

ویونکی
نصرا مہ حافظ

۱۳۶۶

د کتاب نوم : تاری
د چاپ ځای : دولتی مطبعه
د چاپ شمیر : ۲۰۰۰
مېستم : محمد انور شمس خیلې
کابل : افغانستان

تاتری

ویونگی

نصرالله حافظ

خپروونکی

د قومونو او قبایلو وزارت

د نشراتو او فرهنګي چارو ریاست

۱۳۶۶

کتابخوونځی خپلواک
پوښتورمنی ټاؤن شاهین ټاؤن
برک متصل تېوانه پولیس

اهداء

دهغه پاکی اوسپیڅلی اروا ته چي
دلومړي حل دپاره بي قلم زما په
گوتو کی را کړی . تخته بي زما پښ
کی ایښی ده اوزما سترگی دالفاو
بي دتکوسره بلد کړی دی . اودا
زما فاضل او پوه پلار دی .
(حافظ)

دھاتوی

داربھ ہنرہ رنگین اور بنکھو کی دھات میں سے دھات تو اور غور زنگو اور تھیل
 دیوار زونور اور رنگے امتزاج زمونہ دیشتو شعریو لوی خصوصیت کی
 دا امتزاج چھو موہ کامیابی ہر منہ تعالیٰ دی یو شعریو موہ
 کامیابی، خوند و روا اثر ناک دی۔ زمونہ پیتی پستیو شعریو ددغہ نامہ
 لوستہ انتر فط، دی۔ دی لری لوبری پستیو شعریو شعریو کی
 دلور مقام، دیر قدر اور سرہ دشہرت اور محبوبیت و پید دی جو ہم
 دی چھ دی بنکھو شعریو شعریو بنکھو دیار نہ دایے لوندیہ دخیلو
 شخصی جنہاتو، وار داتو اور احساساتو داطہر دپار لیکے، بلکی دتولی
 تہیچے پستیو شعریو دلو لسونو دسم او پوسہ ارمانونہ بہ داسی لند رز کی ہنوی
 چھ دھاتیم شعریو لودا یلبد و لونو کو چھے، دپسینور دیونور سستی یو گلا
 اور پو ہنوشم یو ملا لی تری یو ہنوشم خوند جوش، دلولہ اور غور زنگ لے اعلیٰ
 زہ دخیل عصر شعریو دتولی لوب خونو دزوری مطالعی یو طالب علم می دایہ بہ
 حاس لازم گنی دی چھ دیشتو شعریو شعریو لوددی لہری لوبی لوبی سرہ

دوه
دیه نژدی پیرنگه کی پیکل سرم. ددی لری که نه یوه دیه دپسی
رخت او دده دشعر و نسره ده.

حکله چی ددی وخت دلی او هنری صفتونو یوسنه نمایند او مالی
شاعری. نو حکله زه په دعوه سر و بلی شتم چی دی نه ضر د اچی دده شعر
خوند او ژوند لری بلکه دده شخصیت هم دده دشعر غوندی خوند او اثرنا
دی. نو حکله دی په نوو زلمو کی دادلی او هنری صفتونو رالړزی
او نوی عصر لیس شاعر لیس تری رنگ او رنگ لاخلی. په دی لفظ دی
یو ازی خپله شاعرنه دی بلکه دطبع په ښکلی لمنه کی دشعر د بجا رپو
داسی و بزمه ده چې دیر کی غوږی او غونچې پری موسیږی او
غوریدنی، او زموږ د وخت پښتور به او ادب په ده ناز او ویاړ
شی، لفظ صاحب پگرده پښتونخوا کی یو داسی پیرنگی شوی او خوش شوی شاعر
دی چی که خه هم زه دلته پخام فرض گنم چی دده شخصیت شعر او هنر په باب
دیه هغه نوی تراکتونه او اردو گانې، خلابه اثرات او نوی نوی
اړخونه د خپلی مینې او مطالعې رانگی لوستونکو ته په کوته کړم چی دده
شعری لری، خوزه پوهیږم چی په دی لنډه تحریر کی به لوستونکی ماسره
اتفاق وکړی چی دته ماته ددی ضرورت نشته او هغوی به د کتاب
لوستوته لیوال وی، او توال خوند، رنگ، ولوله او انلیزه به د خپله واخلی.
زموږ د عصر د پیاوړی شاعر چی خنګه دشعر د فن او تراکتونو ماهر دی دغه ټا

دری

دجمعی پهر لاریخ او ملی ژوند پهر لمحه ورته هر خواص و ضوعات را منځی کیږي
او دده انساني عاطفه او ملی مینه قدم په قدم او لخطه په لخطه را لږ زیږي نو ځکه د
شعرونو لوی دریایی طبیعت او دولتم د لاسم لری، دغه حبه ده چی ده ډیر
اشعار لیکي او ویی دی، چی هغه دهیواد د هر دور ادبی او هنری میلان کی ځان
څرگندی ډیر لشر شوی او شایع شوی هم دی. علمی او ادبی مقاماتو او
دهیواد او لسونو قدرولی هم دی. په ملی او بیت المللی محافظو کی پیر ندلی
شوی او یاد شوی هم دی، جایزی او امتیاز کی هم تر لاسه کړی دی.
او دا عجبه لکه هغی څخه یوه غمونه ده. البته داسی غمونه ده چی د صاحب
په لارو کی دده شخصیت، دده فکر، ملیت او بشريت او ادب و هنر هغه هنر
ده چی که د ذوق او مطالعې خاوندی لولی نو د خط صاحب ده د وخت او دده
احساس، درد مین زړه او روښانه فکر ډیر ښکلی او معیاری تصویرونه
په کی ژوندی او متحرک لیدی شی.

د نړۍ د تار پڅی رفتار په دی نښی مهمه مرحله او د خپل هیواد او جمعی
د ملی بیلارۍ حرکت او اوسنی او اجتماعی غور زوړ و د بدلون په دی
وخت کی د انسانی خوشحالی، سکون او امان د لوی همیر سر قدم په قدم
د خپل وطن نوی ملی او مترقی شعرته ننځ ډیر ضرورت دی.

د خوشحالی خبره ده چی زموږ د دهیواد لوی عالمان، ادیبان او شاعران
هم دی ته چی په اخر لار او جوش متوجه دی. د صاحب دا مجموعه (تاری)

خلور

په دی لوګه یو ښکلی لږدی لور دی چې سموعی اشعار په دغه سمت یو ښو
اوشالی قدم دی. یعنی د موزی دویارلی تاریخ قوم لوالس د ژوند دور لاس
کاروانس پښتني سبا وون کی د سړدستوری په شاخ په عین موقع وخت
او ضرورت را مخامخ کیږي. هیلیدره دا مجسمو به ددی کاروان
ددرار، جوش او مستی دپاریدو موثر ثابت شي ځکه

زه دخپله طرفه لور د خپلو اولسونو د طرفه دی ته

خپلی سترګه لور زه مخی ته بدم غواړم

چې دا د ب شوقیانو لور موزی لوریدلو

لوګریدلو لوالسونو ته ددی

شعر

وړو دی. وړو دی

کوم چې حافظ صاحب لور موزی

ددی وخت شاعر لاندی توفیق بیا موعی چې دغه

شاخ اشعار ولیکي او دغه دغه شاخ د خپل لوالس خدمت ته

ورانندی کړی.

آمین - ابر حاکم - نایب - وزیر الکرامینه

فهرست

مخ	مخ	مخبر - عنوان	مخ	مخبر - عنوان
۲۸	۱۴	وطن وایی	۱	۱- قلم تراش ته
۳۰	۱۵	دپښتونوالی غبر	۲	۲- دخپلواکی لیل
۳۲	۱۶	دمنصور پي	۵	۳- دوطن خاوري
۳۴	۱۷	هر دم مرگي	۷	۴- لوري
۳۷	۱۸	عالی مجاهد	۹	۵- خپلواکی وایی
۳۸	۱۹	په خپل کور د بل من دوس	۱۱	۶- د پخبري نرياد
۴۰	۲۰	دا وطن د پښتنودی	۱۴	۷- ورځ ده
۴۳	۲۱	دیو محکوم ارمان	۱۵	۸- موز وایو
۴۴	۲۲	ملنگ جان مرشو	۱۷	۹- همیش خیل ته
۴۶	۲۳	وخت غنیمت دی	۱۹	۱۰- فیصله
۴۸	۲۴	دمیوند خلی	۲۱	۱۱- خپتر نواتي
۴۹	۲۵	چی املی پسر دی	۲۳	۱۲- داتا ترې دی ...
۵۲	۲۶	د جهن بابا تصویر او شعر	۲۶	۱۳- باچا خان ته هرکلی
۵۵	۲۷	نشته دی		

ب

مخ	نمبر - عنوان	مخ	نمبر - عنوان
۱۰۸	۴۹- بی وسه هیلہ	۵۶	۲۸- دخیلوکی ناوی
۱۱۱	۵۰- ملی قیام	۵۸	۲۹- بی وطن پښتنو
۱۱۳	۵۱- دخیبر ننداره	۶۱	۳۰- اعلان
۱۱۷	۵۲- لیونی زړه	۶۴	۳۱- هوډ
۱۱۹	۵۳- خیری گریوانونه	۶۶	۳۲- تراوسه
۱۲۱	۵۴- دنګ داوریچي	۶۹	۳۳- بهار او خزان
۱۲۳	۵۵- دوخت استعمارته	۷۳	۳۴- پښتانه زلمی وای
۱۲۶	۵۶- دآزادی شهیدته	۷۴	۳۵- دتورې برید
۱۲۹	۵۷- قومی شاعری	۷۶	۳۶- پښتنه توره وای
۱۳۲	۵۸- زمونږ هوډ	۷۹	۳۷- ننگیالی توري
۱۳۴	۵۹- دشاعر مینه	۸۰	۳۸- فریاد
۱۳۸	۶۰- گیلہ	۸۳	۳۹- وطنه !
۱۴۰	۶۱- زلمی هوډ	۸۵	۴۰- بندی شاعری
۱۴۲	۶۲- پام کوه	۸۸	۴۱- دپلار وطن
۱۴۳	۶۳- سکونې ماسنام	۹۱	۴۲- کاروان
۱۴۵	۶۴- شعروای	۹۳	۴۳- دسبا آزاد نسیمه
۱۴۶	۶۵- پښتنی غرور	۹۶	۴۴- دیو محکوم بندی پیغام
۱۴۷	۶۶- خمه ولیکم	۹۸	۴۵- احتجاج
۱۴۹	۶۷- دژوند اوبه	۱۰۰	۴۶- ددالتر کتنجی
۱۵۰	۶۸- پښتون تکل	۱۰۲	۴۷- چپرهار دگلوهار
۱۵۱	۶۹- دجارو کښ ترانه	۱۰۵	۴۸- دیسړی سره خبری

ج

نمبر- عنوان	مخ	نمبر- عنوان	مخ
۷۰- نپوهيزم	۱۵۵	۸۷- دتور و برينينا	۱۹۵
۷۱- لوی اختره	۱۵۸	۸۸- تاريخي مشاعر	۱۹۶
۷۲- داڅنگه غم دی؟	۱۶۱	۸۹- ژمی او واوره	۲۰۱
۷۳- وږه رسيزم	۱۶۴	۹۰- د بالگرام لاله زار	۲۰۳
۷۴- د سپين غر ترانه	۱۶۵	۹۱- کومه ستړی	۲۰۵
۷۵- افغان اولس ته	۱۷۲	۹۲- ارمان	۲۰۶
۷۶- که زه شاعر وای	۱۷۴	۹۳- اعتذار	۲۰۸
۷۷- وروستی مني	۱۷۸	۹۴- ننگرهار وایي	۲۱۱
۷۸- کابل ته	۱۷۹	۹۵- بهاره !	۲۱۴
۷۹- شهيد حسن	۱۸۱	۹۶- د بيدارې آواز	۲۱۶
۸۰- ژبې	۱۸۴	۹۷- يوزلمی قیدی ته	۲۱۷
۸۱- د پسرلي سره خبری	۱۸۵	۹۸- دوطن ترانه	۲۱۹
۸۲- نیمه خوا ارمان	۱۸۶	۹۹- په کورنۍ رنځوره	۲۲۲
۸۳- د استقلال تلین	۱۸۹	۱۰۰- پسرلي او د گلوندنار	۲۲۳
۸۴- زما پسرلي	۱۹۰	۱۰۱- د گرمی وینې څرکي	۲۲۶
۸۵- د شاعر قسم	۱۹۳	۱۰۲- زموږ د لویو غرو عقاب	۲۲۷
۸۶- پښورته	۱۹۴	۱۰۳- د وصال لمر	۲۳۱

نمبر- عنوان	مخ	نمبر- عنوان	مخ
۱۰۴- پښتو	۲۳۳	۱۱۵- زموږ خادم	۲۵۸
۱۰۵- کوم گل؟	۲۳۵	۱۱۶- مات رباب	۲۶۰
۱۰۶- داماني چي جويږي	۲۳۷	۱۱۷- دشاعر هيله	۲۶۳
۱۰۷- زما وطنه	۲۴۰	۱۱۸- زمالار	۲۶۵
۱۰۸- دمور نظر	۲۴۱	۱۱۹- زما اختر	۲۶۷
۱۰۹- خه ښکلی فضا ده	۲۴۳	۱۲۰- د پښتو د معاشقہ	۲۶۹
۱۱۰- ننگيالي پښتون ته	۲۴۶	۱۲۱- د اتلا و اقل ته	۲۷۰
۱۱۱- دخپلو اکو تر افو شاعر	۲۵۱	۱۲۲- د جرگو خبری	۲۷۲
۱۱۲- پښتني بوللہ	۲۵۳	۱۲۳- دشمشاد هسکو	۲۷۵
۱۱۳- ای هیواده!	۲۵۵	۱۲۴- دخيبر غږ	۲۷۹
۱۱۴- دبهار سنځه	۲۵۷		

قلم تراشته

دسمبر ۴ نیتہ
۱۳۳۴ کال

زہ دلیکلووی دفتر لومہ	قلم تراشته قلم زر زر جور کرہ
پہ کوس د زر نوکی نظر لومہ	هو! داد دفتر د زہ پہ وینو لیکم
حکله پہ متن کی مجبور لومہ	پہ حاشیو کی اوسیلی دودنہ
زہ د غم جنووی لسنکر لومہ	دلته بی غمہ خوشالی وکرہ ده
پہ مریو ایرو کی پت شہر لومہ	د غم خبر لیت دی خوک لسن راوی
د زہ کورونہ دہر پہ در لومہ	زہ د چاقص او مانی نہ یادوم
پہ محرم کی زہ اختر لومہ	عجبہ بنکلی سر خروبی ده پیکر کی
د فکر ہسی بال اوپر لومہ	پری لپت پہ لپت لبہ نسانی دنیا کرام
سینہ پہ شان د سمندر لومہ	او رک پید او رک لوی شوی نیمہ
پت پہ خبرو کی خنجر لومہ	کہ می پڑو اہر خوک روغ بہ نہ شی
جریر پری د سہر او نیکو مسطر لومہ	بیاض د مخ می دک د زہ پہ غمو
زہ د غم پہ حال خبر لومہ	ہنچ خوک و تہ انسان نہ وائی
د چاہ خولہ کلہ باور لومہ	چلی پہ چلو سترگو ونہ وینم
د زہ د پاسہ سخت پڑھ لومہ	د اچی مودام زر زہ یاد کوونہ
بانہ پہ سترگو کی نیشتر لومہ	حادثی حال تہ نوکرتی نہ شم

۱۳۳۴/۵/۱۷

لاری

د خپلواکۍ لیلیا

مجنون ته وکړې غیرت خبرې	د خپلواکۍ لیلیا په سره سالوکی
گراڼې زما د محبت خبرې	وی د سرفروغ بانی غواړي
قدم قدم کی د رحمت خبرې	زما د مینې لار په وینو رنگ ده
خوږه پری که هڅه الفت خبرې	ژبه د توې که په خوله کی لرم
شایسي لاره دکاږ وان نیسه	نن یم دلی سبا می لېږدی
لمنه کلکه دخاږ وان نیسه	چی تر منزل پورې دی ورسې

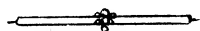
خو مال له ناخه په لیلیا بولی	اصلی نامه می خپلواکۍ پوه شه
داچی په قلم می نیا بولی	زما اولسونو ته درنښت وړوم
زما وجود د خان بقا بولی	د صورت ساه د ملتونو یمه
قربانی خان ته په خدا بولی	زما اوږد د زلفی چی وږشې په لاس
زلمی زما د مخ خالونه ویني	د سپینو توکو په بریښنا کی مودام
د ژوندانه وړک مرادونه ویني	زما د سره شونډ په سره لمبه کی

چی په هر جای دناز قدم کیز دم	هله سمسور بنگلی بهونه جوړشی
دغم نامری د ماتم چغی نه وی	د خوشحالی لغی ساز و جوړشی
د خپلواکی بلبلې ریز پری کوی	په هر خوا غونچې گلونه جوړشی
داستعمار کارغان په چغو تنستی	چی د خپلواک مالیا رغونې جوړشی
کریم را تا نه ټول جل و هلی زړونه	تا تیر می کم له نو بهاره نه دی
سینه می په کده له سر و گلونو	دغه گلشن پر دو لپاره نه دی

د آزادی ملنگه دلته راشه	چی په کچکول کی دید نونه در کریم
زړه خولی خودی را وړاند کړه	چی د خپلواک غونچې گلونه در کریم
زما د مینی جل و هلی یاره	زړه به دشونډه و شتر تېونه در کریم
چی شو لیک دی دبیلنو شمی صرکی	د تې به زلفو کی تا لونه در کریم
ستاله شکیلې گریوانه نه لوگی	را حه په سترگو می قدم کیز د
د تې می لاس کی پیشکش نیو	شونډه د عشق په جام جم کیز د

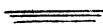
زما د وصل ارمابخنه راحه	په دغه لار ویره د سر مکه
د تې به بلی کریم حسن دیوی	تو و تیار نه هیت خط مکه
د آزادی د لیلامخ ته گوره	گرانه په بله خوا نظر مکه
داد خپل کور خوا می دی زړه و لو	خواری زار غی بل په در مکه

نورهم په پروکی طاقت پیدا کړه
ای دخیبر د شو کونډ با توره
چی دادنیادی له ونه لاند شوی
مه کینه نور والوزه ژر با توره

چی شتی شهید زهادینی په لار
نوپه مزاری سره توغو کیدی
ادی په هغه زلمی ویرنه کوی
دنگ په چاره چی سره کیدی
دوطن پیغالی زیارت ورځی
وته غونچ غونچ گلونه کیدی
چی پرستی شتی پروانه منی
بل لی په ونو مشعلونه کیدی
پښتونه راشه که تنگی رهنستیا
زهاد مخ خراغ بلیری دته

چی د نه لار شتی د غفلت خوښه
د آزادی نغمې غږیدنی دته

۱۳۳۴/۵/۲۲

راديو

د وطن خاوري

تابه دسره په سودا و ساتمه
ستا په خولي كې مې د پلار او نيكه
ستا په زړه زانو كړم د گلو مينه
كه شوم شهيد د استاد ميني په لار
ناكه پيدا تا كه لوى ستوي يم
زړه مې خپلې مينې كور د گنه
گرانه پر مياي د وطن خاوري
پراته هډوكې د بدن خاوري
ته مې هم گل يې هم گلشن خاوري
نوهل ته مې يې كفن خاوري
ستا په لمن مې قدمونه ايښي
ما په كې ستاد عشق لا لونه ايښي

***
خواړې د استاد پاكې سيمې نسيم
ستاد اوچته غره بڼه كشته بازاران
ستاد اړخو غورېدلى لاله
ستاد خوړونو پاكې سپينې اوبه
ستاد دى د هسكو د گلو غره له خو كو
ما هتوى د قسربانې له پاره
لكه ملهم په خوب وزر و لگېږي
نور د ښكاري په لومنه بندېږي
زما د ننگ پگړۍ كې ښه ښكاريږي
لكه چي اوسنكي دمپن بهيږي
د ازادۍ د ننگ الهام راځي
د غه پيغام سبا ما ښام راځي

***
خواړه دى د بولم كه مور يې زما
د خپلواكۍ د ليلې مينې ته دى
زه دى په غيږ كې يم پښتو لوى
له ستر تيرچي مجنون لوى كې

تازنگولی دغیرت زانگو کی   هم دتوری پانون لوی کوی
 تاپه شید کی ننگ غیرت لکوی   نن دی لوی کوی پرون لوی لکوی
 مایه هر وخت دزور وروسره   په هره کلکه تینه سر و هلی
 چم له دغره به بی غره اریده   ماله هغوسره دغره و هلی

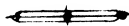
* * *

نره به بی پت کمره په سر و کلونو   ستا د غونوسره مینه لرم
 ستا د هر گل په سر به بی دورم   چی په وجود کی دینه لرم
 له خوا به خانه چی تیر یز پری   د آزادئ لیل شیرینه لرم
 تل ستا د گتی په میدان والا به یم   لاس کی ایستلی توره سپینه لرم
 دا د خزان سیلی و هلی گلان   کرم را تاز به بی په بهار دینو
 دتور شپو تیاری به کوی لکوی   زه را ولم پری سور سهار دینو

* * *

دا قنار غاره دی قیتمه مېشه   چی دی په سیمه کی خیر شته دی
 چی شپه او وچ لوی دا وېره کوی   د پښتون هلته لوی تېر شته دی
 په وینوسره لا د خوشحال توره ده   لا د ایمل دنگ سنگو شته دی
 هلته پراته د دریا خان یچی دی   دشنوز مرو تیار لښکر شته دی
 د تاتری اود کړنی په خو کو   دنگ دتور و بریننا شته تراو

د پښتنو زلمو د جنگ چغی دی
 په هغو غرو کی غوغا شته تراو

۱۳۳۴/۵/۲۶

رادیو

لوره

هیواده! ستاد غروپه خوکو قسم
 قسم کوم نیکه! ستاپه توره
 ستاپه خوزوشید سوگند دایه
 لیلاد ستاپه سره سالومی قسم
 دازادی پام وننگ شهیده
 زه دی سوگند خورم دمنار پویو
 لکه پتنگ به خان جلیل کریمه پری
 ستاد سر وینود ایتار په دیوو

* * *

خیره! ستاپه سر درومی قسم
 ستاپه خوز و ستاپه ترخومی قسم
 ستاد شمشاد په بلندومی قسم
 ستاد وختوپه ناترومی قسم
 زه بریالی وم بریالی به شم
 زه به دی شان او شوکت و ساقمه
 چیدی لرغونی عظمت و ساقمه
 چیدی بی داسی اوچت و ساقمه
 چیدی به ستاپت او عزت و ساقمه

لویه خیبره ستالوئی ته سلام
تل تور یالی ووم تور یالی به شتم

* * *

وطنه! ستاد آزادی په گلو لکه بلبل مودام چغهار کووم
ورته د زړه له وینو رنگ ور کووم ننه دغه چاره هر سهار کووم
یم له ازله مین شوی په تا چي یم ژوندی دغه اقرار کووم
وطنه! تنه! زما خوب وطنه! زه به دا غن په سره دار کووم
زما د مینې وینې جوړه وطنه! بل صنم نه لرم صنم می ته یی
بله کعبه او قبله نه پیژنم
تاته نسکور پروت یم حرم می ته یی

* * *

هیواده! ستا په سیمه نوی بهار زما د زړه د بڼه گلان غوړوی
د آزادی د خوږ نسیم وږمه دی گلستان ختمه چي ټول حجاز غوړوی
خیلو او کی خومره لوی نعمت دی زه به مړه امیدونه د انسان غوړوی
د آزادی له سپرلي خاړه شمه خار زه مکه خوڅه کړی چي اسلام غوړوی
خو چي پښتون دی نو خزان به نشی ستاد ښایست ستا د ښکلا کلونه

ستا د هدی ستاد شته شم له گلو

خاړه شته قربان شه د دنیا کلونه

* * *

۱۳۳۴ کال
د وږي میاشت

خپلواکي وايي

نه خپلواکي مینه کښو د سعادتمنه په دنیاوالو باندې قله او غر لومړه
 هر څه کولی شته نه دومره قدرت لومړه قوت لومړه نه تنگ او غټ لومړه
 نه دوگر و پر گنود حال بدلون کوو
 نه یم چې بیا وټه دنوی ژوند لومړه
 نه خپلواک لومړه سند د عظمت وایم وټه پند د دیوالی او وخت وایم
 په دپړه زغرده وټه راز د حریت وایم وټه ستر راز دنوی ژوند لومړه وایم
 په مینه مینه وټه کریم نهضت خبری
 تری هیروم د خاځانی او د لغز خبری
 زه په تاریخ کی ثبت لومړه روایا ساعته هو! د ننگونو او هو د نوحکایا ساعته
 دود او دستور ملی راج او غننا ساعته د اولسی جذبې لومړه لاندرو حیات ساعته
 زمانه زړه کی سپین سپینلی محبت پروت دی
 زمانه یوم کی لوی سر غزت پروت دی
 داستعار کلک تر څیر نو دیر شکولی دی ما خپلواک اختیار اولس تر څو دی ما
 داستار لکه دیر خپلک لیستلی دی ما ټولی څه به به بنه سر به دی ما

زما په سر چي خپلواکي يم افتخار کوي

په خپل اختيار د ژوندانه چاري او کار کوي

ښکلي وړ ميم چي هر لوي ته گندړ وکړم چي هر ماغ ته ورسيدم پري اتر وکړم

قدري پري دي په هر چا چي نه نظر وکړم لا چي ننگ غيږ غوښه لرو او بر وکړم

زما له مينې د جذباتو ولوې پورته شي

د احساساتو هر خواکي غلبلي پورته شي

د خپلو ښکلو گلونکي مي بوستان غواړي هو! ما د خپلواک الوتو ته هر غاڼ غواړي

هر ارماني زما په سيمه کي ارمان غواړي داستعار ناروغ زما ځني درهما غواړي

زه ده غويم چي زما په مينه سر کړي دي

چي ما که په خپله لاس په تور او خبر کړي دي

مبارکي وایمه تلته د افغان اولسه! د ايشيا د زرگي سره قهرمان اولسه!

زما په لاره تا کر مال او ستره بان اولسه! ولاړه په ننگ زما گټي په ميدان اولسه!

خو چي جهان وي جاويدان افغانستان ي

خپلواک ژوند ون په دغه سيمه افغابو ي

۱۳۳۴/۷/۲۴

راديو
د هيواد په ولسي پناه گم
خپور شوي دي

د پڅېرې فریاد

نن اوسباد الوتلو په خیال   سنبالوم د آزادۍ ونړی
د خواتنکې زړه په توپونو زما   صیاده ! ته له نور وښه خبری
تاپه دی زار صورت کی څه لیدلی   د پڅېرې ورمې که له مخې لری
راته له ورايه اشارې کړې یاران   وایي ژر راشې چې مونږ د هر وچېرې
د ځوانۍ واری سبکاري ستا په کور کې   د درد او غم په ترانوتیر شو
زمانې څه نادودی وکړې په ما   چې شېب پېر ما توپیر شو

* * *

د آزادۍ چمن جنیت وراته   نه له دافې اودامه څه خبروم
ښکلی فضاکې می وزرونه وهل   ښکاري ! دستالامه څه خبروم
ماوېل تل به وی داسره گلونه   خوددی بدننا کامه څه خبروم
د ادفېب په زارو غوره دانه   د بې خودۍ له جامه څه خبروم
نیمگړې نخته ! په سوراوړو سوزی   چې زه دی ښکرمه د دام لپومه

لکهومی خوانه دی راپنښ کړمه زه   دتور انسان دانتقام په لومه

* * *

دآزادی ساعت می گورځي په زړه   مادغفقید اوزندان نه ژړوی
ازرگی می غواړي دیارانو ناسته   ماجدای دبوستان نه ژړوی
که څوک ما دویر پوښتنه کوی   بل می هیڅ شی ارمان نه ژړي
پروټ لکه غرمین غم می په زړه   مای رځی د خزان نه ژړي
پاکه هوا دآزادی فضای   د زړه په شکر اوسهاگرځي
په شنو ټپونو لوتل کوی خوند   که ورځی ټپې اوهارگرځي

* * *

بیکه می وکړلې په خوب وزرې   وگرځیدم په پښتونخوا باندې
یوځای می ولیدل جگړه سپین ږيري   و سړه ناست یوه صلاباندې
ماتړی حال په ژبه وکړ ټپوس   چي نظر شولو په ماباندې
یوه سرتورس می په سپینه ږیره   دا خواب را کړ په خندا باندې
مونږه چي کورې واول شوی دلته   وطن دپاره آزادي غواړو
څوک چي ښکېل داستعار په لومه   هغو دپاره خپلواکی غواړو

* * *

د خوشحالی وزرې وپول   هوايي راغلم دخیبر په ټوکو
په زوره زوره می داذیري کاو   دهر پښتون په کور په کوکو کوکو

مبارک دپاره نه کښیناستم   دهر شهید جنډ وپه نوکونو کو
 مادزلمو په ډلو وکړی چغی   راجحی دغه چاره وکو وکو
 بیا په کړی په تاتره راغلم   دایمل خان سره غاږیان هلمته
 داپریدو زلمیو نیغی شملی   ولاړی منځ کی دریا خان هلمته

* * *

تمامه شپه په خوشحالی تیر شوه   ماوړی خیرچي بیدار ی ده دغه
 په صبحدم می سترگی وغړیدي   ونیم لاهغی خواړی ده دغه
 پروت په زندان کی دخواپه خیرته   خنکه چی وه ناکړاړی ددغه
 کوزی ډکی له اوبو او دانو   جوړه روزی می اخیاری ددغه
 په دی بندی ما غه خه رحم بویه   اسی دآزاد ښکلی جهان مالکه
 ټوله دنیا کړه یو خپلواکه جنت   اسی ددنیا او دزندان مالکه

* * *

که می په دمی قفس کی قبر جوړشی   نوره دستا دغه دانه نه خورم
 پهن سبادی غولولی یم ډیر   نوره دوکه ستا په بانه نه خورم
 ځانته خپل دین ځان ته آئین لومه   قسم دستا په بت خانه نه خورم
 داخو دسحر او جادو قصی دی   فریب په دغه افسانه نه خورم
 نور دماضی یادولو تیریم   خان ته یو ښکلی مستقبل غواړم
 یابه داتوره پخړو ماته کړمه   یا ځان ته مرگ غواړم اجل غواړم

۱۳۳۴ کال

۶ وړخ ده

شپه سبا شوی نه ختلی شا او خوا وړخ د
 د جها وړخ د دغه وړخ دیو خوتونه ده
 وړخی د چل او دنگی ښکاری پر خړی پړکی
 هر کړی غنیمت کی د ژوندون د پاره
 مینه د عشق کی محبت کی یوله بله کیدوی
 را تهنید لی بیداری د خوبولو زړونو
 د همنوعی وطن دوستی وعد په خای شوی کی
 د اتفا او دیو والی د نه وری غبریدوی
 په زړو کی جسم او شفقت را پاریدلی ښکاری
 خو ظیفی پکی د رنځ دی پروک نه ډیری
 چی ټولنی غم لاسی پیاوړی شی نور
 انسانیت چی مطلب پراو ته لنډ ښکاری
 چی یوله بله ښه نیتونه زړه کی ساتی سره
 په دغی نن وړخ کی به وکړه دادن چاری
 د تیارې ښه پکی نشته دی نوا وړخ ده
 دانه وړخ د دستاوړخ د دهر وړخ د
 په غه وړخ کی د وړخ نشته د ښتیا وړخ د
 چی ښو په کی کی معلوم لږ د سودا وړخ ده
 عجیبه شریک دی و بهره که د لیلیا وړخ ده
 زموږ د نوی ژوندانه دا علا وړخ ده
 جوړه د عهد او پیمان او د وفا وړخ ده
 د غمخواری او د ورورزی فقط هدا وړخ ده
 خوره ښکېله د غریب او بی نوا وړخ ده
 د ټینگ ثبات استقامت د انتها وړخ د
 نننی وړخ یی د دهر او د دوا وړخ ده
 په حقیقت کی د زموږ د ارتقا وړخ ده
 نو په تحقیق چی دا صدق و صفا وړخ ده
 چی د سبا کار به کی کیدوی د سبا وړخ ده

دادی دستاوژوندون شپه حافظه هم وړخ شوه

شپه که هم خوره شی او برده وړسپی بیا وړخ ده

۱۳۳۴/۱/۲

راديو

مور و ايو

نور له دى ژوند توبه گاريو موزه
 اى تسلس شوو پښتنوخه شوى؟
 هېڅ په خبر وپوره نه شوه گوزى
 چې پښتانه محوه كول غواړي
 مور پښتانه يو په يو غور و ايو
 د از موز ملک په کي آزاد به اوسو
 خان ته ژوند و غوند ژوند و غواړو
 يود وحدت ښکلى سمون غواړو
 ملي قيام دلوى پښتون غواړو
 مور کله دارنگه قانون غواړو
 دغه موکور دغه موکور دى دنيا
 راسره نورخه دچا زور دى دنيا

* * *

چې دا دنيا به ريزه ديدله وږنه
 چې په اورنگ يي وچمان تنگ کړي
 د تاترى ديني چې بيا تانه کړي
 د دارخوې چې په مغل راولي
 نمر اخلی دى رها وړخ ده
 چې پري زموغیرت ايوه ايره کړي
 هغه غيرت هغه ايمان خه شو؟
 په اکوړه کي خوشحال خاڅه شو؟
 دستر ايل دنگ ميدان خه شو؟
 په اپريدو کي دريا خان خه شو؟
 خو په مور شپه دچا زور راځي
 لاس کي يي سره لمبه داوړ راځي

* * *

ستړگي مولا صي کړي نظر وکړي
 تاسي په خه اخته دنيا خه کوي؟

دلور و غره په غیرت پور وچو
غواړی چې تیر مو کړی له تور کومی نه
نړۍ کی ساز د آزادۍ غږ پیری
په یوه توغ او نغاره پوره شی
خپله جنده دخپلواکۍ پورته کړی
داستعار توره بلا څه کوی ؟
پرون یی څه وکړل نن بیا څه کوی ؟
ستا سو په کور د غم ژړا څه کوی ؟
کس پرانسکور د بل د نه وروغونه
وکړه شته دنورو د پیغور توغونه

* * *

یو د پښتو هود او همت غواړی
ملی یو د الم او وحدت غواړی
اوکنه ؟ دغه توره بده بلا
په پښتنۍ قوت یی خوله خیرۍ کړی
دغه فرصت هم غنیمت دی شاباس
دغلا ځی خنځیر کړی کړی کړی
دغه خبره یی امکان نه ده
د پرگنو تپرون ته گرانه نه ده
خوړی موله تاسو وگرځاننه نه ده
دا خوراغلی له آسمانه نه ده
ورته لمبه شی د سوار غوندې
دغه نظام دی سړی خور غوندې

* * *

له دغه بده نومه ځان وژ غوری
داستعار له باغ او بڼه توبه
ای پیر و پیر و خپلواکو ورونو
تاریخ د ستاسو په غیرت گواهی
دا باسیند د ننگ سندرې څه والی
د پښتانه اولس آزادوچو !
په خپلو شارو کی آبادوچو !
د خپلواکۍ په ښاد و ښادوچو !
دلوی پښتون په نامه یادوچو !
هره نغمه یی آزادي یادوی

وايي د غم سندرې پیریږدی زیاتی
تاسو ته ټول عمر ښادي یادوی

هميش خيلى تہ

۱۳۳۴ / ۸ / ۴ کال
رادیو او هیواد خپور کړی دی

د خپلواکۍ د بڼ خيالى بلبله !
هغه د مينې ترانې څه شوى
ستا په سندرې د کي خوږه سندر
د خپلواکۍ د سر و گلونو په سر
تاسره بند د جيل په توره خوند
هميشه ! ستاله غمه وينې خورمه
سحر سبادى ستا آواز څه شو ؟
هغه بې مشلې سوز و ساز څه شو ؟
د دوه مينو راز و نياز څه شو ؟
ستا الوتنه او پرواز څه شو ؟
زما د خوږ زړگي جيا لونه پراته
هلته مې پير پير ارامانو پراته

اى دا ولس د عشق په لور نږدې
په فريادونو کي اور پټ دى
ددى روان کاروان د سحر سره
پام چې د جيل توپي تيارې درځنې
د زولنو شرنگ دى خوږه لغمه ده
خو د وطن په غم ونه ژړيدى
ځاردى له غږه خوشنوا شاعر
د ژوند شاعره د رښتيا شاعره
مخکې شته د نښتې او بيدار شاعر
په بله نه کاندې رښا شاعره
ورسره شته د آزادۍ ترانې
کله به واوړي د بنادۍ ترانې

د خيبر لوري لوري هسکې څوکى
دابه په مينه مينه څوک ستياى

د آبا سين او د باړې سيندې
 مونږ ته به د اسنډې شوكړاڼي
 اې د پښتو شعر د بڼې ملياره
 د ستا په ساه د غه گلونه پاڼي
 راشي هم د لور لمونځ د كړي
 رانه هميشه تورو جيلو ته بياڼي
 سر وركول د خوږ وطن په نامه
 د پښتنو زلميو كار دى د غه
 شه د خزان له سپيره ننگه توبه
 تازه د سرو ونيو بهاردى د غه

آزاد پرست وطن پرست شاعره
 د يو شاعر د غه پيغام خله
 اې د وطن دادى نړه خوبه
 د وروړ له خولې دى د اسلام خله
 لږ د سپين غراو د پامير له خوكو
 د آزادى جذبه الهام واخله
 پام كوه لاره كې خندا نه شته دى
 دولى په سړخ خپل مرام واخله
 مستاهر قدم ځي د بري په لورى
 منزل نژدې دى وار خطانه شى
 لكه ديوه كه په سراوړ بل نه كړى
 تورو تيارو ته به رڼانه شى

د خپلواكۍ د قافلي منادى
 دغه كاروان به تر منزل له سړي
 خيږ كې كه لاره دى له لمبونه ډكه
 يوه كه و سوزيد كې بله سړى
 شكړ چې د تللو هيڅ تكل ونه كړى
 نوبه هغه مطلب كې كه سړى
 شا بس د فكر ديوه بله ساته
 دغه ديوه به تر و محفله سړى
 اې د وطن د آزادى سر و شته
 ستا ټولو نيكو ترانو ته سلام

تازه هميشه ستا د ادب گلونه

ستا هتگرو ستازو لنو ته سلام

۱۳۳۴/۸ ۱۳
راديو

فصله

نرمه يم پښتون دغه اعلا دی زما
د صبر جام می نسکوریدنی زیاتی
ماد دنیا سترگوته ډیر وکتل
زما په حقه حق خاموش حجام ته
د ا فیصله کیږی د توره په خوله
ما هرې خواته ډیر چی غی وکړی
تولی نړی ته ډانگ پیلی وایم
د نام او ننگ په بام ختلی وایم
خو مړه چی ما ورته کتلی وایم
هغه چی چا نه دی ویلی وایم
زما روا حق خو ک خوری نه شی
په شوک په ما را اچولی نه شی

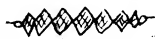
دامی د مرگ دامی د ژوند قصه د
بی غیرتی د غلامی نه منم
توله دنیا چی ورته لکه کوی
د حق په سر په دار ختلی سینه یم
شور د جنون می آرامی نه منی
لکه پتنگ د آزاد می په شمع
یا په ننگ مړ او یادیت ژوند
غواړم آزاد او د غنټ ژوند
ورک اسارت کی د ذلت ژوند
خه به کړم داده مصیبت ژوند
انقلابی شو خپلواکی غواړی
خان په اور سووی اوستی غواړی

تور استعمار د رته وایمه دا
چی د پښتون غم وړلی نه شی

د خپلواکۍ د غنې وېبانه نمرې ته په دوه گوټو پټولی نه شی
 اوس هم بیدار دی هم شپاړستون په هغه دغه تي تیر ایستلی نه شی
 د آزادۍ د اباسیند مخی ته د شگوبند زیاتی تړلی نه شی
 داستراولس خپل مرام ته سی که لاس په سر وینو خړوبی ویدی
 د دغو خپروگریوانو خاوندان کې په کار کې لیونوب کی وی دی

د خپلواکۍ ناوې بی غمه اوسه نه ستا په مهر کې خپل سر کووم
 ستاسره ډولۍ به را ولمه کور ته ټولی نړۍ ته دا خبر ور کووم
 ستا پښتولاسونه د نکرینو چای نذرانه ونی د خلکو ور کووم
 ستا د گیلو د ګر په رزم د تور واره خپل تهر ور کووم
 تا خپلومه بل تانه پایمه ته می ناموس ته می ایمان خپلواکۍ
 پرته لتا پوره کیدلی نه شی ددی پښتون زړگی اړ ما خپلواکۍ

د آزادۍ د شهیدانو جندۍ ماته پوهیږ څه الهام را کوی
 په پاک مزارې سره لاله گلونه ماته د زړه د وینو جام را کوی
 ما هڅوی د قربانۍ لپاره سبا بیکادغه پیغام را کوی
 په مرمرو شونډه کی خواږه کونډه راته پیغوس دنگ او نام را کوی
 که زه پښتون یم نو د نیا پوه شه چې آزادی نو د پښتون به نه کی

دغه دیني په خواږه جهان کی

چې لیلیا نو د نو محنون به نه وی

۱۳۳۴/۲/۱۶

خیبته نونو

خولی د سوال می غور و لی د رتبه
 دهر می زموږ نه پښتونواله دهر می
 شوم ستاسی بو ته په مانگ وکړه
 گوږی چی پری می نوانه یدی
 یونته ی نوم کی اژده اده لویه
 کیده کی اچوی هستی زه وره
 پښتونوا سوته می ننگ راوړی
 ما نڅمی زړه په وینو ننگ راوړی
 غلیم ما پلون جنگ راوړی
 دخواست کچکول داماملنگ راوړی
 راغله زموږ په ځان بلا راغله
 دغه بلا له کس مخو خوارا غله

د پښتانه په کلی کور کی ویر دی
 وای دا ولی شول ویده پښتانه
 که د ځوانانو توری ننگ پر تې دی
 موبه د بل ښځی کید لی نه شو
 زموږ لمن ده له سره اوسه ده که
 پښتنې میندی د ژبا په کوکو
 د غلامی د تلې ژوند به څه کو
 دا پښتنې ننگ خوبه موږ وکو
 که موسوی کړی دیر چوڅو کو
 غلیمه! پام چی سر له بڼه کی کړی

نن پښتون ميند و سوگند خوړلی د تور لحد توره تمبه بهی کړي

بيا د پښتون د پلار نيکه وطن ته پردی راغلی د با وونه کوی
پت او غرت د پښتونونه اخلي وړياندي رنگ په رنگ ظلمونه کوی
د کربلا د شهيدانو وړخ ده یتيمان زاري فریادونه کوی
پيغلو تکرلی ملا و ملک ترلی زلمونه هسی رنگ غبرونه کوی
پښتون اولس په آزادي ژوند کوي چي آزاد نه وی پښتون منډ کوي
د آزادي لپلا چي بل تری اخلي ژوند بهی خوي مجنون منډ کوي

چی دیو نېت خت په قومات کړي زه فتواتی کړم په تاخیره
ماته دنگ او جنگ زلمی را کړه ومنه دغه خواست زما خیره
خپلو شیر غشونه د غشی جوړ کړه یو خل بیرشه ترشه بیا خیره
چلی دشمن نه واراوپا خطاشی په سیري تندرشه بلا خیره
خیره ته هغه خیبري کنه چی هر غلیم دی په زړه پور حنی
ستاد زور او تیر خوک ټینگی نه دی
خود زور گیرانو کړي بیم د حنی

۱۳۳۴ کال
دقوس میا

داناترې دى

ولاړه ځوانه خړې خيبر دى   دغيرت طوړ دى دجنت وړ دى
سره دارو دلته خوړلى سردى   بل ځاى کې بروندلته لردى
دتور وگټو ولاړ يو غر دى   په تور وغيښو پرهر پرهر دى
دزلموسيمه دنگ ډگر دى   په خپل قوت ي پوره باور دى
په کي ابادى ديري هوجړ دى

داناترې دى

دلته دپاشته دلته ايمل شته   دښمنه اټانه تيار اجل شته
خوشحال لاړ دى لکي ي شل شته   دميرنيو دتورمې ځل شته
که يوي نه وى شاته ي بل شته   پير دى ښه کړى لاهي خپل شته
دلته سنگر شته لته مور ځل شته   اباد غر شته لور په کي بل شته

په سم او غري دننگ نارې دی

داتاترې دی داتاترې دی

د مینې ننگ یې د توغې شرنگ یې ساز دیوغل یې د گډر آهنگ دی

هر غنچې اورنځی نام وننگ دی قدم قدم یې په وینو ننگ دی

نازد درخوي درباب ترنگ دی خپل ته پراخه پر دوته تنگ دی

چی ترورشوی پکې اورنگ دی هم پر حیدلی دلته پرنگ دی

د اتیرې گویې په وینو سړی دی

داتاترې دی داتاترې دی

سرتې یې ولاړه دشمشاد خوکه

پوښه یې آسمان ته ختلی نوکه

له خولی یې اوځی د غیرت کوکه

د بښنه ټینگ شه خان دی قایوکه

د مرگ شپیلې به در باندې پوکه

غلوکله کړې له دوی نه شوکه

د نر باتوری تیره مښوکه

په هره خواچې د غیرت هوکه

سیسی او خراپې پر سپرې دی

داتاترې دی داتاترې دی

برخي بي سپردی تيزی توري   پښتني پغلی په غیرت پوري
 داي جنت دی دې په کی حوري   دنگ په چار په پوره مشهوری
 مرگ د غلیم ته بیخي تروری   توري ته لاس کړی چی شی محبوبی
 میدان ته اوچی زلفانی گوري   بس لیونی شی په جنگ کی چوری
 ژوبلی هرکونه ورته غږی دی

داتاتری دی داتاتری دی

دلته پښتو شته دلته پښتو شته   لیلایچی شته دی نوخو محبوب شته
 دلته غورنگ شته دلته پاخون شته   دلته جگر شته دلته ترو شته
 دلته دوتو شته دلته قانون شته   لیک په سر ویتو زنگ دمضمون شته
 دلته پښتې شته هم پیوستون شته   غیرت دنن شته هم دپرون شته

تپی تپی شته درې درې دی

داتاتری دی داتاتری دی

۱۳۳۴ کال
دجدی میاشت

بلخان ته هڅې

لوی بابا د پښتو سپین بڼی خان
په خیر راغلی په لیموز موز قدم بڼده
ای سرتور قلندر راشه راشه
بیلنه کدی پښتون واره خپه و
که دی تور نه پښینه شوه جهادګی
د ورو زړو په زړونو کدی کور دی
ستاله لور قد و قامت نه معلومېږي
د پښتون د خپلواکۍ گټې په لاس کې
اوسني نه دي داستا دنگ کار نه
هر چې د پښتانه دی ښه پوه کړي
د آزاد پښتونستان بنیاد ګڼلای
د ثبات او کلک غرم په چوگان به
ای حق او حقیقت په رموز پوهه
د اصله دی د خدايي خدمتګارۍ
د همت پنبلی سپوره ستړی مښي

په تن زار په زړه بیداره مهربانه
د زندان د تور و خولو بند یوانه
با خبره له خپل ځان هم له جهان نه
په راتلودی پیر خوشحال شو قدر نه
اراده دی زړه نه ده ښکاري ځوانه
مز جباد هر افغان غریزه مهمانه
چې دی غرم هوډ لور دی پهلوانه
تکلیفونه تا پیر و ګالل بی شان نه
همتی او غیرتی وی له پخوانه
د آزاد ژوند د ښیګڼو ترجمانه
آفرین دی په همت بلند مکانه
داغونډه وسکه آخرو سی له میدان نه
ای په خوارو او بی وزلو مهربانه
چې همت د باندی اوی له آسمانه
راښی هر کله زموږ زړونو ته ګرانه

دخپلواک ژوند د بهیر مشوره سالاره
 اخیستونکې دې عزیز دخپلواکې شو
 دنگه ونه دې لیندې په خیر کړه شوه
 هسکه غاړه دې هېڅ زور ته ټیټه نکه
 داستا ټولې قربانۍ موبه ټه ښکاره
 د پله خاوری دې توتیا دې هر پښتون
 ستا په زړه کې پرتو د قوم هومره غم دې
 پښتو د آزادۍ د بڼې ملیاره
 کوڅم خراغ چې تابل کړی مری به نه شی
 د اړه اوسه پښتانه دې په خود شوی
 ستا په هیلو باندې گم دې د پوهیدلې
 زمانه هم خپله لویه مدرسه ده
 په نړۍ دخپلواکۍ سیلاب اعلی
 ملتونه بیدار شوی هو ښیاړ شوی
 افتخار د دغې نړۍ هومره بس دې
 دې متل چې سل دې مړه یو دې مړه
 قافله دې دمقصد په لور روانه
 ته یوسف شوی چرته پاتې له کار وانه
 خو پخپل هود استواری با ایمانه
 دخودې اود غیرت عالی جهان نه
 بی وتلی د ایتار له امتحانه
 چې سترگې د حق په دیدنه
 چې عاجزه یې ده ژبه له بیان نه
 په امان دې دا گلان شه له خزان نه
 چې ترخوړی د پښتون دنیا و دانه
 شې تمیز دگتۍ کړلې له تاوان نه
 راهغسې ناخبر نه دې له جانه
 اولسونه خبروی له خپله توان نه
 استعمار کړه په شاخونه یې وړانه
 آزادی کی د پیری گټې شته پریمانه
 چې به ته پری بډۍ قدم لولې نسانه
 د پښتون دکور تیاره په تار وښانه

یوځل بیا وایم بابا چې په خیر اعلی
 ای په نوم انسان بی حله مهر بانه

۱۳۳۲/۱۰/۲۷

وطن واپي

اسي پڻئو ستاسي وطن چمڙه
 اولئي شي چي انرمان دي زما
 ستاسي پلاسر اودنيكونو کوريم
 چي مي پردي پي حريم ونه بلوسي
 قضي ونه نه غوارم بنگلي نه غوارم
 گلونه نه غوارم گلشن دي نه يم
 غور راته کيږدي شه ويل غوارم
 هغه د خان آزادول غوارم
 لږ د خپل خان آبادول غوارم
 تاسونډ غومر ساتل غوارم
 پي خپلو اکي زما شاري نبي دي
 تاته زما خو خان او جاري نبي دي

***

خاوره مي بولي که خاوره هم يم
 چي بي نري کي آواز خپره ده
 لعل او ياقوت مي پيلمن کي براته
 د شهيدانو په توغونو بنگلي
 زما دلور و غور و دلور سرونه
 زه به تر هغو ستاسو کورنه شم
 يم پڻئو ستاسو د پلاسر خاوره
 زه يم هغه د افتخار خاوره
 يم لرغونو د اعتبار خاوره
 ډکه له گلو لاله زار خاوره
 د بل پښو کي رانسکورنه کړي
 چي د ښمنانو ته مي گورنه کړي

***

زما د خوږ نسيم جوته جوته کي
 د بيدار مي د مسيح دم پرودي

دنگ دینوسور شبنم پروت دی	زما دسره گلو په هره پاڼه
نود د شبنم په خونه بم پروت دی	هره ناره می چی له خولی وتلی
د قوت غره د سهره سم پروت دی	چی پری گوزار زما د توبې شوی
په شا او خوا کی دا خبری اورم	خونن سبادا لگو سده جوړه
له هری خولې دا رنگ اتری هم	چی به زمانه خپلواکی درومی

***

آخر خوزه د پښتنو وطن یم	زما په هیڅ ډول دا منلی نه شم
زه خو دهغو میړنو وطن یم	چی غلامی له مرگه بده گنی
د پیرو نو د نننو وطن یم	چی آزادی یی د فطرت برخه ده
زه خود ستاسو لرغونو وطن یم	زامنو! پام کوئ هوښیار شی ورته
زما دنگ نشان او چت و ساتی	زه پلار وطن تاسو عجیبي زما
د پلار غټ موپه غیرت و ساتی	زما غټ په خپلواکی کی پروت دی

***

دا دشمن شاه بازانو حاله	د نه کورگی د پوسانو نه شی
دا سپین غره شازلمیانو حاله	دا د خیبر دشمنو زمر یو سیمه
دهندو کښ د سربازانو حاله	دا د پامیر د سهره واوړونه
دا آزادی د مینانو حاله	دا با سیند د غوړه لگو نو کڅی
چی د سامراج په خونه اور بل کړی	پښتنو هله به وطن یم ستاسو

چی خپلواکی یی په رڼا کی راشي

خراغ د وینو لور په لور بل کړی

۱۳۳۴/۱۰/۲۳

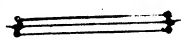
د پښتونوالی غږ

زه سرنامه د آزادۍ مضمون   زما لوستل اوچت فکر ونه غواړي
 دخپلواکۍ د غورخوږ وېز مې   پښتونه ستا د بڼ ګلونه غواړي
 له خولې وتلی دا توده چغه مې   د چاسینو کی بیدار زه نه غواړي
 خوږه نغمه د آزادۍ د ساز مې   دنګلیا ليو محفلونه غواړي
 چې کله غږ نه ماله خوږې وتلی   نو پښتون اولس کی اور بل شوی
 دی پر ګڼې پری پاریدلی واړه   خراغ د مینې کور په کور بل شوی

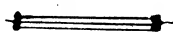
د لوی وطن د مور په ویره لمن   پښتانه ټول په ننگ روزلي دی ما
 دی د همت او د غیرت زانګو کی   په پښه مینه نه نګولی دی ما
 د دغې پاکې سیمې لوړو غرو کی   ښکارت د یازمچي ساتلی دی ما
 هم د شاعر د ترانو په ژبه   تل تو بهالی خوانان ستایلی دی ما
 جوهر د توری مې په سر ساتلی   هم چای کی مې دی آب د توری
 د توریالیو د مور چل ملګری   ځان ته ګټلې ما ثواب د توری

زه پښتونواله - پښتونخوا کور مې د   زه په دی کور کی ښه لهیان لرم

زه جنتی یم دی جنت کی خوشه
 زه دولسن دآزادی په دغو
 دزیه ارمان می خپلواکی پښتون
 بیا به زه حاکم پښتونواله نه وایم
 که استعاری پری په گوندونه کړ
 په کی ښایسته حوکی غلمان لومه
 ایستلی توره کلک برهان لومه
 زه له پخوانه دارمان لومه
 که می پښتون چې غلام پاتی شو
 دآزادی په جنگ ناکام پاتی شو

زه په خور نوم د پښتونوالی باندی
 که وی په خپلو کی خپه پښتانه
 دآزادی او خپلواکی په ډگر
 د انقلاب ناری پښتون ته وهم
 داپرگنی پتی پتی پښتانه
 چی یوخل یوهای شول ښک دږن
 پښتون اولس لوتلوومه مودام
 زه یم چې دوی پخلا کوم مودام
 سره بیرغونه دپرومه مودام
 په یوه چغه یی خبروم مودام
 دوی په نامه زما غونډه یی سره
 بیا نو په مرگ کله بیلیر یی سره

زما داهسکه غاړه نه بیتیری
 ماته خپل وچ سوک پولاو دی ول
 که موطن چته آزاده نه کړ
 ستاسو دگور دغلا په نیت اغلی
 دداسی غلند چی له ماله سبره
 که می په غاړه ده د شری
 نه خورمه زه دنور و غوری نمړی
 زلمو نومه تیری دانیغی پگری
 پښتنو ونیسی دا غله و تیری
 ستاسی قارا و خپلواکی لوتوی

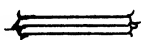
دغلامی د غم سامان به پرید دی
 نوموله مخی خوشحالی لوتولی

۱۳۳۲/۱۱/۱۲

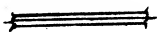
کابل

دمنصور پي

د دغه رنج دارو دوا طبيبه !
 حکيمه ! خه بي له مرضه پوښتي
 دلته د عمر ناروغۍ راغلي
 که خه ممکن ددي طاعون علاج وي
 خوک چه چاي پړو او د چانگ زير وي
 گوي چي ته هم بي پروا نه شي
 نه پانون نه شپاکی شته دي
 دا خوږ پټاکي هم پټاکي شته دي
 د درد آهونه شا او خوا کی شته دي
 دخپلو کی ښکلي هوا کی شته دي
 خوک بي له و همه و اخځا ښکاري
 پسي نوبت زما او ستا ښکاري

له علامونه معلومېږي دای
 دغه وباده عالمگیره غوندي
 په یوه تبه کی د دوه زور دي
 قول دنیا وال ونه امان غواړي
 داد بشر د ژوند رښتیني غلیم
 یوازي موبه لاس په توږ نه یو
 چي پښتانه به هلاکيږي په دي
 آزاد مخلوق به پناه کيږي په دي
 دنړۍ لوی وجود پرېږي په دي
 حکم وگړي تبا کيږي په دي
 په جگړه بوخت خلک انسان وږي
 دي په میڅۍ تمام جهان وږي

د ابد مرض داستعار کی خلکه !
 چي ونه کړ که تول عالم کوی

خونن بي وادی دپښتو په سيمه
 ارمه ان چي دويي کله غم کوي
 خلک په خپلو مږ ويز کوي
 پردی چاپه مگ ماتم کوي
 په رها وړنج ده داروانه بلا
 بدی غږي په هر قدم کوي
 لږ خوله حايه وټه ونيوريزه
 خوبه بي پرت داسي بيمار پښتونه
 کنه اذکت او د پوزي شوي وټه
 نيولي رنج د استعمار پښتونه

نوفکر وکړي اې هوشيار خلکو
 يونټ لمن کي دټه اور راوړي
 ستاسوله ملک نه خپلواکي لوتوي
 دټه دټول جهان پيغور راوړي
 د خونړي توپان خپي ورسره
 بدی حملی ستاسو په کور راوړي
 کړي دستاسو کمزوري وليده
 په دی خبر شي چي لار فرار راوړي
 وټه را پوت شي د اور لمبه شي
 اول دده خونه ايره کړي وټه
 مخکي له دی چي تاسو گيډي ته کړي
 د دی ښامار حاله سپيره کړي

پښتو ستاسو د غيټ تور وکي
 ددغه رنج دارو درمان شته کي
 دلته توپونه د باطلو په حق
 خپره کړه جيلونه شته نه اشته کي
 د خپلواکي د زليخا په مينه
 دلته يوسف شته د کناشته کي
 پښتو ژوند ده د پښتون په زړه کي
 د خپلواکي د ژوند ارماسه کي
 د آزادۍ مسيحه! ستا په قدم
 دوي قرباني ته کي تيار د مينی

داد منصور چي د حق په غوښتو

له مخي خيچي ټول په دار د مينی

۱۳۳۴/۱۲/۳۰
را دیو

یادونه:

کلیہ چی پہ ۱۳۳۴ کا کچے دیا کچے کستان خستے حکومت
پہ یو یونہی کچے دینتو آزار دسیہ تشکیل کچے اولیست
پہ دغہ استعماری حال چلند باندی سختے راورد
پاریدال عارضہ شعر و لکیر کچے اولی دینتو اولو بخو
پہ خپرونہ کچے خپور شواوبیا وروستہ دیوار اخبارم
خپور کر دینتو نوم دی:

ہردم مرگی

مرگ پیر آسان دی خومل د استعمارگران دی
مرگ خوبوخل دی استعمار ہردم مرگی راوی
دخپل کالہ د شکور ہسہ بیاختہ تری زروار سبہ دہ
داسارت غوری نمہ می بد ارگی راوی
لوخی پینی سورج بنی دی پہ دی خپلوا زغو
پہ کارج ندی کہ نہین آس ماتہ پردی راوی

وطنه! ستا په غوږ به خيژم دېنو په خو کو
 دغه کړاو به آخر ماته نیک بختی راوی
 دخپل وطن په شاو د سبتو پاچایي کوومه
 زمانه ولی پرسی د ظلم سیلا بگی راوی
 صفا کول هیواد لاری په جبارو دسترگو
 خومره سترو یار دی دابه ماته سر لوی راوی
 په خپلواکۍ وږی تېری خواروزار لرغیدل
 له دینه ښه دي چی پردو ته امیدگی راوی
 ښه آزاد ژوند یی بختور دخپل وطن په غیږ کی
 چې هر ښکاره کورته دیو تو یو بارگی راوی
 ژوند هله ژوند شي شرف دخپلواکۍ لوی
 په روح او فکر بس همدلشی راحتگی راوی
 وړک غلامی او بندگی کی شه د بل امر ونه
 که هر سبایي دکور خولې ته مو ترگی راوی
 لیونی خنګه به پری بارز ما دیلا تو ګری
 دغه لوی ویاړ سپی د فکر ګوډ خرگی راوی
 دا ظلم نه دی جبر دی کفر نه دی خلکه!
 چې منزه کورته دیونت ښامار برگی راوی

خوزه پښتون یم دایونډ هرگز منلی نه شم
ویره منی شی که په ملک می لښکرگی راوولی

توره په لاس کی یم ولاړ غږه ارمان لومه

که خدای پخه دغماز وپوټولگی راوولی

دنیابه هله دزلمی پښتون قوت وویښی

چی په غلیم دتورې خرنګه شرنگی راوولی

ای دپښتو پښتونولی ننگه مدد شه هله

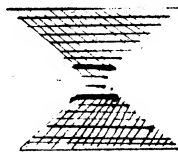
بدرنگه خلک نن پښتون ته بدرنگی راوولی

دخیبر غرونه به آوارشی دهی ودهی به شی

که استعمار په دغه سیمه قیامتگی راوولی

خود پښتون پولادی هوډ به لکه غرو لاری

دوی به آزادی دنیاگی ته خپل کوږگی راوولی

۱۳۳۵/۱۲/۱۰

عالي مجاهد

ور په غاړه پښتو ته نن سبا ده   دوطن دخپلواکي گټي سودا ده
 اخستل د دې متاع شي په سر و نو   خپلوي ي کله کيږي په لالو نو
 په ايشا رڼد اکاري باندې کيدا شي   په پوره دلاوري باندې کيدا شي
 داميدان هغو گټلي له هر چا نه   چو تلې وي د ننگ له امتحانه
 ننگ غيرت د دغې لارې همادي   بي غيرته د مې هم کي وار خطاري
 خپلواکي هغه نعمت دي په جهان کي   چي صفت کړي د انسانا پيدا نسا کي
 چي خپلواکي وي ناقص انسانيت دي   ژوندون خه د غلام کي مصيبت دي
 چي بل جغ په وړو وړي ملقونه   مرگ ډير ښه ده د هسي ننگ نه
 په دنيا کي دهغو هستي تبا ده   ور خير مه چي استعمار ډله بل ده
 لاس لري پښي لري خو حيد نه شي   له خپل حايه لکه شل ښوړي نه شي

که داچي واک د بل اختيار د بل دي

که شي غه په کي مرخو کار د بل دي

۱۳۳۶ کال
رادیو

پہ خیل کو در دہل مرزور

دہشتی بچے باتور یسمہ زہ	خوپہ خیل کو در دہل مرزور میہ زہ
ملامی راماتہ کپہ درنو بارونو	خکہ پہ خای کی پوت ہنور میہ زہ
رانہ لکپہ دفعیر شولا جورہ	دسپود خولی پہ وینوسور میہ زہ
دہل ہتھی او چپاتی پخووم	پہ خیلو خسو تود تنور میہ زہ
دآزادی تاج کی می خای ونہ شو	پروت پہ ایرو کی کواہ نور میہ زہ
تاسی نہاد خلاصون لاریپیل کپری	یارانو! داخنکہ مجبور میہ زہ
چی انسانی دنیا تری کرکہ کوی	ہغدر و اج ہغہ دستور میہ زہ
ہر خوک پہ ماکہ خیل مطلب لہوی	دز مانی دلاس منشور میہ زہ

ماته چي چل خان خپله بد بښکاري   خرموره به نور و ته منصور ميمه زه
 راباندی وژنی موږ کان کړيږي   جامود نور و کی کافور ميمه زه
 ته رانه غواړي دجهان خبري   مانه خان هيردو مو ترور ميمه زه
 مدام لگيايم خپلي پښي و همه   دبل په لاس تيره ساتور ميمه زه
 دزرگی کور به می آباد شي کله   دبيلتان له لاسه چور ميمه زه
 مانه خبري دسينامه غواړي   دسامري دکاله طور ميمه زه
 ساقی! له تاپيमानه نه غواړمه   دخپل زرگی په جام مخکې ميمه زه
 چي نوم يي اخلم نوم کړ مې پري   په يوه داسي گاموړ ميمه زه

پښتون تاسوته می ننگ راوړي

پښتون خوميه که مزدور ميمه زه

د پښتونستان شاعر
۱۳۳۶/۶/۹ کال

دا وطن د پښتو دی

چی زندی ورتنه سترگی د بخاوله حسرت
چی پخیز و تیر زړونه په کوگل کی له هیسته
چی خبر تری هر دښمن دی لوی پرتو ورتنه کښته
که په پورت کی راشی لته د کښی تری سته

پسلی د آزادۍ اودا گلشن د پښتو دی

دا وطن د پښتو دی دا وطن د پښتو دی

مات کو د پری لای لالونه ترینه خاړه بل سر نه
د جنت لای گوهره شنی جلگی ارت میدانو نه
د اماره د پلار جو لگړی د خه به کم پر د قصر نه
مسک غبر لور خاړی تری لوی بل عطر نه

کوړه گوردی دغه خاړی هم فتن د پښتو دی

دا وطن د پښتو دی دا وطن د پښتو دی

توی تری د نگی شوکی فکر او خیا پکی ورکیر یی
جوړ دوم د غزاو پر اوبال په کی ورکیر یی
د اکا به وانه پچومی چی مال په کی ورکیر یی
خیلو لای د کمال د بل کمال په کی ورکیر یی

چی سهرود پری کیږی دا وطن د پښتو دی

دا وطن د پښتو دی دا وطن د پښتو دی

سکندر لته راغلی پیرمان تری بیتر تلی
 دچنگیز اوچکیز یانوسیلاب لته بهید
 دمیرسون نیکه پیر توغ لگین لته پیر خیدلی
 پیری شاه او میر و احمد کی شاه دی گرخیدلی

دخیل رخت باغ عدو اوس من دپشتندی

داوطن دپشتندی داوطن دپشتندی

دخیبر پیر شاه او خاکی لته سبکی تاتره ده
 ویره لپه خاکی ایمل پیر دیره ده
 دپاخاله غوی شین دی ددین بنه سپره ده
 چتری لری مغالو خوشه لور تیره ده

داجنله دشهیل نو دامدن دپشتندی

داوطن دپشتندی داوطن دپشتندی

خپل پانه و تر نیشتر چی جو بد لور گوی
 کبشتر پیر هر لپه شتر میادی پیر سوری
 پیری سیمه روانه دغیر باران راوری
 ستر گلونه دهر پیر و یگانه ولره اوری

چی پیرل هوس راوری جو دینمن دپشتندی

داوطن دپشتندی داوطن دپشتندی

داهوی داما نو پیر میانو بی ویر کرم
 داکو بی سیمی پیر بازو پیر ویر کرم
 پینتشی دپاشکی پیر میانو بی ویر کرم
 دالغی امیل جامیل پیر کلا بی ویر کرم

چی غلیم پیر اوتوشی داکلشن دپشتندی

داوطن دپشتندی داوطن دپشتندی

دانه دپلا هلو دانه دپلا رمزادی
 مال می دی ال می دی سنا تری خوی جادی
 فلک دانه موسی دادی میو راته گلزار دی
 چو دینت بیکار دی دانبکار پچله

پکې څه خوږې وږې کې جوړځن د پښتو د

دا وطن د پښتو د دا وطن د پښتو د

دیر بادو توفانونه په دې خاورو وچلیدلی دیر غه و طاقونو د غټې ازمیلي

پدې توو توو کاهو دیر سرونه د غی یلي داشیلې پغرو کې گوږې دلته وینې بهیلې

سودا سودا دې واخله د امسکن د پښتو د

دا وطن د پښتو د دا وطن د پښتو د

د غه خاله د پښتو د پښتانه کې اوسیدې د غه سیمه پښتو د پښتانه سره جوړیدې
لسر کې بسکې زه وږ توو په د غه غولیدې د غه سې ننگ اوبه د چي په د ننگ کله پیلیدې

د انارې اتفاق اود استخن د پښتو د

دا وطن د پښتو د دا وطن د پښتو د

د پرو زړونو امانونه د خاوري وړې گوته د خیر گوته پږو دې د توو غه وږو زړه

دلته شاهی زلمی د چي آواز کې د ننگ پوټه بیا کله د ریل شې خود سپینی توو شوته

چی خوړید پری خوړیدې خوړیدې د پښتو د

دا وطن د پښتو د دا وطن د پښتو د

الهامو د غیتر دې تماشي د قدرتونو هر پکې هره د دې نندارې د سره گلونو

په یو غز را پوټه کې ستر میل دې د زړونو پوټه شوا انکارې د دیو والی د غه وږو

پې پروادی له خزانه شیرچن د پښتو د

دا وطن د پښتو د دا وطن د پښتو د

۱۳۳۶ کال

د یوم حکوم ارمان

که یوه گری بی ستاله غم بایم
 مال اوسرمی دواړه ستا پمینه ایښی
 له تا جارشم ته زهاد ژوند بقای
 چی می سر د ستا په سر په لاس نیولی
 طاقتونه فرعونې په واره د وې کړم
 د منزل خواته به لنډه دروند کاروان کړم
 چی د بښانې پیر موز د ملک تیار شوی
 د خپل پل مړاوی گلونه به تانه کړم
 وړ کومه بی درد انو ته در دونه
 غوړ ووم غنچي د گلو په چمن کی
 مینه ستا له دنگ سبق را کړی
 ستاد وصل په شربت به د ستی د شمع
 زما عزم لکه غږ په خای ولاړ دی
 زه پخپله غوښته هوښه کلک ولاړیم
 راشه اشته په لیمو می قدم کېږ دی
 چی تر خو پورې می نه بی خپله کړی
 ستاد مینه محبت ثنابه وایم
 زه پښتون یم تنگیالی زوی د بابا یم
 که نه نه بی زه هغه گری فزایم
 د زور گیر له هره زوره بی پروایم
 زه افغان یم خپل وخت ید بیضایم
 یو اواز یم جرس ورک په بیداییم
 زه ټنگ د هغ شمعی د رنایم
 اوسکی نه مینه زه پر خه د سبا یم
 د ویشتلې زړه د سوز سوی ژرایم
 زه بیدمه زړه د دم د مسیحا یم
 تل شاهد د سپینو تورو د بښنا یم
 که وهلی دیلتون توری به لا یم
 گرځولی د خپل هوډه حنی چایم
 لکه ټینگ ولاړ په مینه چی ستایم
 ستاد ښکلی پاک قدم په تمنا یم
 تر هغو به گوانی ستا په سر ندایم

۱۳۳۶/۸/۱۰

کابل

ملنگ جان مرشو

چارته وویلی داچی ملنگ جان مرشو
 قسم په خدای که پدی کی دروغ وایم
 وروسته له که به موند ته خو خورزی لغوی وای
 دشاعر مرگ د شهید مرگ د ملنگ مرگ یودی
 داملنگ جان دی چی پهر وینوکی لوپی کوی
 په بیابان د شهید وینی رنگ دده دشعر
 چي قلنگ خدای ملنگ ته سار و مال و کارو
 دملنگ موری! دیاوازی ستا غی نه و
 موند ته به خود پښتو د غم کیسی وای بیبا
 نوی جوړ شو د محفل او یاران تلوک سره
 دملی ژبی دوشم د قافله وړاندی تلله
 ملنگ خولا په پکچول کی هم خه پاتی نه شو
 چی به بی کول سبا بیگا خوار خوار غبرونه
 پښتو پیغل و ماتم توی جامی واغوستی
 راحی چی د ژار و په چغو خغو تلو شاعران

ماویل داخه وای! د خوږ شعر جهام شو
 چی ملنگ په گمر نه د زړه اړه ما مرشو
 خیال بلبل د پښتو ژبی له بوستان مرشو
 دی هم ملنگ هم شاعر شهید پښان مرشو
 که سول له دی تری تری پیدامان مرشو
 خود شهید پخیر ته دی په بیابان مرشو
 دسترگو تور د زړه پکور د باچا خان مرشو
 یوکران فرزند د پښتو له خاندان مرشو
 هغه له سوز اوله گلزاره دک بیان مرشو
 شو ناخپای توه تیار خراغ روښان مرشو
 خود پیری خته کی خاړه ددی کار و مرشو
 و بهر جوخت سینې پوری دوا جان مرشو
 د پښتو ژبی گلشن هزار دستا مرشو
 ددو د تورو توپ زلفو غزلوان مرشو
 دشاعرې د کور او کلی قلم دان مرشو

خلك به واي چي داخه رنگه ملنگ مړشو
 چي پستوز به ژوندی كې د ملنگ مړې
 دی په جود باند كې هم نه او كمز وږي ولې
 خړا كړه وړول په دباغ او بڼه گلونه
 كه خړه ماڅني تپوس دده د عمر كوی
 و سگر د آمل مودام د پښتنو له غمه
 د شعر به يي تير چلې تيری توري وه
 چي د دخت د زور بیاو ته سجد و نه كړه
 د پښتنو خپلو كې هيله يي نه شوه پوره
 زلمو اچي چي په مزار يي گلان وغورو
 د وطن پغلو په زيار يي د پوی پلي كيږي
 چي بلبو شوماشو ملي په بڼ كې وجود
 سترگي چي د وطن له درده نه شوی كله
 چي به يي ژړل مودام د خير كړيو له غمه
 هومره می ژړل له درده ستا په گم ملنگه
 كه خوك كوی غه تپوس ملنگ چي مړ شو؟

ليو نوڅه زده چي زمونږ د كې خان مړ شو
 خكه پنا مړوله سترگو او په جان مړ شو
 خو په معنی كې خدايد و د پړيو يي عنوان مړ شو
 د ملنگ جان خواني گل هم په خړان مړ شو
 سپين رڼې نه وودانه مړه شاعر مړ شو
 لكه چي خلك به گمردان و سگر د مړ شو
 هم لږن هغه بڼا علي په لوان مړ شو
 ساده پښتون هغه پښتخلي مسلمان مړ شو
 گوته يي وپوردا ارام په زړه پرېشام مړ شو
 يو غمناك چي زمونږ له گلستان مړ شو
 وه يو تنگ چي د وطن په شمعستان مړ شو
 هغه د سړو گلو مالي هغه باغوان مړ شو
 يو خور كې كړيد لي شان انسان مړ شو
 آخر د هم په غم د لار خير كړيوان مړ شو
 چي د كوگل اور مړ او بڼو په باران مړ شو
 دلته بند مړو غاښو كې حيران مړ شو

راشي چي وغواړه خوښي د شاعرانو روح ته
 سبا به زه مړمه نن خكه كه ملنگ جان مړ شو

۱۳۳۶/۱۰/۹

وخت غنیمت دی

دنیا لوی دآزادی خبری   په هر خواشني بنادي خبری
دکلی کور دآبادی خبری   دنگ غیبت او دسیالی خبری

هر چا جوړ کړی خپل ژوند ساز او سامان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

لږ خو را پوره شی نظر وکړی   یوڅه نظر خول او بر وکړی

دارو د خپل ملي پرهرو وکړی   گوري ناسور پشی باد وکړی

وخت غنیمت دی بیا به وکړی دیر له پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

لږ دآزادی دنیا حال وگوري   په لږ او بر خلک خوشحال وگوري

داستعمار د لوی جنجال وگوري   تا سو پخپله دا ویا له گوري

د جيل خانو نه د تهر خه والي بنديان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

پاڅی چی توری بلا و خورلی   په توکو توکو کی چا و خورلی

له لاس پښوڅنی یی و تړلی   له یوه لوی گنګه یی واچولې

تیار ولاړی ستاسو غوښتو ته لیوان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

د شهیدانو بیرغونه داسی تاسوته کړی اشارتونه داسی

د ریادوی خپل غیرتونه داسی هغه دسرو وینو ورونه داسی

څنگه مو هیر کړل ددی لاری شهیدان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

د غیرت نښی مو په خای ولاړی خو تاسی ورسوی و نه چر لاری

شوی د پلرونو آبادی مو شاری په زوره خان ته وړکید غواړی

یو څه خو پوه شوی په داخل گټه تاوان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

د لویو غوڅو کیدارانو څه شوی د هسکو څو شاه بازانو څه شوی

په ننگ مینو شاه زلمیانو څه شوی هلم جنگی ننگی ځوانانو څه شوی

په قهر بانی وطن ته ورکړی امتحان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

کنه؛ د ستاسو واک اختیار لوی هم غرت هم موا اعتبار لوی

ستاسی قدرت ستاسی قهار لوی دروندانه حق موا عیار لوی

شو په رها دحی تالا ستاسو کاروان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

خپلی پښتو غیرت ته پام وکړی په پوه غږ ملي قیام وکړی

په دغه لار کوښښ تمام وکړی دغه ناراه چغه په قام وکړی

د غیرت توی کړی بر بنډی په میدان پښتنو

ای د محکوم پښتونستان پښتنو

۱۳۳۷/۳/۱۹
میوندوات

د میوند خلی

یا د گار دینو د میوند د شهیدانو خلی
تانه کوي د لوی افغان د قرباني یادونه
هو د ملا پښتنې په وینو سور پورنی
ای وطنوالو یو خپل راشی مینو دات وگوتی
ویا د احساس په مړانوړه کی پښتیا غمونه
د هر افغان سترگی روښانه نن سبا وینه
داخلي د مړ پښتو او په لوی ولاړدی
د آزادی او خپلواکۍ په دیوسوسیستی
د یادگار خلی خود سر پتر باني جوړیدي
ده هر تیره یی د تاریخ له رویا تود که
د ملا لی له پښتنې احساسه ده کی ته پی
له ویا په دیک دهغی پیغلې پښتنې خال دی
د ایوب موری د لکت خوشه را پوتیه کړوته
چی که پښتون پری ښکاره توبه د مینو پیر
د رود وریزیم د مینو د شهیدانو روح ته

د غیرتونو، همونو، غزاگانو خلی
په حقیقت کی داخلي د غزاگانو خلی
راښی موندنه د وطن د مینانو خلی
خوښه ښکاره د هیواد د فیالینو خلی
د تور یالیو بریالیو او زلمیانو خلی
چې د پښتو هغوی پری د ښکاره باتو او خلی
چې ترې شهید په آسمان د لکشانو خلی
دی حقیقت کی د وطن د پښتگانو خلی
چادی لیدل په دنیا د بی ښکاره خلی
شه مبارک مود هیواد د صادقا نو خلی
وران کړله بیخه د هیواد د غلیما نو خلی
که په کابل د پوره شوو آرزوگانو خلی
خه ښکلی جوړدی د ایوب او دیالینو خلی
شوپه لند کی په لږه د پرنګیا نو خلی
ښکلی کوم یی په کابل کی په کلا نو خلی

فطرت خزانې کړی اوس د خت دی

په تاب جوړشی یوه روح د شاعرانو خلی

۱۳۳۸ کال رحمت اوله شمساعه
راډيو

چی راغلی پسرلی دی

د شپو وږو له کیفیت او علامو معلومېږي
د سیند نوله غوږ څنگ او بڼه معلومېږي
د شپو نکلېوود شپیلو له نغمونه معلومېږي
د زلمیو له مستیوا تنهونه معلومېږي
د وینا تم له خپلو پلو شونه معلومېږي
د سبا خوږ نسیم له لگیدنه معلومېږي

د ښادې ایلمې لاوخته گرځیدلی لی پهل دی

چی راغلی پسرلی دی چی راغلی پسرلی دی
زړه دواوړی نرم شوی بی اوښکې لې څیږي
دیو خو وږو میله ده هلته هم نه پاتی کیږي
د حاصل زړې تنهونه نور په خاورو نه پټیږي
پدو وږو څو له اوارې غوږ ستره پوښي
نرګې توی شو تو بریدې بشنې غاړه غږیږي
د گل څانګو په سر کې گوډی کس کلې خو پټیږي

هر کله ته یې غاړو غوږو غوړولی شین کالی دی

چی راغلی پسرلی دی چی راغلی پسرلی دی

زور پر ګرده ملا تر بیل یې وخته بهر شو
حسن د کار پیل په ځل کې له مخه لار او بر شو
هر مخلوق په پښو او بند لار او ډیرن خبر شو
مایلېم له حایه پټې په پالند باغ سر شو
په یو جام کې نغمې ګوږ څنګه سم او غږ شو
پدو نه وې غه چاړې اړیدل نن داهنر شو

او دغان د ښاخ او قوتو یو او بل ته شینلی دی

چی راغلی پسرلی دی چی راغلی پسرلی دی

دتیم داوسیلوله ره پو او ری بارانونه
 دغه اوسنکی دی خوارچی سستی کړې پری سیندنه
 دبهار د رزی گندلې هغه خیری گریوانونه
 د خونی پین سیاستی هر خواکی مجلسونه
 په هنر او کی تخنیدلې دی هیلې او امیدونه
 د نسیم قاصد راوړی نوی نوی پیغامونه
 له هر خوانه ورته حله په خور بوه کلی دی
 چی راغلی سپرلی دی چی راغلی سپرلی دی
 په آسمان کی د پتخ دای شوه د شینکلو شیر خورت
 لاندی زمکه باندی گوډ د غوښکلو نندارتو
 دکار مینه پیل شوی زړه کی غټو او ورو ته
 زدکونکی خوشحالیدی نو نو کنا بوته
 زانې راغلی چی تللی په لگا تو دو ملکه
 زرگی وختلی خاندی بیاله شوقه سره ورو ته
 باتور شول په ښکار پو ته هر خوا ته ولی دی
 چی راغلی سپرلی دی چی راغلی سپرلی دی
 دکوچا نو په کبر دوکی دلیر دا او ورو نه بل شو
 شوی د مړ وړی په غاړه سپین کونه او پر بل شو

توری سترگی سپین مخونه وړاندی وروسته یوله بله بشو
 داوینا نو غره ی شوی وخت د تللو دکابل شو
 دهیواد د غره لمنی کښته پورته واره گل شو
 د تنډیو وړیو ساندی آوازونه د بلبل شو
 په هرشی چی سترگی لگی له نظره کلا لای دی
 چی راغلی پسرلی دی چی راغلی پسرلی دی
 نن سبا به دلاله ورساله پښه په رکاب کړی
 د دامان ویده به واره په پیرغل پورته له خراب کړی
 د گلا یوسه ی غونچې به ودر بلونه په عذاب کړی
 را پیدایه په پښالیست او په ښکلا کی نوی باب کړی
 بلبلان به پری آغاز د ترانو نوی کتاب کړی
 هر مطرب به غوږی نوی تاو په مینه در باب کړی

زیر و بزم کی به پستیای داد هر زگی الای دی چی راغلی پسرلی دی چی راغلی پسرلی دی

اوله دی په اوسنکو د بار خوکمر او کسندی

دی په خیال کی یی ولاړی نانینی مخ بر بندې

لکه گل په زړه پرهې دخو بلبلو ته خندا دی

د ابابا عبد الرحمن دی د ابابا عبد الرحمن دی

د پیری تیر شول بهارونه هملرنگه خزانونه

خوږده دشعر دیو تو دی تانرا هکلی گلونه

که یی وړی دی له خانه سره د پیر دیر اسر مانونه

خویر اینی یی دی مونږ ته د پیر د مینی هو غا تو نه

لوی هر شک و تیر زړه کی عقیده اراد تو نه

په هر کور کی ویل کیږی دا خوا به خوا به شعر نه

چی په شعر او شاعری کی په رښتیا غیب اللسان دی

د ابابا عبد الرحمن دی د ابابا عبد الرحمن دی

صد ته د دلیر چی کړی خواست او دنیا غواړی

خه د پاره خوک پوهیږی شه د مینی گدا غواړی

د ریای خرقه یی خیر کی له صدق صفا غواړی

د دروغونه بیز ارغی په هر کار کی رښتیا غواړی

چی چل سوز ته ساز د مینی پتول عمر دوا غواړی

خدا نه غواړی هیشکله کړیدن او ژر غواړی

لوندی شپه اوورخ په اوسلو چي بل په غم گريوان دی

د ابا عبد الرحمن دی د ابا عبد الرحمن دی

نه درهم لوی په کور کی نه دینار ورسره شته دی

خوډمینی په بازار کی اعتبار ورسره شته دی

تل قانع په خپله برخه او قرار ورسره شته دی

په گوگل کی زړه په مینه دنیا دار ورسره دی

که یی هیچ په لاس کی نه شته غم دیار ورسره شته دی

په هر وخت کی دخبرو نو بهار ورسره دی

چی غوړه په نظر کی له وصال خنی هجران دی

د ابا عبد الرحمن دی د ابا عبد الرحمن دی

له منصور غوندی نډافه چی اورنگ قریانوی څوک

په اخلاص باندی آسمان ته چی حانه انسانوی څوک

راز د مینی محبت چی بی پروا عیانوی څوک

په بازار کی چی دمینی سر او مال سودا کوی څوک

چی محمود عشق په کار کی د غلام غلاموی څوک

په خبرو چی دشعر په ښکاره اعجاز کوی څوک

بل څوک نه دی درته وایم چی د اهی سځندان کی

د ابا عبد الرحمن دی د ابا عبد الرحمن دی

۱۳۳۸ / ۳ / ۱۱

نشته‌ی

هر خواج گهره تیاره ده رناشته‌دی
 نه له دیره وخت د وطن په دره رنخوریمه
 وکړی چی خیال ما رغه په خلاصو پر وسیل په
 دومه تم تنگ شوی په خدایه اچي خه وایم
 نه پوهیږ چاته می درزه زخمونه ونبیم
 هستی نا کامه ځنی ونبور و م سرورته
 سترگی چې لستو گوته میل لی هغه وخت لاله
 مینی چلو لی شوی یارانی هم غولونکی دی
 داچی کند کچول په غاړه گوچی گدایی کوی
 هستی چش لاس د یو درمنده پیرا کازی
 ولی دانه ما تم شپتی سبا نشته‌دی
 درمی طیار نو دغه درته ده نشته‌دی
 لور په لور د امو نه دی آزاده نشته‌دی
 دا خورانه واخله خیر بلبه دنیا نشته‌دی
 هیچا سره زړه لوی د زړو نو سودا نشته‌دی
 اورم چی خبری په یوه کی رنبتیا نشته‌دی
 دی اوسنو سترگو کی خو کی حیا نشته‌دی
 تشی د ولی درمی په یوه لیلان نشته‌دی
 دی په گیل وری یو دینی گدا نشته‌دی
 د غومره باو هم دان وری چا نشته‌دی

اوځله دی سناږه که حافظه خه رواغواړی

دلته خوله مخی ناروا ده روا نشته‌دی

۱۳۳۸ کال
د وږي مياشت
راډيو

د خپلواکي ناولی

د خپلواکي ناولی بی ننگه خپلوی نه شی	دی ښکلی مخ ته هر ماړه هسک کتلی نه شی
خوچی سره ویني پشیکش نه کړي لاس کی وټه	تر هغو ګلابي شونډی ښکلوې نه شی
په تورو دشتو کی خوږینی سپی تناکي نه کړي	ددی لایلا محمل ته هر څوک سپیلي نه شی
په وږین تندي چی دا غرونه شونه ونه مني	کلی ددغو ښکلو ګلو بولوی نه شی
رهي ددارته چی درزه په مینه ونه دانگی	د محبوبا د زلفوول په لاس نیولی نه شی
په تروو تنه چی دچا زورته خواږ نه کړي	هغه په شیخ خنت خپل حق دغو کولی نه شی
د پښتنی مور په لمن کی چی لوی شوی نه وی	د تیزو تورو سرته لاس وراچولی نه شی
د سپینو تورو د بریښنا سره چی نه وی بلد	د ننگ غیرت مقابله ته دریدلی نه شی
چی په مزار د شهیدانو وي ونه رپیږي	د آزادی بیرغ هیشوک پرته کولی نه شی
هو اچا چی د غم ټول قبول کړاځ هیواد دپاړ	نوبیا په زور ورنه بل څوک وطن خورلی نه شی
موندنه تیر شوی له دغی ټولو محلو ځینی یو	چی بدخواها راته له بدخوا کتلی نه شی
هغه ایترا وقر بانی چی کی ملت ورکړی	تا یخ شاهد کی نه پای هیرولی نه شی
موندن ددی لوړواو خپلواکو غوږ آزاد با تورا	زمونږ د الوتی وزر څوک را تړلی نه شی

د سمنده غوندي مودام لوبی داو سر کړې   د آزادۍ جند بی حساس موسوړ لوبی شی
 اوس هم تازه دي نه موند پچ توشی یی   دکا نهی کړنښو وختو نه یی وړانولی شی
 موند لوی قوت د زمانی سره د غره هلی   خو پولا دی هوډ موند هیڅو ما تولی نه
 اول پنه کی موند توغ د آزادۍ پوښ کړ   دی حقیقت خنی دنیا انکار کولی نه شی
 نن هغو وینو چی توی شوی توی رنگ راوړی   پرمخ روان یو خو زموږ مخنیولی نه شی
 اوس که خدای په موند وخت خوشحالی   زمانه نور له دینه موند زړه ولی نه شی
 د خپلواکی د ژوند او بیچ چاپه ژوند خنلی   د هغو روح هیڅ قوت تاړک وړلی نه شی
 په خپلواکی کی روان د توفی کاروان شی   چی مخ په پورلندی په هیڅ رنگ راسپدی نه شی
 کوی تیار کی چی خپلواکه لښعلی راکړی   زما دناوی توید می وږه را تللی نه شی
 نن سبا خلک خپلواک ژوند گم لوبه لاس   د مرخواری زغمی له هوډه لرغید نه شی
 جار شم تیا نه خپلواکی ستا له نوم جار شم   چی تر چی نه یی انسانا کید نه شی
 د خپلواکی ناری له گوت گوت دنیا وختی   د غلامی په ژوند کی پشی شوک تیرولی نه شی
 موند په چول نه پخو حلی ستا له سر شوزار   دی د اسب چی خودی موند نه اخیستلی نه شی
 خپلواکی ستاد جام په گوت کی خه نشه تیرد   ستا په خار تاوده سر نه سپردلی نه شی
 کړی توی د سر د ویاوی بلبیل د چمن   بی تایی مصر په خوله ایسبی خیللی نه شی
 چی خوا یاده دادیناوی او افغان ابادوی   سر به کی زاړه خپلواکی تاوړ کولی نه شی

تی تل تزل دی برکړاوه دانغا خپلواکی

زموږ د وینو او سر و نو : ارمغا خپلواکی

۱۳۳۸ کال
د پښتونستان مشاعر
د سنبلې ۹ نيټه

بی وطنو پښتنو

خپل وطن کې غریبانو بی وطنه غوندې ښکاري
پسرلی کې بلبلانو بی گلشنه غوندې ښکاري
دا ظهار ته به مگو لکه بی سخته غوندې ښکاري
په ام نښتو غزالو بی منډه غوندې ښکاري

خوشحالی در خنی و که ده غمجنو پښتنو
زموږ خوارو زارو ورونو بی وطنو پښتنو

سیند له خاشاکي خاشاکي جوړشي په غوڅنګ غوڅنګ روان دی
له داني نه جوړشي درمن په ډیر خوشحال وړته دهقان دی

له سپرغی نه دنیا سوزی تری په ویره کی جهان دی
لوی طاقت وړنی جوړشي چي یو والی دانساوی

د وحدت قدر په کار دی قلم هنو پښتنو

زموږ خوارو زارو ورونو بی وطنو پښتنو

د خیبر د غرونو خوکي ټپتي ټپتي غوندې کیږي

هغو هسکو هسکو تړو ته نن ټپت ټپت گواښیږي

زه چی دغه حال ته گورم نو په زړه می نه ځاییدي

د غیرت دیني می مستی په رگونو کچو ټپيږي

شئ دنگ په غېږ را پورته غوښتونکي

زموږ خوارو زارو ورونو بي وطنو پښتنو

اباسينده! تاكي نه شته انقلاب د توفانونو

چي دنيا به يي لږ زوله زوردي نه شته د غوښتونکو

ارماني ده دغه سيمه ستاد مستو غورځنگونو

ستاد بون سره ملگري يادگار نه دوختونو

لږ د درد داره دواشته د دردمنو پښتنو

زموږ خوارو زارو ورونو بي وطنو پښتنو

دنيكونو او پلرونو انساني شوي دغه هيري

د خوشحال ايميل د توري زماني شوي دغه هيري

په خيبر او تاتره كي سامياني شوي دغه هيري

د نكيا لوتو ياليو كارنامي شوي دغه هيري

خنكه پاتي شوي يي تورو اسي تورو پښتنو

زموږ خوارو زارو ورونو بي وطنو پښتنو

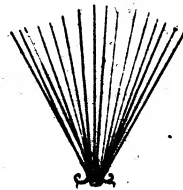
پښتنو ميندو په غېږ كي توريالي زامن رالوي كړي

چي سرخاړ كړي له وطنه نكياي زامن رالوي كړي

په ميلان د سربېندني بريالي زامن رالوي كړي

هوسوي او هوتكي لخوا بدلي زامن رالوي كړي

غوروم دته لمنه پاک لمنو پښتنو
 زمونږ خوارو زارو ورونو بی وطنو پښتنو
 قهر بامیری نن سبا د خپلو اکې په سر سر و نه
 څی میدان د قهر بانی ته په سندر او لاسونه
 په دی لاس چي ویني تو ی شمی پری نه غوښتی بهر گلونه
 خوته پروت بی خبره ای زما وروږه پښتنو نه
 استعمار مو په کور بلوسی بیا جگر نو پښتنو
 زمونږ خوارو زارو ورونو بی وطنو پښتنو
 ای محکوم پښتون اولسه ستا په حال می زړه خوږیږی
 چی ښاماره استعمار دی له وطنه را تاویږی
 دیوت د زور او وړنه ستا په کور باندی بلین ی
 ستا خپلواکه ښکلې سپمه په دی اوړکی لمنه کړی
 تاسی پوه یی په دی چاره ای پت منو پښتنو
 پاڅی شوی په خپل وطن کی بی وطنو پښتنو

۳۹/۷/۱۷

پښتونستان خپرونه

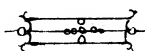
اعلان

چې می سړی د تنی له پاسه پاتی   ستا له سره به یې زرکرت قربان کړم
 ستا د شارو تېزې بوټې به وطنه !   خپلو وینو باندې تانډه گلستا کړم
 خه چې ستا په زړه کې گورځې پری پېژنم   زه به تر پوره دستا د غم اړمان کړم
 ستا د خاورې له ذرې ذرې نه خاښم   په دنیا به لوړ دستا نام پښان کړم
 گران وطنه ! پښتانه زاره خو امان اوس   ټوله مخې قربانی لره تیار دی
 زړه دی کښته پورته نه کړی په دې پوښه   ستا مخې ستا په سنگو کې تا بیل دی

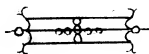

ستا د جلو جلو غره له هسکو خو کو   غیر تو نه الهامونه دی ننگونه
 ستا د هسک په رڼکینه غونډۍ شفق کې   د شهید وینې څپې وهی موجوده
 ستا د سیمې د نسیم هر جوته کې   د خپلو اکه ژوندانه نغمې عطر و نه
 پلار نیکه مور ته گټلې پېسرو لې   موږ به هم خاړه کړو له قحطۍ سره نه
 د غیرت وینې می جوش کړی په گرو کې   احساسات می پاریدلی دی وطنه

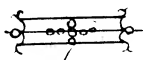
جذبوی حوصلی په سر اخستی   ټول حواس می د دیدلای د وطنه!

نوره ناسته په کار نه ده ولاړیږم	ستا په نوم په پورته کړم په لاس کی توره
چی یو وخت به ستا په ځکی قریبان یرم	زه دی کار ته پښتنی موږ یم روزلی
ستا په لاره کی له هڅه نه تیر یرم	زه پچی وطنه ستا دیوې کھول یم
اوس به ځله په رڼا ورځی ډار یرم	ستا د تور و غرو په تورو شپو کی لوی یم
ستا په سر وطنه بیرونه را تانه کړم	هغه تیری خاطر ی د میرنوبه
په یو وار به یی د تور ی ترازه کړم	که غلیم لکه د غریځای ولاړوی

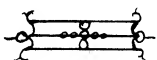

ده په وړاندی د مرگ او ژوند خبره	پورته شوی یم په هوږ د پښتنوالی
بس هم د امدی د ژوند وړستی سنډه	یا به ژوند د خپلواکی کړم یا به مړه
شی خبره دی دنیا پری لړ او بډه	غلامی نه پخیر می نه قبلوی غامه
خوسان نه شوله دی کاره څه له سره	ما خو ډیره حوصله او صبر و کړم
چی په لاس کی می نیول پکیدا لی	اوس به دغه فیصله کړی د حق توره
د خپلواکه ژوند ښیگی دی لیدلی	ددی توږی په رڼا کی له ورايه

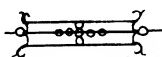

چی دا خپله خاوره خون نه کړم خوشحاله	نور به نه کینم کړاړی که پښتون یم
هم به یی کړم د آواز د خاورو سیاله	په گانه د خپلواکی به یی سنگار کړم

دیدی غمی لکری به کرم نسکوری : خدا خیل هسک سر به تیت نه که چه پاله
 زه پستون یم خیل وطن آزادومه : دا اعلان کوم بیا بیا قولی دنیا له
 چی می پلار نیکه خپلواکه اوسیدی : دهغوچی به خنگه غلامیری
 په خوارمی شهرلی شهرمولی : دا تورمخی استعمار چه شهریری

گران وطنه : زړه دی کښته پورته نه کړې : اوس پوه شوی ستا پښه او هم د حایم
 پس له دینه می شوک شې غولولمی : کلک ولاړ ستا دگتی په میدان یم
 حق لرم د خپلواکی په دی دنیا کی : لکه نور چیدی نه هم داسی انسان یم
 زما ژوند ستا آزادی پورې تړلی : هیله مند فقط د دغه امتحان یم
 سل اوزرمی که په دغی لاره وبری : افتخاری مبارک د شهادت شه
 د امرگ نه دی پر رښتیا ابدی ژوند : هر پستون لایق د دومره لوی غرښته

۱۳۳۹ کال
د عقرب میاشت

هوډ

ننگ د پښتونوالي پښتانه خای کول غواړي   توږي د غیرت لوی له تیکونه ایستل غواړي
دوی پخپل وطن د استعمار پلا وژل غواړي   خپل د خپلواکۍ بیرغ په سکه پیل غواړي
نه غواړي ژوند د غلامۍ ملي پیغور سره

دا چې له ملي لوی واره په دومره زور سره
شور د احساساتو او جذبې راپاریدلی دی   پیغلی او ځوانان په پوه غبر راپاخیږي
وینی د غیرت په څیگر کې خونگیږي دی   گوډه استعمار د اخر هغه ملاتړی دی
کوچي ستا باداري له پلرونه تستیدلی

هغه دی ملي قیام ته کله درېدلی و

پوښته چې غچې غچې دد سیمې پوهیږي اوس   حق غواړي له خپله حقه بالکل نه تیرېږي اوس
کله چې کړي هوډ لکه دغه هسی پرې اوس   له ازادۍ د خپل وطن نه تیرېږي اوس

ځای د وطن له سره تل مودام سره ونه دی

دغې قربانی کی ډیر ملي افتخارونه دی

ستاد جیل خانوانه د دوی ته افسانې ښکاري   دوی ته د خپلواکۍ کورنۍ خپلغا ښکاري

دغه ورته توکی مسخری د زمانی بشکاری
اور د پیوی کله نظر د پروانی بشکاری

داد خپلواکی د پیره په هېڅ توفان مړه کړی نه

داد خپلواکی پټنگ په هېڅ ننگ تر ستنیږی نه

دی ملکه بن سبا دنوی ژوند ناراشی
دغی توپ شپې سپی په درنگ سا سبا راشی

دغی غم ژر اسی به د پیره ژر خندا راشی
حکمی ډله د خپلو اښایسته لیل راشی

ډک له محبت نظر په کاندی مخنون لره

زیری به د پیری خوشحالی وکړی پښتون لره

داد مال او ملک لا کول چی نن سبا کیږی
خوک چی هوسیا د هود پری خندا کیږی

داد پښتونو ماچی د لاشی کله دالېږی
داد غوځلو ملک کی کله بل چالېږی

دای له پښتون نه په هېڅ ننگ نه خوک خوی نه شی

خوک په غه خاوره یی پښتون نه گرځید نه شی

وینی د پښتون په لاره کی بهیو وکړی
خیر د غی غوږی بهیو په پوخته شیر وکړی

دیر که پښتانه په زندانونو کی شو گور وکړی
دغه کړاونه بهیو زیری مه دند بیرو وکړی

دیر ژر به پدی حای کی پښتون د زړه اوما جوړ کړی

حاشه به پښتانه خوشیو وکړ جهان جوړ کړی

۱۳۳۹ کال
پښتونستان پروگرام

تراوسه

تراوسه خو پښتون شته پښتونواله شته غیرت شته دی
 تراوسه په دی هسکو تودو غرونو کی هیبت شته دی
 تراوسه په خیبر کی دیر لوی شان شته دی شوکت شته دی
 تراوسه لا په دی کانونو کی بوی د حریت شته دی
 تراوسه لا پښتون په خود دی حان او جهان پیژنی
 هر څوک چی په خود دی خپله گټه تبا وان پیژنی
 تراوسه لا په وینو د شمع سړې تا ترې لرو تراوسه لا ابادی د ایمل دریا دیرې لرو
 شته دخپلو کی د شهیدانو دیرې لرو ثقی په تاریخ کی دمیرانی خاطرې لرو
 دلته د اورنگ اود پرنگ تنی نسکوي دی
 اوس لا هم د ننگ غبن ونه کیږی لودلوي دی
 تراوسه دی لوی کور د لغری ایرو کی اور شته دی
 تراوسه لا زهونیز د شهیدان نور کی زړه شته دی
 تراوسه خوتې ټپي بانهای شته کلی کور شته دی
 تراوسه پښتونو کی د پښتو تور او پیغو شته دی

تراوسه خو پښتو ته په ژبه د پښتون راځي

دې پښتو لپاره هر پښتون لکه مخنون راځي

تراوسه د غليم په وينو رنگ دلته ډيري شته

هو په دغو تپڼو پښتني ماتي شته کپري شته

دلته نېغ نېغ غاښي گرنگونه شته کمري شته

دلته له باتور نه اخلي باچ هسي کوتري شته

دلته د عمر و نو خپلواکي ده خوشحالي سره

دلته د قهر و نو ازاد شوندي د سيالي سره

دلته هر شير غشي بيگانه ولره غشي دي

وگورئ سورچي پري دهر ناکاره تشي دي

دلته هر لار غي نه دي نيشتر سترگو ته خه شي دي

هو دلته بي حايه زهر زياتي خلکو ته نه شي دي

دلته هر زلمي په خپل قوت باندې غره گرځي

دلته د غيرت په محک هر پښتون کسه گرځي

تراوسه شته چاله د زمويانو د زمرو پيچي

دي معلوم دنيا ته ددي تو و خرم غرو پيچي

دلته لا اوسيدې د نيکونو او پلرونو پيچي

دلته شته د لويو طاقتونو دوختو پيچي

داخوډه ثابتې چوې هرې د پلا سړې

داچې بېرې کړې که خدای که داستعاچې

دلته چې د اټول شته نو پښتون به شې غلام څنگه

وبه خلکې دادې ننگې د زهر و جام څنگه

کړې به د پښو لاندې دادلوی پښتانه څنگه

وبه چوې دانې داستعمار په لومړۍ څنگه

دا خیالې له سره زرو باسه استعمار ته

مونږ په تاپو هیږ وچې راځې د خه د پاره

دلته لا تراوسه بدل ننگونښې شته دلته لا تراوسه خوشحال ننگونښې شته

دلته د ایل او د دیریا د جنگونښې شته دلته ځای په ځای زمونږ بېل د لوبښې شته

دلته چې هر جنگ کې زمونږ توپې راوتلې دي

بیانو و ته کله به میلان کې خود ریدلې دي

مونږ په پټۍ کې اول غږ و آزادې کړې گوټ پټ د دنیا ته موږ اړین د ښادې کړې

مونږه بند و ښت د هر زړه گیر د برباد کړې خیال موږ لکه ژوندانه د آبادې کړې

لور به په نړۍ کې د هیواد نام و ښان، که مونږ

دغه ښارې جارې به په وینو گلستان کې و مونږ

۱۳۲۴ کال
دختران به دوستی و محبت

بهار او خزان

د بهار په نشه مست دم هېڅ خبر نه وېم له خزانته
چی خبر له خزانته وې نه خبر وېم له بهار نه
د دصال هر چي راشي بېل د وروسته له بهار نه
بیا تو هېڅ شی تر نظري له سترگو د جابانه

فکر او خیال او تصور د سبکلا په بنداره
له یوځي ټول مشغله د قدرت په نظامه

خوشحالی د ویر سیالی د یارانو جوش و جیم و
سبه فضا سبکلی هوا ده د هنر گل بوټی صنم و
بی غمی ده په توپکو و رېځی له منځه غم و
د شنلیو هر کلي به په هر دم په هر قدم و

نبیرازی ده تانگی ده غوا و سهر او گل و
بی له کله پاتی نه وچي چېرته تور و دیل و

په غوڅو به بلبلا نوهر سحر غزلخواڼی کړه   او قمری به ستره ستر په یاهو شاخواڼی کړه
 تو به پوراته لونگی کی په کلپانو کامرانی کړه   پتنگانو به په شمعدسرونو سربانی کړه
 بس د مینې بازار تود و د دیدن متا ارزانه

و کړه را کړه وه د مینې پنځه مینه آسانه

د سبا سحر نسیم به په ورو ورو را لگیده   ستر غوڅی به په تیخنو لوی ستر کلا به غوړید
 درید یو سوسو پلتن به په دامان ودریده   غزلان به له مستی وړاندی وړه خفیلید
 وه دامن دنیا جوړه آزادی سره ستادی وی
 باران کړی لور د لوری په زړه پورې آبادی وی

د داریا په غز به غوڅی له کورونو بهر شوی   په اتن او په گل به د گلونو پسی ستر شوی
 شنو پتو کی به راغولی کلپلی لرو بهر شوی   په سینو سپینی روپه به جلیلی تر نظر شوی
 په آواز د سولای به له مخی خنیدلی
 سره گلان په پلوو کی اوړید راوړیدلی

چا به موره د گلونو چا د سا کو بهانه کړه   چا به سانه د منگی سره د مینې ترانه کړه
 چی به تل د گود خواته نوستی به یی مستانه کړه   له ستر شونکې به یی جوړه په سکا کی پیمانه کړه
 توی سترگی سپین مخونه به لره وړاندی یو له بله
 ما به یی سترگو ته گورئ داسا به بیا وی کله

د سپین زبیر بزگر زړه د سحر د مینه پیل وه   د شپنی زهکی زړه کی به د دیوه لگیا وه
 له سبانه تر ماسا بس د دغه سودا وه   دیا په پتک باندا کړه شوی د ملا وه

د حاصل په امیدوونې شنیدل نوی تخمونه

په تندي کې پېوستل شوی د هماغه خونی خطونه

و د تور و خاورو زړه کی امیدونه تخنیدلی

ارمغان یې سره گلان و هره خوا کې را ایستلی

هغه خه چې نه ماستر گود بهار په وخت کتلی

نور یو فرق دی په دی کار کې د لیدلی او ویلی

د قدرت نندارتون جوړ و د بهار په هر یو کلي

پرو ت اثر د مسیحا و آواز و نو د بلبل کی

زه په دغه فکر وېم خیال په سیل د بهار تللی

کله یو خوا کله بل خوا له خوښی نه گرځیدلی

چتر ناست د گل په خوا کې بلبل سره و غزلی

کله یو خای له سوږ کله د چاهار تېر رسیدلی

د شکلا په ننداره وېس همدغه د خیال کار و

خپله گل و هم بلبل و هم د سوږ گلو مالیا و

یو ناڅاپه شور او زوږ شو د ږیدلی آواز و نه

له هر لوري را وچت شول د بلبلو فریادونه

و ران ی و لیدل له خرمی د غم جوړ کور و نه

چې هل بېدي له غم د سوږ گل په مخ سر و نه

غریب مراد کی کلان مراد پانی زہری جھانمراد
خیال پہ منہ وراثہ راوور ہم تصویر دجائامرادی
دیکھار یہ خانی زبان و پہ وطن کی لکیدی

زیو لی خانہ ہر شین پوتی و لہ کار پوتلی
دیورہ سرورہ اویشک بی پروت بنو کی سوزیدلی

ہر پوگل و پہ عدل کی زور نہ سارو زربیشلی
دگل پانہ بی وہ خولہ کی بور پروت پہ خٹکدن و
دشمنی و لولہ بلہ من عدل و درختی دیدن و
دلیل نعمہ خیرہ و زیدلی و کانونہ

دشکلا بازار مالو و ج دغاری امیلونہ
دخزان سیلی راوری و چمن تہ ناٹا سرونہ

دما تم کر یکوی جوری علی شوئی سارونہ
شودستر کو دیورپ کی قول تغیر ددی دیارنگ
راتہ ملی دولی شکار شوچہ خزان کی دانشارنگ

۱۳۳۹ سال
دست خط داشت

دینستانه زلمی و بی

یو یک په من چیل وطن به مینه سر و کړو
 په افغانی ننگ او همت مو خپلو الی گنېلی
 چی پری تا نه وی تل مو دام خپلو الی کلونه
 دازمونږ کور دازمونږ گور دازمونږ خاوره
 بی له افغان دا وطن را شوک خورلی نه شی
 راوشه زموږ به له ستور خپلو الی ناوی
 په دغه لارگی مونږ لږو ډیر شهیدان موی
 ناست یو شوکی ته شهید او هر چی وطن پېرلو
 خپل له موږ نه که به دغه کاکی سسته شی
 خبره حوای پستې ننگ ته په غمښت وړ کړو

که د افغان د توری شهیدان او یو کلی غوازی شوک

تو دغه ننگ به پېرولان کوږه خپل وړ کړو

۱۳۳۹ کال
د عقرب ۱۳

د تور و برېښ

د خپلواکۍ مینې وکړی غسرونې نوی
لوی سترگو نظر کی څه اشرخه ضرور
د شکایت ولوی و خو حیدر زړوکی و نه
د خپلواکۍ د ناوې زلفو په تالونوکی چا
سرو وینو خوش د سرو شو په گروکی و کړ
د اشرار لاسی آزادۍ ته ژوند کولی نشی

په نوي خیال بی د پښتون تېچ و خنډ بیا
چی پښتون زلموله سوره و تیر و دنگل بیا
چی داسره په سترگو دی محبوبی کتول بیا
له معلومیدو چی په مینه باند د خلک بیا
د ابره توپیری دوی لوی مهمال د پاره
پښتون پیل کی د لوی قربانی د پاره

شوی لمر تېر کی لیکو د غیرت په ډگر
بس کی په صبر صبر دیر خوشه تیر شول اسی
دیر د زیاتی او روڼه بل شول د خلکو په سر
اوس ډگر د قربانی کی امتحان کوی
بس کی چنی ته تیار هی پښتانه د هیل
په یوه غزله یوې مخی پاشیدلی واره

نور نه لاسی زیاتی په کړکی کښینا نشی
وړو له دینه پسی نور صبر کولی نشی
زیاتی جبر و د جابر و نور زغملی نشی
وخت گل کی په خبر و څه کیدلی نشی
هو! اوسن توی په خوله شی فصل وخت کی
په استعمار باندی راغلو د حمل و دی

پښتنې سغلي راوتلي له کورونو څخه وری سنگرونه توبه خپلو زلميانو پسې
 د وطن ننگ دی خپل هوډ پوره کول غواړي توری برېښي شوی د ملک غلیمانو پسې
 ملی شعور اید شوی آزادی دپاره په لوی قوت راپورته شوی غاصبانو پسې
 پښتنې میندې دی ولاړې اریا لونه پسې د ننگ سندرې ویل کيږي سر بازارو پسې
 وایي زامنو! وطن تاسو خپل حق غواړي وطن تاسې باندې موز نه ډیر حقونه لري
 د وطن لوی حق خپلواکی چې نه تاسې گټی زموږ وطن د آزادی د پیرا هانونه لري

په هر څواکي کې دی او جرگی کيږي لوی بند بست کې اوت د پیر ملي حجاب دپاره
 مطالبې خپلواکي کيږي په ټینګه سره آزادی غواړي پښتانه د خپل هیواد دپاره
 داستعمار دې ناکړه و نه نور کتلې نشي د غلامۍ نوم نه گټي د خپل اولاد دپاره
 مطالبه د خپلواک وطن او ملک جوړول پښتون بلوڅ را پاڅیدلي یومړ دپاره
 د خپلواکي توری په لاس کې پر کسیدلی ولاړ د خپل مطلب د وستې منزل ته رسیدل غواړي

چوپړي نه غوښتي آزادی د باغ اوبې گلونه

په دغه لاره خپلي وینې بهول غواړي

۱۳۲۴/۷/۱۲

کینسته نوره وانی

نوره وانی کینسته نوره وانی
 آب د جوهری لادنیغ به جادی
 دینسته دهری سره زه
 ما امتیال به هر میدال ورکری
 زما به سینه تیره تیره باندی
 زما د شور او زور و کی پرستیا
 حی د علم به و شور و غلغلی می
 اوس لاهمسی تیره اینی می
 خیر که به دور و کی سپر اینی می
 رنگ غیر به باب کوه اینی می
 پست و دیری فصلی کری دی
 به هر تور تم کی حمله کری دی

شته دله عوتم به نوله وخته
 د زاره سکی به چوله چولوگی
 حی سکنده به حمله و د علم
 ماد چگیر مقایله کری ده
 شته د خون و زور کله لای می
 و حال به تیره به میان د کرم
 که می شوک و پوستی له حاله خفی

چرخ آفتاب ز بهتری گونگه ده لا   دنگ میان نه دافغان و گسرم

ز ده خوشحال جنگ ملگری مو   ز به هغه هغه به مانا زیده
 چرخ بی لاس کینور ز پای موی   لکه زمی به به دینته غور زید
 دمانوی او د خیو لستگریه   د پستنی قورح به نوم سازیده
 چرخ پستون به جنگ به تر دوم   هغه لسی به دومه و نه شکارید
 پستون بیغلو به هری خوانه   و نه دنگ غیرت غز و نه کول
 د سهر خادر به شکو بخلو به لی   و نه دینی سلامونه کول

ز د میرو وین نیکه به پانی میمه   لوی امانت د پستون د پاره
 شوم دگر گین له غاری سپکه تیوه   ستاسو د ژوند د خور له نو د پاره
 ملا مشیر شاه کی د سهر لور لمبو کی   د وده ملا تر د میرو نو د پاره
 ماهبه دوم لوی عظمت یو ایینی   د لوی پستون د پیر گنو د پاره
 چرخ د دنیا خلک هرخ وخت کی و نه   د بهنیتیا ستو کی پمولی نه شی

چرخ پستون ز پای خوله بیلی

تونه هرخو ک انکار کولی نه شی

چرخ پستون دنگ به دگر   یو خول ته تکی نه ایستلی میوه

بیای لہ رسولی دمید انه خفی
 زیادنگ کارنامی یقی نہ دی
 پیستنہ میرتہ کلہ تللی یم نہ
 قولی دنیا یہ داگ لیدی یم نہ
 حق نہادہ بلہ شوی ہلتنہ
 چی بہ کوں خاکی خلیدی یم نہ

دخپلو کی دست نعتیہ
 دزدان نہ میری سیالی

کہو ساعت لہ فہرہ ویرینہ
 دزدان نہ خوشال دکنہ

دورستی خل دیارہ کلہ چی نہ
 زمارنا قولی نری ولیدہ
 دغلیما نو بہ سرو شرنکیدم
 چی دافغان بہ لاس کی وپریدم
 دتاریخ پانی بہ پری فخرکوی
 دچاپہ لاس کی چی سنبہ چلیدم
 دآزادی دیوہ می بلہ کورلہ
 بہ خیلہ لویہ چارہ وپوہیدم

دخپلو کی دیلا سرہ لاسونہ
 بہ لوی نہ شتی دچون دغاری

دغہ لویہ بہ برضو بلہ وی
 چی نہ گانہ یم دشتون غاری

۱۳۳۹/۱۰/۱۲

نگیالی توری

په کاله داستعمار باندې جوړ غم دی
 دنياستا پچال خپره استعمار !
 زړه پوهېږ مېرمن زړه مې لي تگ دی
 مینان د خپلواکۍ را پاڅیدلی
 خوږ نسیم د خپلواکۍ پر لگیدلی
 راوېښتویدی نن واړه ملتونه
 نن چې خومره محکومان شته دېنيا کی
 استعمار توری بلا ته کټی نشي
 قېلوې ځان بزرگ ته کړاونه
 که شو گیسره وهل که ټکول وي
 له یوسره ټول تیار دی قربانی ته
 که پښتون که بلوڅ که پېر پوښت دی
 لوی واړه د اتمام شوي په لاس دی
 چې شرم غټه اقدام دغه عمل دی
 نن پچې هر پښتون پډې پوهیږي
 مخ په تور د هر ظالم کړي نن سباته
 دا ارزو به شي پوره د پښتنو ژر
 خپلواکۍ ناوې ډولې به راوړي کور ته
 آزادی لویه ښادی ده په دنیا کی

ویر ژراده سوکې چغې دی ماتم دی
 چې ده خنګه وکړه شوی دږنه لاسه
 د اوت خود ملی غیرت غورزنگ دی
 نگیالی توری په لاس کی درېدلی
 هر زلمی دی دغې گټې ته ښاغلی
 د خپل حق په غوښتولي ښیې د سر نه
 واړه دی د آزادۍ په تمنا کی
 آزادی کوسې بل خوا کټی نشي
 که وي چل که زولې که خنګه یرونه
 شپې او ورځې هر ډول که خورول دی
 د خواږه هیواد کی لوی مهمانی ته
 استعمار ته د کینې په اوږه سټی دی
 د ملی وحدت قیام توری په لاس کی
 نور اغلی په زور گیر باندې اجل دی
 په مکرو نو او چلو نو نه غولیدي
 کړې اعلان به خپلواکۍ ټولې دنیا ته
 شی ښکاره به ښک همت دمیر نو ژر
 که یې حیرا به دنیا د پښتون زور ته
 غلامی خوږ باد دی ده په دنیا کی

۱۳۴۰ کل دکل میا
درین بابا مشاعره
راویو

فریاد

چی دچا یاد هم پری لیکلی نه شتم	مات دشی نه داسی قلم نه کوتم
چی خپل احوال پد کی کتلی نه شتم	دا هسی نه بگنه جام جم خه کوتم
نهماچی تول عمر په غم کی تیر شو	نوخوشحالی د نور عالم خه کوتم
د زړه حرم می لوبتی لوبتی پرو دی	ورک شه سیلونه دارم خکوتم
ملگرو اژبه می تولی خوله کی	خکه دی گراتی دا خیری ماته
د خیال مغه می وز د ماتی ننگ می	چی نه بگتی لوبی نور می ماته

زه به دگل او بلبل خه ووایم	دلته ازغی شته د گلونه نشته
پیمانی ماتی دی ساقی ترور دی	میخانه وړانه ده حمونه نشته
زه به کوتم حسن او سبکلا استایم	هغه حمونه وړ بلونه نشته
خواړه یادونه را پندره کوتم دچا	هو چیری سره چی میلسو نشته
بس که خه وایم نوډر دونه دی تول	خکه چی زه ډیر درد بدلی می
ماته خواړی د خور می	زه د خور می د خور می

منم بهار دی پسر لې پړی دا
 هلمته که لگي خوږ نسیم د بهار
 هلمته که حسن له آسمانه اوزی
 هلمته که مینه د خوږه په وصل
 هلمته که لې شې د زړه خبری
 موږ بېل لاندېل د توږ پخېرو
 زما د زړه په پېر خزان کې تراوسه
 دلته سیلې ده او توفان دی تراوسه
 دلته د سړو وینو باران دی تراوسه
 دلته بېلتو دی او هجران دی تراوسه
 دلته خموږ لکه گونگیان ناست یو
 پکې مجبور خوار و حیران ناست یو

ملگرو! تاسې خدایې خپه
 لږ خوږ ما خیر گریوان وگورئ
 لومړنګین خیالونه زړه کې لرم
 زمانه مشغول په هسې لیدو
 خاطر مو گران دی خه ویلی نشم
 چي نه یې ولې تلوولی نشم
 ارمان په ژبه یې راوړلی نشم
 چي پس له دې ورته کتلی نشم

هر لور گریوان د مظلومانو دینم
 چي د ظالم پېچې د پړی دی لا
 چا یې پورې په پسر وانه چا و
 هغه بیایې خو ستونزې دی لا

زړه به د سړو گلونو رنگ خه کړم
 والله چي ستړگي می ږنډیدي ورته
 ونیم په سړو وینو کې زړه ونه پراته
 چي خلک خون او لاس اوقام ته گورم
 چي دوختونو انتقام ته گورم
 زړه به خه د میو جام ته گورم

چی وچی شونهای زین سرگونہ وینسم
په کومو مسترگو به گفام ته گورم

وحشیه راشه سارانی می کپه ته

زیاتی له دی بناره بازاره اوخم

چی بی ارغی ده دگل هره پانه

نوبه توبه له دی گلزاره اوخم

ملکرو! تا سوره ته ووالی لبز
دا کور وگور او پینبور به خه کرم

چی پیه ژوند وینمه هه شنبه
په ملک ارغلی دالمش به خه کرم

خم دهمن بابا مزار لبروم
په غلامی کی داقیت سر به خه کرم

چی غم خیل آزادی نه کوی
دبستانه دالوی قهر به خه کرم

زما فرهاد خودی خه چغه ده

وکه دخیل په دیوالونو کی شی

جور دچا غوربه دساز نه زمه

په نه ورنو اوز نخیز و نو کی شی

۱۳۲۰ کال
دټور میاشت
مادیو

وطنه!

سره چار کړم ستاله سره که منظورشی
خپلواکۍ دارودېل وړا سره بویه
بريالۍ به پری دسره قربانی شوم
که په حق په دارختل دژوند سزاوی
له خودی صبر او زغم ځنی کار اخلی
خوله دیود پیاپی په خنډه نه زدی
دی نه بله بشری فاجعه نه شته
تل دخپلو پنځو ښکار خوږې منته
که غلیم نوږته لاپی دخپل زور کړی
سل کړت به بی دلپو جام کی ورکړم
ستا پورې چې له سره را کوزیږی
که می ستا سترگی دنیا ته نه کړی جگې
دافغان اولس دراز و نیاز محل دی
ستا سپیره مخ دی نه پوښو سورشې
استعمار دتورې مخم چی ناسورشې
که غمازی ستا په مینه کی تر بورشې
هر چې به ددی ملک ورته منصورشی
میره هغه وخت را پاشی عجیبوشی
هغه نوحی دغیرت په جام محمورشی
چی دی یو انسان با داربلدی نه دورشې
جنت پر دهمت والوزی با تورشې
چی په مالی سترگی ولگی تورشې
که نه اوښی دار ددی خورشې
دوطن موری! ستا زوی پتورشې
داخوانی دی په سر چرو چورشې
داخیبردی یاسینا یا کوه طورشی

داجی خیزی داس تری زور به ملک کوی

دغه لاس به لی د خلی خولی اسوشی

د میوند دنگ مسند یک به تانزه کوی

که به کور پستانه کی پالی لورشی

داجی خیزی به بی لاه کوی تگونیو

نواخر به تنای مات ددی مغرورشی

شار لموته دسره کزه شکاری توکه

د وطن دنگ به عیار چی ماهرشی

چی به سر جامو کی راشی موترشی خاشی

د ژرا په خای سانه نه دسره شیشی

چی د نام ونگ به لاره کی شهید شیشی

به مزار ای شمع بی دکافور شیشی

به تور زړه د توی شپې کی خه خلیو

پلوشی د سپین سحر د شکلی نورشی

یوه وینه د افغان ده یوه مینه

بیل به نه شیشی که له یو بل ختی دور شیشی

۱۳۴۰/۵/۱۵

بندی شاعره^(*)

شاعره! ستاد زولنوپه ساز کی دیوه نوری ژوندون راز پروت دی
 ددغی ستغی لاهی هرقد م کی دنیک انجام سنکلی آغار پروت دی
 دجیل دتور و تور و شپوپه غیر کی درون سباد سنکلا ناز پروت دی
 ستاد نه خیر او هتکروپه شرنک کی دسون و نکونف سوز پروت دی
 ستادی کچه قربانی خبری مولی دستاپه ننگ گواشکاری
 پهن سبایی را نسک و نیمه دغه دجیر انتهاشکاری

منم چمن دقید او بنده سره په خیل کی نور مشقونه گوری
 دبی خوبو شوگیر یو سره جسمی دردونه کراونه گوری
 که خورند شوی بی دسر له وینستو یا شکجی او غدا یونه گوری
 خوچی دیک ستا گشتی له غمه پتی خوب کی خپلواکه جنتونه گوری
 داواک ستاد لوړ همت ننبی دی چی تیژونکی له خپل غمه نه بی
 دقام شاعره! ستاله شعره لوگی چی گر خیدونکی له خپل جزمه نه بی

(*) مطلب لوی شاعر اجمال ختک دی.

چی په کوم جسم زولنی شرنګوی
ده په هغه ټوله دنیا خبره
د قام مجنوننه! ستا په پاکه مینه
د آزادی ښکلی لایلا خبره
د زنداني یوسف په کړی گناه
وه بس یوازې زلیخا خبره
روان چی تاسو من کوم سلوک دی
توله نړۍ پری من سبا خبره
تا د وطن د آزادی په تاریخ
خامنه جلا او عالی باب پرانیست
تافوی نسل پښتانه تېوته
دیو نیکمرغه ژوند کتاب پرانیست

جلا وطن له خپل وطنه لوی
ستوګدی دی دخپل وطن لوی
لکه بلبل چی په پخړه کپتو دی
په حسرت کړی د چمن لوی ته
یا نیم بسمل غرخه له دره خبره
په مسینه زور کړی د دمن لوی ته
یا لکه وی چی وړه سوی ټینگ
وړ وړ و خنډی دی د سوختن لوی ته

چې دی په زړه کی کوم مېلی گوتی
هغه د خلکو په ښاد کی غوړیږي

بندي! د استاد ارماتو نوکلان
په پخړه نسیم د آزادی غوړیږي

ماته دستاد جیل له تورې خوږی
یو د غیوت د چغې شور راځی
ویل کوي د زغیر و نو کړی
لکه لمبه چې د سوراوړ راځی
ای لیونیږه! د وطن په مینه
دیر لیونیان د سپی نور راځی

له خپله هوږه گره خيږه ونکې نه دی کله يې د زور سيلاب په کور راځي
 تاد وطن د آزادي په خاطر
 منلي دغه نه خيږو نه درانه
 نران د نورو د بنادۍ په خاطر
 په سر وړي ډير ډير کړاونه درانه

گوي چې زړه د ښکته پوټه نه کړي دغه زلمي دستاپه پل درومي
 ديوه د سر وينو په لاس نيولی وړاندې او د هر سته يوله بل درومي
 ستاد زندان توکې تمبي ماتوی چې يوروان شپې سل درومي
 ستاد فکرونو د مشال په رڼا د اقاله روانه تل درومي

ای د وطن انقلابي شاعر د وطن پخپل د تیر لاسي شاعر
 سوگند دستاپه نه خيږو نوکي سينگار د وينو په پکانو نوکي

۱۳۴۰ / ۵ / ۲۰

د پلار وطن

کرمی سړی کرمی مال دې کرمی آل دې وټه خاړه
قرباني زما په خیره تل او زړ په دغه لار شه

دې خزان سو باغچو ته زما وينې بهار شه
که نه يم پر وانشته خو پښتون په کی مليار شه
چی د خپلواک سره گلونه هر خوا په کی غوړیږي
په غنډل د هر یو گل یې آزادی بلبل خپری
دازما د پلار وطن دی زه دده په نامه یادیم
زما تن زما بدن دی زه ددی وطن اولادیم

دازما شیرینه خاوره زه ددی مین فهادیم
غم اوردن موسر یو دی داچی بناده وی نه بنادیم
خوږ وصال ددی شیرینی به هغه ننگیالی خپل که
چی به سر وینو کی لامبی اوله سره تیریدل که
د الوغ ورنه هسکې شو کی دی زما د غیرت نښی
پښتانه د غیر تو خو زما یې دي په کی خښی

چی باتور پوی ختی نه شی دومه نیغی دی او شخی
وینی گرمی دی په زړو کی که اوبه دی په کی غی

د نسیم هره خپه یی جور الهام دغیر تو دی
هر گونگی د مرگ کومی د غلیم د پریو تو دی
له دی خرو سپیرو خاورو به لوگی د بل گلشن کرم
نن سبا به دغه خاوره په سر وینوشین چین کرم
په کی جور به د خونیو خوش حالو انجمن کرم
دا د پلار نیکه مسکن به په دنیا رشک عدن کرم
غزالان د خپلواکی به په کی منکته پورته کیو دی
زلمی مغلی به په مینه یو له بل خفی خار یو دی
ای سامراجیه! خبردار شه لاس دی خلاص تیره دی تو به
زه پښتون یم په دی تهر به په تا کرم ادی یوره
زه په امن کی ژوند غواړم خودا کار کرم له مجبور
د انسکور به شی له کبر په خپل زور باندی مغرور
د ستا خه دی په کی وایه دا وطن زما وطن دی
زه ددی گلو بلبل یم دا چمن زما چمن دی
دا منم چی دی کرم مینه په یمو راته آواره
هم شهید دی زما ورور کړ کونده پاتی می ورنه دار

زیات دی رنگ رنگ کرا ونه نور هم پین کله موباره

پښتانه دی په چلو نوکیر و اچول بی شماره

هر څه کړی شی په دی پوه شه چلو اکی وژلی نه شی

په پښتون اولس دا چاره په هیڅ رنگ کولی نه شی

زه دی پیر نم خیر شه که سل رنگه وړ کړی ځان ته

دادی څه غمونه جوړ کړل د دنیا په مخ انسان ته

شه دندې د سترگی ته به څه کړی جهان ته

چې نه غږی سترگی د پښتون پښتونستان ته

زه لرم په سر کې سترگی چې پری حق شه کتلی

زه لرم په خوله کې ژبه چې پری حق شه ويلي

یا به نه وایم چې پښتون یم که بیا وایم نوبه دا کړم

چې سنگار به خپل وطن کی د خپلواک اختیار لایه کړم

د اښایسته ښکلي وطن به آزاد گوټ په دی دنیا کړم

دغه سور ښکلی بیرغ به لا اوچت په راپید کړم

دامی هور دی دامی غم چې تر څومې سپاه تن شته

د زړه کوکې می رنگینه توده وینه د وطن شته

۱۳۴۰ کال
رادپو

کاروان

دجرس دشور او زوږ په هنگامو کی	لیږ دیدلی کوچیدلی کاروان درې
دخوالی له خواږه خوبه ورته گوره	پاڅیدلی خوځیدلی انسان درې
دمقصد دمنزل لوی ته شی هڅه	یولی له وړاندې کیږی یا لږه درې
نشیپه سبا ده سبا وړی ریا راغله	په وړ وړو توره تیاره له جها درې
راځی غوږ ته خای په چاخی بن له لوی	په سره گلو دبلبلو آواز نه
خوښیو بی ده دسبا نسیم راوړی	سبورولی بی دی دشیپه زلفو و لونه

وینم نه ددی کاروان په هر قدم کی	رسیدو دپاره نوی مرحلې شته
هوددغه لوی کاروان پخنگ روانی	دانه په شافته ډیری قافلې شته
دکاروان دڅاروانانو په سینو کی	لوی لوی زړونه په کی لوی حوصلې شته
په تکل دیون ددغه ستر کاروان کی	په پړاو پړاو کی لوی فصیلی شته
دا کاروان چچی روان اخر به سی	خیر که نن نوی سبا اصلی منزل ته
اوږدی لاری میرنی قلم هېڅ دی	بیا په تیږه پښتنی غم او تکل ته

استقبال ته بی ولاړدی خای په خای کی خوشحالی کړی د وطن زلمی او نجونه

په خوژ بوهر کلمه دې ورته کيږي
 زلمو خپلې دنگ توږې ورته ځاړې
 د سپين بزيړو کړې مالا شوی ورسې
 دروان کاروان جبرس دهر چا غوږ ته
 د پير سوي سوي کوکي وهره دی
 په پري وړي عقيت غونځي کلونه
 پښتنو مغلو پري وښندل شالونه
 د زور ننگ جذبولي وکله غورز نلونه
 رهسولي انگازو کي عجب راز دی
 په کي پرتو د پير و سوز و نو ساز دی

د يولو عزم خاوند را معلومېږي
 د عظيم ثبات توښه وهره شته د
 دې د پير وخته سالان د قافلي دي
 دهر شخ دهر گنگ سره آشنا دي
 د مطلب منزل نژدې لري نه دي
 سره افق کي د چاستوگي داسي وايي
 چاچي دغه لوی کاروان دی کوچولي
 چي بي مخ نه دی سختوگر خولي
 ددي لاسي په لار د پير سبه پوهيدلي
 په دي سختوگر لېچونو وختلي
 يو ملي قوی غورز ننگ و ته په کار دي
 د زلمو توږې شرننگ و ته په کار دي

تر هغو ددي کاروان مخي ته هېڅوک
 سپي غيږي د اعدادي له پخوانه
 رسيدلي تر مقصود پورې مطلب دي
 دا بهير به هله ختم شي خبر شي
 د څاروان کاروان دمه به هله کيږي
 دا د تولو پښتنو د زړه ارمان دی
 درېدې نه شي کي پير و قوتونه
 چي په کومه لاره درېمي کاروانونه
 داچي ځي وځي شپه و رځي مرانونه
 په خپلواک پړاوچي وارېک يا دونه
 خپلواکي چي د پښتون وطن ته راشي
 د ايلياچي د مجنون وطن ته راشي

۱۳۴۰ / ۸ / ۲

د سبازاد نسیمه !

د سباخوږ نسیمه ! پښتنو سیمې ته ورشه کور به کورې ناری وکړه په لاس کې کوښه
دا پیغام د سهره واخله زړه لرو او برشه په توجیل استعمار کې د بند په حال خبره

اړمغان می وټه یوسه افسانې د جیل دخونی

چی به ماشی کومی چارې هغه ته په خپله وینی چی وړامالی تالا شوره یم پړوپه نه خپرو کی
ماشو ما می د سهره د شولې پراته خاوند ایدو کی
زما ژوند شو پیل دینه د د گور غونډی کمرو کی وېل کېږم تل کېږم شپه او ورځ په شوگیرو کی

مصیبت کی مشقت کی خو په یومی پروانسته

خپلواکی ! پتر لټنه نه مایله سودا نشته

دا حساس وینې خلاص کی که نه بند په زړونو یم ننډر چی ستاسو کوښه کی قید کی جیل خانو یم
ازموینه پخوانه نه دارنگ ته زمانو یم خو خولته قهر با شوی وطن نه جگړه ویم

ننگ غیږ د پښتونوالی می جیل نه شی بند ولی

دا جرړ اوس هم منډ ته قافله شی سهرولی

شور او شرنک در لنومى جذبات را پارولى   دنگ و نيمى په زړه کى له غيږ خړکيدلى
 مالا سوله خپل ژوند لاپه هغه وړج مينځلى   چى ليل د خپلواکى په مکيز راته خندلى
 له وطن نه مى سرچار مال مى قربان شه
 داز مادتن په وينو خړوب غږ گلستان شه

اى نسيمه! ته پوهيږى چى زه قيد کوم قصويم   دالنه حق غوښتل دى چى بدخواه تر ژور ديم
 په علاج يى نه پوهيږى سامراج زړه ناسويم   دظالم غاښ به وباسم حق دالاس انور ديم
 پيل شو دى فرعون ته پښتنى مور نه موسى يم
 تور شپو داستعمار ته نن سبا يد بيضاييم

خپه نن راته يارانو جوړله جيله ځنى گوردى   ديو مى په مثال يم په کى پرويم دامى گوردى
 لاندې بلندى شا او خوا تېچى نظر کړه سور او ردى   د عذاب انداز نه نشته په سوزم نگ مى گوردى
 خور دى قبر نه اخواد خپلواک جنت باغى شته
 بلبل د ازادى شته او د سر ګلو غونځى شته

استقلال موندلى چادى بډ وينوله بهيره   ازادى گټلى ده چايى بند بى زه بخيره
 شپه قدر هغه وينى چى بلد و له شوگيره   خندا هلته بيا زه کړى چى فارغ شى خوک ويره
 مرحل د رسيدى دغه ټول زما منزل ته
 لکه زيات شى کړاونه زيامى نه رسى تکل ته

دهواپه توښى مى هود او غرم لاپخپيرى   د ثبات سنگرمى زوهم لاد دى ځنى ملکپيرى
 خه چى ماباندې په تنگه تياره خونه کى تيريرى   دى عدل په دنيا کى په هيا هسى نه کيرى

پولادی تهرمی دالادی حوادثوته نیولی
 زماستاله گوداره پخت نه بیم گوخیدی
 استعمرتیه هم زماله خوانه وایه په وارکومی
 لونی ده اوس نزدیکی دعمل سزایه موی
 تهریه کوم کومی ظالمتیه مایاکی وینیشوی
 په قلم قدم کی ولی خپروی ته ماته لومی
 زه روندنیم مستر گوریم ستاپه دام کی دانه وینم
 هم دستا دساز شونو اوفریب یا رانه وینم
 دازندان به دوانیبه دانه خیره کی ماتیبه
 پینتانه دخیلواکشی ستا بادار به شومیر
 ستاشین زور به مغلوبین زماخی به لیری
 پینتنونیک وتلی توی گونه چی پرکیری
 ورک لونه به موب موددی تور په رنای
 دادنگ زیری به گورچی په هر گورث پینتنوخوکی
 راوینیشوی می په زره کی یولو حیث انتقام
 قربانی له خیل وطنیم دامی ننگ کی دامی نام دی
 پری خبر شده سی ساهجه دامی ناله اعلام دی
 خیلواکی گتی دپاره پاخیدی زماقام دی
 هنگامی دآزاد ژوند دی دپینتون بلوخ په سیمه
 دی ناری دتعبیر ونوای زما دملک غلیمه

۱۳۴۰ کال
دقوس میاشت
سرادیو

د قوم سرکوم بندۍ پیغام

د زندان له پخړ او د محکوم بندۍ پیغامه
 خلکو د جیل د خونو په زنجیر او زو لنو کی
 بی خوږی او شوکېرونه زنگ په زنگ ته عذابونه
 نه دارو شته نه د دل شته نه د پښتۍ شته
 ورنه گوټ کولی شتم غلیم چی ده له تندي
 مال اول اخی به تیر شتم قربانی لره تیاریم
 ژبه بنده خوله توی د پښتو خبری شته
 قلم ما کاغذ سیرزی سیاھی بلخی چپه ده
 خزنه کړه راته وچه دبی سیکه صوت وینه
 تر هغی به تیروم نه کړاونه تکلیفونه
 قول آزاد زلمی خبر کړه د بندیانو له ناکامه
 د اقصه زور زیاتی کړو ته ته قوله تمامه
 تیروم د پیر کړاونه ای زما اولسه قامه
 بس هل او تکلوا شته له سبانه تر ماسنامه
 غلامی کنده لم مات شوی ز قوم د زار وجامه
 تیر به شتم په هیڅ شایي د پښتو له ننگ نامه
 مارشالا وار خطا بیکاری د د ژبی له کلامه
 ییخی خلاصیم د دوست آشنانه له دعا اوله سلا
 ستوگی خوړی استعمار له دی هسی انظامه
 خوږ شوی بیتنی او وطنی مینه سر سامه

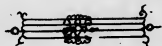
دافضت هم غنیت دعب واخلی له ایامه
 شه لپو ته په ډیر زور کی د آزاد روح استقامه
 پښتنو کوئی رابړ بندګی سپینی تو ی له نیامه
 د رنگ ستا ته را نړیږی ظالم د ظلم بامه
 د وطن سره می مینه خلک نه د دومره خامه
 لږ د جیل خونی ته اشته د خپلو ازوندو الهامه
 اقتدامی د لاسپه د اولس لویه امامه
 را ولاړ په چوش خورش نه ملی جیش قیامه

د آزادوغر پچو کرار مکنینی راباخی
 د پښتو پښتونولی نه د ک غورنگ وړاندگی
 چی تیاری د استعاشی تری په ماتی پښتیدلی
 من سبا کی نړیدلی په جابر و باندی گورم
 چی په دغه قید او بند می خامه پاشی په زړه کی
 ای هاپیغامه وایه د آزادوغر ونسیم ته
 د سپین بزیری قید کی جیل ته ونړد شه وایه
 استقامه شوزیاتی ختم د بند کی په جیل خانو کی

دغیرت لور به موز نه د بخت لاری میلا لری
 دغچا لور لانه بنګاری بی عمله بی اقدامه
 که چو خواتی می خواتی سر جلیخانوی نه خجیر نو
 خواتی خجیر په مانه ده ای غلام لور غلامه

دغچا لور لانه بنګاری بی عمله بی اقدامه
 که چو خواتی می خواتی سر جلیخانوی نه خجیر نو
 خواتی خجیر په مانه ده ای غلام لور غلامه

قول پښتون اولس به خلاص شی ستا چل اول
 لورامه

۱۳۴۰/۹/۵

احتجاج

نه شوله دی نور کتلی نه شو نور
 تیر به صبر صبر کی کلونه شول
 اور د استعمار که جها سونه دی
 زره کی پیری هیللی اواسری لرو
 مرگ ور نه پیر سبه دی پر خوشحاله یو
 شنه موپر خپیر خپل مخونه کسرل
 مون د آزادی بن گلان غوارو
 ژوند کوو د خوند اوله خندا سره
 واوره استعمار د از مون اعلان
 شرم لاری نور له دنیا وال سونه
 حارب که و سونه خپلواکی لتا
 بی له قربانی نه به بل هیش شی
 ظلم د ظالم منلی نه شو نور
 صبر له دی زیات کولی نه شو نور
 مون به پیری خپل ملک سین نه شو نور
 روح د خپلواکی ور نه شو نور
 ژوند د غلامی کولی نه شو نور
 خپل جان لپس دی هلی نه شو نور
 بس دی په اغزو ختلی نه شو نور
 ورید و پیر ژر لی نه شو نور
 مون به هیش رنگ درید نه شو نور
 حان په پیغور لری نه شو نور
 د ازور اوزیاتی ز غلمی نه شو نور
 ژوند د آزادی گلمی نه شو نور

عزم اراده دښبنتو داده   ځان ژوندی په گوښه نه شتونور
 دازموږ د پلار اودنیکه وطن   پل پر دی بل چالیدلی نه شتونور
 دیردی دوکه کړی تیر ایستلی یو   بس دی ستا فیه خورلی نه شتونور

داخواړه به اورشی بیګانه وته

موږ د چا خاطر ساتلی نه شتونور

دکافې به مات پر دسرونه کړی

کوږته مارشالا بللی نه شو نور

ستوګوکی به وکړو اغزي درته

نور درته ګلان کړلی نه شتونور

توره به په سپینه خوله کړی لارپاڼه

بس دته پیغام لیرلی نه شتونور

۱۳۴۰ کال

د داکتر کتنځی

یوه وړج می د داکتر سره خبره کاږه
 نوهم د پیر خلک راستی ضرورت و
 چاروړی و احوال د ناروغانو
 څوک راغلی هدایت ته د درو
 چاروړی عکس وله اکسریزه
 هم د وینې نتیجه د چا سره وه
 څوک ځوانان و څوک سپین رڼی څوک واره و
 هم راغلی یو څو تنه زمانه وی
 د چا ودر د پښو د چا د ملاو
 د چا گید کی نقصان د چا په زړه کی
 د چا و فشار د وینې پورته شوی
 څوک له دیرې کم خوږی نه ضعیف و
 څوک له دیرې خبره توبه په عذاب و
 چا له یو خوږه ویش ویش کړ چا له بله
 چا به توی کړه په توخې کی له خولې وینه
 کار می شه وچې د رستی می بیمار و
 چې هغوی څوک ناروغ و څوک صحت و
 چا توی پوښتنه خوراکه د رځوړانو
 د دوا بوتل په لاس نیولی و درو
 چې خبرې شې داکتر له هر څیزه
 جدای خبر وچې منفی وه که کړه وه
 څوک اخستی گرمی د چا ساره و
 څه پخوړی او څه بیغلی جانا نه و
 څوک د سر په خوږ له وخته مبتلا و
 د چا زیان و د دماغ په کړه او وړو کی
 مخ یی و ترینه د قبر لور ته شوی
 چې پخې ورنه قوت د تللو سلب و
 څوک له دیرې د نگر توب سځه د کباب و
 یوله بل ځنې پوښتنه کړه چې څه
 چې د سل څخې پیښتی و په پینه

شوک راغلی پیکلی شوک په مودو
 چاپه شاراوری وه خپله نغوره
 شوک راغلی دامسایه زړه قوت و
 گمونه زیاتیده در نغورانو
 چی کومه دانظار شوه ورته دکه
 شوک په مینه سوت بوت کي ناست انظام
 په دی حمای کی دخوارانو اکثریت و
 یاخو دچی خواران دیر اوماره کم دی
 یا نصیب دبی وزلانو داسی خواردی
 ناروغی ده هم په برخه دغریب
 لدا سمانه چی بلا چرته راگیرزی
 چی له هر ی خوانه کافنی راگودارشی
 چرته گچی دگلونو په گلزارشی
 مور دی دغ اوسنی ناروغه د خواران
 شوک به وژاری په مینه دخوارانو
 خو که شوه چرته دوخت بنه بدله
 که دکار او مشقت دنیا شوه جوړه
 ناروغی او مینه ضوونه به ورکیری
 چار او ری خپل ناروغ په زار و خرو
 د خوارو او محبوسو له سخت ضروره
 چاپه بل خان تکیه کوی په رحمت و
 دله دله به راتله دبیمارانو
 خوداکترو لا تر اوسه لادرکه
 شوک خور له لاسه بر و په دیر ناکام و
 نه پوهیږم چی پدی کی څه حکمت و
 یاخو دی اخته مودام په درد او غمی
 چی زگیروی یی په هر کور کی دبیماری
 په هر وخت کی دهمدا نغون نصیب و
 ایغه نیغه دخوارانو په سر پر یوزی
 دبی وزله سر کی جوړ وځنی غارشی
 هر په پانه یی دگل سترگو کی خارشی
 مژده پر مینه خوی خوش یی بادار او
 یا به یی وکړی شوک درهل د ناروغانو
 داکسات به ورته داخل یو په سله
 دی وطن کی د خدمت دنیا شو جوړ
 دا دیر لوی لوی توپیرونه به ورکیری

که باداروی که ارباب وی که داکتروی

قول به واره دغریب په حال خبر وی

۳۴۰۳

رجب الحرام میا منت

چیرہاں

حافظان

حافظان

پیر ہار دگلو

اوچت پسرین غری و لاله دہی نندارتی
 سیلا فی جی راستی دی پنکلی دہری نہ

حیدروری ددی سیمی منظری نہ
 لاجی ستول بی شئی پرتی اوہر جرتی

پیکار مبینی هرکلی اود ارمدا ر دی

بل خانی دی وغہ سنگی جہاں دی

دستین مرغ سبزی لبه پد کی بھیدی
دھرتی لوجی شونہی پر لہری

کورہ کوری جو پدم و گلو گلزاری

بل حای نردی غمبکلی حیرهاردی

چي ٻنهي مودام ڪه ڏه ڪلو ڊڪ لمبني جو رک ڊي ڊبيلو
چي غوڻي بي سبڪي پاسن ڊي پو ڊيو ڊي چي شاعره شي الهام ترڻي غرلو

دو وطن د حسن بنار د گلو هار دی

بل خای نه دی غم بنکلی چپر هار دی

یوه بنکلی منظره شاعرانه ده تیره شوی پری د شعر مانده ده

لاژوندی پری د شعر ترانده ده د کوکند د گلو بانه بی مستانه ده

چی د شعر پری تودو مودام بازاری دی

بل خای نه دی غم بنکلی چپر هار دی

د قهرت در نگیو شاهکاری ده زړو کی مینه محبت وفاداری ده

یو توبله وروړون او دلداري ده سلسله د اتحاد پری جاری ده

د دوستی دوست د دوست دوست بل خای نه دی

بل خای نه دی غم بنکلی چپر هار دی

پری غم دیوه تن د توبلو غم دی خوار له موره سره ناپه خای سم دی

بی غمی ده د خوښو خوش جسم دی طبیعت وړاندی کی خپل کرم دی

په میلمه یی له دارا مین نادار دی

بل خای نه دی غم بنکلی چپر هار دی

دار هنتیاچی بی وزلا به پری کی دیروی د سپیری وړچی یاران به پری کی دیروی

خواهری کښه بزرگان به پری کی دیروی بوخت به کښه بزرگان به پری کی دیروی

چی د ژوند په چارې هرې هرښار دی

بل خای نه دی غم بنکلی چپر هار دی

دخواجہ دشغریہ کی خوشخبری   لہ آسمانہ دلۃ شعر راوری

پہ باغچہ کی دشغریہ گل غریزی   دلۃ ہر شوک پہ رموز دشغریہ

کہ جہار دی کہ بینا دی کہ بیلہ دی

بل حاشیہ دی غمہ سبکی چہ ہار دی

پہ میوہ کی باغی مسسور باغونہ   رب و کریم و تہ دیر زیا نعمتو

لکہ غریہ دشغریہ درمندونہ   دہ دجوارہ دانیہ فی جور لعلونہ

دزہ سہ دسترگو نور دنگر ہار دی

بل حاشیہ دی غمہ سبکی چہ ہار دی

د(حاشیہ) دز و کریم کلی حافظان دی   لکہ نمہ پہ چہ ہار کی نمایان دی

دحافظ بابا زیارتی لوی عنوان دی   ستر عار دی سترو دی نمایا دی

جمع لوی کہ پہ غارہ بی پرتو ہار دی

بل حاشیہ دی غمہ سبکی چہ ہار دی

۱۳۲۱/۱/۲۷

د پسرې سره خبرې

اورم داسې گونگوسې دې خلک وايي   چې راغلي پسرې دي دنوبهارې
نوی کال دې نوی حال نوی خبرې   نوی دود ديارې اونوی يارې
نوی گل نوی غونچه نوی بلبل دی   نوی هر دتوانې اونوی تادې
زورگلشن لرونې شوې دی له سره   هر خوالې هر دسر گلوزار دی
يو وړ بل چتره کی داسې نه دی باقي   چې په کی تو مېلی نوی دېهار گل
دی گیدې گیدې پلوک دخیانو   چن گل دی من گل دی هم کھسگل

انتظار د کومو ښکلو دراتلو کورې   دلاله ساقی ولاړه په لاس کی جامې
دشکيو باغه لارې غوړیدلې   پمستی دنازولو پرې خرامې
تخمیدلې زړې مینې دې په زړوکی   کامیابه سنا کامه خپل کامې

آزادی ده هر خواکی خوشامی ده   خیلو اکی کی روح دهری آرامی
 دلچای بی روان که کور او کلی   دلاله و تماشتی نه زلمی نخونه
 دخواستی سندی وای جم او جوش دی   هر پوتنه تاوده شوی اتشونه

خلک وای چی له دی خنی هم نوری   پسر لمر و ریحان سره بنادی
 دجهت باران و ریزی له آسمانه   د باران سره ملگری آبادی
 دک سیند نه له مسی که غور رنگونه   الهامونه و سره د آزادی دی
 خول پوهیری چی دکوم مطلب پاره   داسیندو روان دونه پنه نادی
 نه الهی خیلو اکی د خور له جیده   نه لمر و ریحان سره بنادی
 نه پوری جان د آراوی و نه غیری نه   نه لمر و ریحان سره بنادی

خوړه له غم په سیمه کله د اخیری   سپر لمر و ریحان سره بنادی
 رگه لمر و ریحان سره بنادی   نه لمر و ریحان سره بنادی
 نه لمر و ریحان سره بنادی   نه لمر و ریحان سره بنادی
 غم هغه زری دلی گلشن و خول   هر خاکی نه د کلو پنه نه دوش که
 نه لمر و ریحان سره بنادی   نه لمر و ریحان سره بنادی
 نه لمر و ریحان سره بنادی   نه لمر و ریحان سره بنادی

په نهار شهیدانو دوره بویه
 سړه لاله یی له سهره وینوراز غول کړه
 چی گوښی ورت له شوقه شی بلبلې
 ترانه ورت په سهره لوی پښتون کړه
 چی زیارت ته یی ورچې دوطن بغلی
 ورته نوی لاره جوړه دروندون کړه
 رانزدی شته هزاره ته اسی قاصدا
 دا دروند پیغام لځان سهره لوی کړه
 رسوه یی د پښتون هر یو چچ ته
 د خیبر په دی پراخه اولس ورته
 پسرلیه! چی خوک نشی ورنه پاتی
 ددی هسکو غرو په خوک لور او برته

پسرلیه! در بنسټیا و پستولی شه
 په کرم دی دغه مړو غوی غوی گل کړه
 راوچت کړه پښتانه د مرگ لڅوبه
 یو خه پوه یی په قانون د تحول کړه
 دوطن مینه یی وغوړوه زور کړه
 د غیرت لمبه یی بله یو گل کړه
 جذبی د خپلو اکئی کړه راوینسې
 د جملو حالت یی شامس یی بل کړه
 ای دهر زیگی لاله! پسرلیه!
 لور زموږ خوارو گلونو ته هم کړه

چی د زور د اور لمبو کی سستی کیږی

دغو خوارو زارونو ته هم کړه

د شمشیر و لاس لاله

د شمشیر و لاس لاله

د شمشیر و لاس لاله

د شمشیر و لاس لاله

بی دوسہ ہیلہ

دھجران تیار خورہ دہ	تروبی دہ تورہ شپہ دہ
دخوبی لنبی دی ورکی	دغمو تودہ شپہ دہ
شپہ کراہ دمہ شومہ	دسکوت پہ دنہ غوپہ دہ
بلد شوی می پہ زہکی	دبیلتون د اور لمبہ دہ
وایم کلہ پہ آسمان کی	دسبا سترگہ موسیٰ بی
راہنکار بہ خہ رناشی	پہ وروہ بہ راخیری بی

***

عمر تیر شو پہ خزان کی	دامید بہار ! خہ شوی
دھیلوغوتی می گل کراہ	دارمان سہار ! خہ شوی
بی لٹانہ ناکراریم	ای دنہ کراہ ! خہ شوی
لبر یونہ خبر خو راوہ	لہ آشناریار ! خہ شوی
چی دنہ کوکی می پاک شی	دبیلتون لہ دیرہ غمہ

۱۰۹
او د وصل په پړاو کی کړمه جوړ د زړه دمه

***

د ژوندون هر شېبه می لوی ماتم دی مصیبت دی
هرې خواته چی نظر کړم کړاونه مشقت دی
بی وسی ده خواشینې ده ولاړه لکه اوفرت دی
بی آبی بی آبروی ده ویک د خلکونه غټ دی
مړه به تر دی خپلواکی کی غلامی له ژوندانه نه
مړه ! راشه ماتری خلاص کی بدنامی له ژوندانه نه

***

فکر عقل می په حای دی لرم سترگی دکتلو
غور لرم د اوریدلو ژبه خوله کی دویلو
د احساس باقور می هسکه زور لری دالوتلو
اورنی می لاجذبی دی دبدل داخستلو
د قبول شته دی خه چی نشته
خپلواکی او خپل اختیار دی
هر اولس په غلامی کی داسی خواړه داسی ناروغي

***

قام اولسه خبر د اېشه سوال د مړ او تر ویندو دی

۱۱۰
 چي چرچي پري ظالمان کړي   ملک مال تونک پښتون دی
 په يوه چغه راجگ شئ   وخت دتوري اوترون دي
 فيصله بي توري نه شي   بس په توره دالنه ودي
 قرباني دخپلواکي ته   له يو مخي تيار شي
 چي خپلواکه مو وطن شي   ټول له خرمي ونه خارشئ

***

دخپل تن په گرمو وينو   به خپرو به دا چمن کړو
 پري به وسند وسرونه   خو خپلواکه به وطن کړو
 د وحدت په سره گلونو   به سمسور دباغ او بن کړو
 دغه خپل ښکلي وطن به   په همت رشک غږ کړو
 په دې جلونيغو خوکو   بل خوک نه شي گهر چيدلي

د پښتون بلوخ هيواد کي
 پردي نه شي اوسيدلي

***

۱۳۴۱/۲/۱۰

راډيو

ملی قیام

راپوټه شوی شاه زلمی دانتقام دپاره را پاریدلی ولوی ملی قیام دپاره

دخیلو لکی گټه کوي اولس اوقام دپاره که ږی قربانی به مال او سترنگ او نام دپاره

په ځای کوي وطن شان دځاوي پټ پښتانه

اخلی دسره وینو په بیخچل عزت پښتانه

ملی هیل ملی جذبی لږته تودی ښکاري چڅای پچای بیاد سامراج په چڼکای

اوس پوځ شو اولسی که ځی وعد ښکاري رارسید هغه ورځی هغه شپي ښکاري

ملی شعور راپید ایشوی تقاضا نوی ده

من دپښتون دتوکی شرنګ نوی زانوی ده

دآزادی لټی دپاره یو خروش جوړ دی دپښتانه لږه چڼی نه سرفروش جوړ دی

بیاد پښتون بلوڅ په کور کی جم و جوش جوړ دی دسره پوځو دخوانو نو شانوش جوړ دی

توکی له تیکونه ږی بندهی راوتلی وینم

دغلیهانو وټه سپینی تښتید لی وینم

دچا دنور له اور او تور خنی ویرین نی کله دچا درد و غوږ په وعد باندی غولیر کله

چی پکوم هور داس شورا ستیږ بی کله بی وطن له خپلو اکو نه رضا کیر بی کله

دژوندانه توی سنیکی آزادی کی گوری

خپه چی ښادی دی هغه توی ښادی کی گوری

سامراجیستا دغه ظلمو منځه دی ورته جوړه سره زړه خپل غری خوا کی ایر چی دی ورته

لکه ارم دتویر غوږ نو سر دی ورتی لکه جنت خپل وطن وچی میړی وی ورته

چی لوړ خیمه تیر جلوه دکوه طور وړ کوی

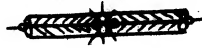
نوکریانی به پری دسراو مال ضرر وړ کوی

داد هغه بابا لچ دی چی اوهرنگ وځنی نه دی کتلی په هیڅ وخت میدا دجنگ سر

په ماتی تللی تنبیل دی پرنگ وځنی نړی اخستی دی مودام سبق دنگ وځنی

نن د هغو نیکو نوروح خوشحال غواری

د خپل وطن آزادول آبادول غواری

دخېبر ننداره

فضاي د پښتو د عظمتو ترانه ده   سورتون يې افق کې چې خونينه افسانه ده
تېرو شوي دي سيمه خوريزو زمانه ده   چې د غرونو جگړه يې د خويونښانه ده
په کې پته له نظره د لعلونو خزانه ده   دوطن مينه په زړه کې دلته هستې نلاندې ده

چې زلمو وړ باندې ايني داود مال و هم د سره

د اخېبر د اخېبر د اښايسته ښکلی خېبر د

يو بلوې تاي ده بله خوا د تير اغزو وڼه   چې پام يې ننداره چې د پې شته د ښه سويلو نه
اباسيند و تېره او ايرې مستې او غوږ ننگونه   لا پخوا سپين غره د کره د خپلو ورته لاسونو
په کې ښه دوستي وروږ ده د لمر مينې د کل ننگونه   غم ښاد کوي شپه کې اوسيدلې تېر وروږ

په يو غره او پور کې يوي توغ يوي سنگر دی

د اخېبر د اخېبر د اښايسته ښکلی خېبر د

د محمود د شورش لارې زړه کې د ساتلي   د يودي سپر وگردي له هوا سره اغېزلي
د غوړيانو سر شولت ي هرې تېرې کتلي   د شير د توري بڼه هم په دڅو خوليدلي
هرکې يې احمد ته پخو خولې ويلې   د پښتو يې پالې په غيټ يې دريدلي

چی لوبه لی بی پنبوته په زار یو سکندره دی

داخیبرد داخیبرد یو د تورو گتو غوردی

کېلچونه ستع پوچې فکر او خیال ته حیران دی
هسکې خړوگانې غاړې شاهین باتور مکان دی
او میشته یې پلهم کی پښتیا لوی خانان دی
زمانی تې وړکړې دغیر لوی امتحان دی
شا او خوا او روښه بل دی ترورې کی چراغان دی
توی توی توی لری پتر شین پتر باران دی

چی مېنم بی شک آمیز او غبر بيزی هر سحر دی

داخیبرد داخیبرد دازمور دنگ سنگردی

سپینی واور په سرونو کړې وې تور څنگونه
پښتنی وړاند ناستی توی ستر سپین دی
د پښتو په گانه کې نور یې نه شته سنگارو
لېحیا دکی سترگی حیانا که نظرونه
د عصمت خادر په سرا و پاک سپیڅلی پلورن
اور په ستر لاسونو لوی دډون په ننگ سرو نه

چی زلمی شی په ننگ پورته هغه وړج و تیر اختردی

داخیبرد داخیبرد داهغه بشکلی خېبردی

دارم بنا پیر دلته راځی سېل اوتما شوله
شنو جلگو سپینو چينو او د دنگ غېرت وړ شوله
سرنگوښ آسمان ستوری دی سیمې ننداره
غورځوی ځان اسماء دچا پیغلو پلورنه
د زمان په زهکې رشک دی مکان او محلو
دلته هر چور سپید دازاد ژوند وهیلوله

د جهمت پترتی دلته خنده وهلی خپل ورزدی

داخیبرد داخیبرد دخپلو که جنت وړ دی

چی هوسی یې زلم پانوخنی اخلی خراجونه
چی مات کړی یې د زکو د بارانو ورمیرونه

چی سپیدی یی هر زودنه دجست باغ کانو چی ورت دخور نسیم یی رنگو ویتلی زرنو
چی یی لیک پهره گته دتاریخ حکایتونه پینتانه زلی تری اخلی دنگونو الهامونه

مفصل یی روایادی همی سهری په دی خبردی

داخیبرد داخیبرد داوچیت اولور خیبردی

په کی تهی شوی دزری دفاتحانو ماتی شوی په لنه یی خت خت و دغلیمانو
سیلا مونه یی راغلی خو خوار و خونریانو خوارنه دی خطاشود دغور نو دبیچیانو
دریغلی یو حائل پشنگ کی دزلیمانو شرنکولی یی دی توری مغرور ددشمنانو
او گودس ورت کی شوی هر زور گیر دلته او تر دی

داخیبرد داخیبرد داسایسته سبکی خیبردی

پینتانهسل دپار دغیر که زانگو ده یوله ننگه دک کهل کی په کی و ددمیروده
دالغونی ستر سپهر وس حوئه په لوه لاهغه لغری تاو ددی که جوړ دحجروده
په کی هر فیصله چی اولس شوی په پینتوده که پینتو باللی غواری را دلته دکتوده

چی پینتو په کی توره هم حساب او هم دوتر دی

داخیبرد داخیبرد چی یی نوم دیر مختور دی

هر شیر غشی یی جو رغیشی خواستر کو نظره هر گریک یی مرگ کومی بیگانه توغ اولسکرت
هر خیز او کر پی یی دخطر دغلیم سرت شوره کالند بر پینتانی بی ورت دحشرته
چی کلتی یی چابد کی یو خسنری دسبترته نسبه شوی هغه م کی داجل تیرو خجرته

په دیز زور او شور کی راشی اخر دلته در په در کی

داخیبرد داخیبرد دازمور دزنگی سردی

۱۱۶
 چي خوب رکڻي لا اوس هم لطافت دسوزيدو شسته - د خوشحالي پي ژوند د ميسر ستر دليدو شسته
 دايل جا اباد پي زلمي دگر خيډ و شسته د دريا په کونډي هم شعلې نينغيد و شسته
 روښاني يوي ناکړي شا او خوا په بللید و شسته دمقصود منزل خوا لندا اميد در سید و شسته

چي د دانښنکياليو د جگړي قومي سنگر دی

داخيږي داخيږي داښايسته ښکلي خيږي

سند پزه يي فضا د ادب پاهه کی اوسيد ي د حمزه غوند و تلي شاعران په اوسيد ي
 د غزل رنگينولو ي حجاب په کی اوسيد ي دا بازار چي دوه لودي غزل په اوسيد ي
 لرغونو ته څه وايي چي خوانان په اوسيد ي راوړنښي شو د وختونو لوی ارما په کی اوسيد ي

چي حلا ندي د توره نوجوهر يي د هنر دی

داخيږي داخيږي زمونږ سترگی او نظر دی

چي سپوږمې د لور آسمان د پرويزو هر ما لوت کړي په آسمانه وليکي که دا غږه سر او چت کړي
 چي بازان سره د لوی و زړ خلاص حریت کړي دافضا و تر تنگه اړه مانونه د وسعت کړي
 چي د کوټي بي خول بولي نولو ته اهانته کړي څو به وي چي ستر تنی له داسي حقيقت کړي

چي نسکوري پايسوي ته په ادب آسمان منر دی

داخيږي داخيږي داښايسته ښکلي خيږي

سپین زینت

زیرکيه ! ولی ناکراري داسی	دایه سپینه کی دتوپونه خه دی
دچا دزلفو په دام کسبیوتلی	وايه بندی اوس دخیالونه خه دی
دکوم بانه په غشي ولگیدی	ستاد ستر وینو پرهره خه دی
داته چی سرله داکي داکي دهي	دغه دسمو کړاونه خه دی
ای دسینې پخپره کی ژوبله ماږ	نن هسی ولی بی مجاله شولی
سترگی دی پتی پتی کیږي په خوب	خبر دکوم مین له حاله شولی

***

زما زړکيه ! لیونیه ! واوره	نور نو په خود شه لږ هوږ غونډه
دخوخت و تیر شو بیدای رانغلی	نا غږ پوتنه شه بیدای غونډه
چی تالا د مینې کورنه شی	وتنه په کلکه خوکیدای غونډه
دگوزارونونه ونه ویریز ی	وتنه لوی غره شه استوار غونډه

پام زما زره چی وار خطا نه شی   منرا د مینی دی نژی د بیکاری
ستاد وصال دارمانو کالی دی   هغه چی ورا نی شو خوشی بیکاری

***

زرگیه! ستا په مقصد پوه میزه   د پښتون زره یی پښتونواله غواړی
د پښتانه ملوک د زره مجبویه   د خپلواکۍ بله جهاله غواړی
چی دنړۍ سره شی سیال پښتانه   و ته هغه د مینی سیاله غواړی
ښه پری پوهیږم چی ته دغه ښاد   زما غور زرگیه چاله غواړی
ته چی نن هومره نا کراره ښکاری   بی وطن دا زادی په ارمان
چی د مینی فضا شوه تنگه درته   سوزی د خپلواک د ښاد په امان

***

زرگیه! دغه چاره گرانه نه ده   پوه شه چی مینه په خبرونه شی
شو چی مین له سره ونه دانگی   هسی پلویو او سندره نه شی
چی افلا جی چی اچتی نه   او ناری جوړی د لښکرونه شی
چی د قیام توغونه ونه لوی   اورونه پورته له مسنگرونه شی
د خپلواکۍ ناوی تر هغه وخته   نه شی را تللی پښتو جوړس ته
رښتینی مینه چی لیلیا ولیده   راغله په مینه د مجنوس ته

خیری گریوانونه

زه یم نشه خپل غیرت په میو
 ساقی! دستپاله می نه ده پکار
 په کښه کی می خودی موندلی
 هره گری یم قربانی ته تیار
 زمانه نور ماتیرا ایستلی نه شی
 خلک چی خپله زمانې که هم هوښیار
 د بل په توره افتخار نه کووم
 زما په خپل و متوشته اعتبار
 وطنه! ستا په برید دریدلی میه
 توره په لاس ستا آزادي غواړم
 خپل ژریدلی گریدلی کام ته
 په دی دنیا کی څه ښادی غواړم

یا به داخیری گریوانونه روغ کړم
 یا خوبه زړه داسی پاره شی زما
 یا خوبه داهنگری ماتی کړمه
 یا به دجیل غولې دیوه شی زما
 یا به دغرم پورته نارو شی زما
 یا به دمرای غولې گل کړی بیته
 یا به دغرم وچې د مظلوم او ښکی
 یا به نو جوړه ننداره شی زما

د آزادی د بېلانو شوريد بيا د چمن په سر وگلو نو جوړ شي
د وطن بېغلي به سنگار پر وکړي دول به لا دور بلو نو جوړ شي

که پخپل حق لکه منصور په داسم اول به غنډ د آزادی وکړم
په خپلو سر وینو به واوړه کامه تعمیر د ستاسی د بنادی وکړم
دا دلن عمر سر خړولی می بس ده نه چې دیر ژوند د پتی وکړم
شم به شهید د خپل وطن په مینه ننگ بل د ملک په بی دادی وکړم
زما د وینو هر سره خړیکه به اولسه! ماته د ژوند راز ووايي
د خپلو کی د لیللا ستر گوته به د خوار مجنون د عشق گداز ووايي

دانا آرام زړه به آرام شي زما چي خپل غم تر اولس خوشحال وینم
په ژوند نه کی می ارمان دغه دي چي له دنیا سره یی سیال وینم
د گران وطن د خپلو کی پلار کی خیر که له دینه دیر و بال وینم
خپه پری نیم ما منلی په سر که نور له دی هم زیانجنال وینم
چی د وطن هر جلیبی په دی سر خیرات کړم د وطن له سره
زه یو بلبل یم صد دی شمه ددی آزاد منکلی گلشن له سره

دنگ داوړې

زیاتی نشی کښیناستلی په کله	وینی گرمی په گرمی د پښتو شوی
وخت خپله باند کاند دغه چارې	ورته سختی پشی اوځی دروند و شو
جذبې پښتونوالی پاریدلی	خو خید په دیر زور بهیر سو لو شو
په یوه کله زولید یی له هر خوا ده	پس له ننه د پورانی د بلیتون شوی
د خپل شونډ د سر نهشت د پار واره	دریدل په تینگ هوډ او اراده دی
استعمال په دیر کړی گوزارونه	لکه غوږه په خپل جای استاد دی

***

د وخت داودیو والی ترانی دی	هم اړخی د پښتنی احساس غوږ
د وطن د خپلواکی دنگ ډگرتنه	په غاړاړخی له هرې خوا توغونه
د وطن بېغلی زلمونه داسی وایي	چې ستاسو همت راغلل وختونه
تاسی مخکې شئ زلمو موږ د پسی یو	که اړخی دم د کیو باران سو ده
زړه مو ښکته پورته نه کړی د میم کی	د وطن ننگ مو په توره ساتل کیر یی

مرتبہ شہادت چي ده اوچتہ شاہ زلمو پښتو دخت کی گیل گیری

***

پښتنو سپین ږوم دی ملا تړلی آزادی غواری خپل خان او هم پوتہ
 دی لا سوکی یی نیو سپینی توری هستی چي ملا متہ شی پښتوتہ
 داد هغه دخت دنگ داوړ چي چي بنو د لای خپل زور دی نهانوتہ
 په ډگر د قربانی سندر ی بولی وطن پت او غرت ستای زلمتو
 هم خبری د جگر او مرکو شته خپلو کی لپاره نیسی تد بیرونه
 آزادی غواری لیک کی دسرونو د اچی لاس کی یی نیو خپل سر ونه

***

په ډیو د شهیدانو د مزار بیا پتنگان د آزادی پخړ خید و دی
 یوله بله وړاند کیږی ورته گوری خون د مینی دسور اوړ په سوزیدو دی
 د بابا سترگی له گور ورته گوری د غم سو د سر بازی په تما شودی
 چی د حق په سر کړی بولی په سر ونو داله منگه ډکی چاړی د پښتو دی
 انتظار کوی د توری فیصلی ته اوس په دورا غلی هغه مرحله ده
 په خبر و او اترو خه ونه شول زیاتی بس پاتی د توری فیصله ده

***

د وطن د پښتنو مور لمن ده بی پښتونه په کی خوک دی لوبیدلی
 په سر سترگو ژریدلی تری تلی کلک چوچی په بدنیت ورته راغلی

په کړاره پردی دی گرځیدلی   په کی لوړو لوړو غونډیو پښتونه
 هغه دم له دی گهنگه غورځیدلی   بیا که هم کله چا الینې پرې قدم دی
 په دی سیمه یو ستا په کړاره نشول   له اورنگ خنی نیولی تر پیرنگه
 ورته لاره په ماتی تېښته ایسانه شول   دغه توری توری تری و تر بوشوی

* * *

د پښتون پلار نیکه خونه تالا کړی   نو به اوس خست غاصب استعاضه خنګه
 د اېښک دغه لوی ملت تبا کړی   د نړۍ واره کانه ازاد کړی
 حقیقت کی خپل جان پور خندا کړی   زور زیاتی چی نن سبا پرې ملت کا
 د ژوند و توری تباری یه پرېنا کړی   ننگیالی به د ژوند خور اغ بل کړی
 هیتک سترگی ونه نه شی پتولی   خپلواکه دهر انسان د ژوند و حق دی
 له خپل هره څخه نه شی تیریدلی   د پښتون بلوڅ وطن به ازاد کړی

فخت استعمار

دی کوم مظلوم دوینورنگ ورپوری	چی په لاس کی دی نیولی سوخېردی
ورانوی ورباندی بیا د چا کورونه	دادی بیا جوړ کړی چاپسی لښکر دی
بیاد چا په حقه حق اچوی خسته	بیا پر یوقی دی د چا په ملک نظر دی
د چا سترگی پری وباسی راته وایه	په لستونی کی دی پټ وینم نیشتر دی
استعمار! داته خه بده بلایی	لړیوی مخی عذاب یی مصیبت یی
هر خوک تاته د کینی په سترگه گوری	پیدل شوی تولاړی کوکړی نفرت یی

خواوس واوره په کپوه شمدتیر وایم	چی دنیا پوهه د ستا په غدار کی ده
ملگونه دی تباړه کړل لمپو سره	دره سره بده بلا د ناچار کی ده
نړی همتا مقابل ته دریدلی	اخته کړی تا په پسی ناداری ده
مرگ میځي خوستا منلی و تیر گران شوی	بده درېج په تاراغلی د خواری ده

خوک ستاله پنځي خلاص شوځنی او س هم   ستاله لاسه شپه او وړخ خوړول کړي
د جيلونو زنجیرونو کی پراته دی   وهل کړی تل کړی داغل کړی

هغه شپې ته نن وړخ په پښتنو کړی   نه دی کړی په دنیا بل استعاره شیخ
مال او ملک دی ترینه لوت کړی دوی خوا کړی   پر د نښو غده قام لره احتیاء ره شیخ
په گولو دی شهیدان هم ماشومان کړی   نه دی کړی په تره نه کړه ره شیخ
بیماری دی په کورونو ورس ته وکړی   په نظر دی نه شو حال خوار و زار ره شیخ
بس چې خورمه ناو دی ویا پری وکړی   لا اوس هم ترڅنی کله لاس په سړی
ستاله لاسه پر د ظلم اور بللیري   ای مغرور! ولی داسی کور وکړی

پښتانه د خلی خاورې واران دی   چی له دینه خوک انکار نه شی کولی
له چترال څنی نیولی تر بولا نه   شي دادومره لوی وطن خوک خپلولی
بی فایده دی دیو نته خواره نقشه د   په دی وکی ته خوک نه شی غولولی
پښتنو په پکې مسترگی د لید شته   ته داسترگی ورته نه شی پتولی
خپل وطن له آزادی نه ترته بلل   زړه کی نه لری د بل شی سره مینه
راز غون به تری گلان د خپلواکی شی   که په دغه لاره توی شوی د د وینه

د ارادی شهید

مبارک دی شهادت په استقلال شه   دوطن دنگ ناموس ختی قربان شه
دستار خ ته هر کلی وای په مینه   پر بنی په دیر اخلاص مرد میدان
رحمتونه دی سودام په مزار اوری   دهیواد په ننگ شهید له آسمانه
تالوخی د سر وینو افتخاردی   ستاد یاد د دنیاگی به نشی وړانه
چی تر خور پور چی   دادنیا آبا ده

په دیر بنیت به تل دستا نامه وی یاد

په مزار به دی ننگ دیوی وی بلی   افغانان به دی دیو و ته پتنگان شی
دادیو به تره خور پور چی   بلیدی   چی خر گند د سبا ستوری په آسمان شی
سره لاله به راز رغو شی ستاله وینو   تما شوته به بی نلمی غونه روان شی
سره تو غونه بی نام و ننگ نینان وی   چی په مینه وطن نه خور قربان شی
دومره قدر دی شهید دی دنیا کی

ستاد وینو اجر زیات دی په عقبا کی

د وطن په پلواک په سر شهید   جاودانه افتخاردی مبارک شه
چی د نور په بریښنا کی دی ساو کر   په دینم د تو کی واردی مبارک شه

دوطن دموهشیک دی کړی حلالي له وفانه دک اقرار دی مبارک شه
په جنت کی ستاراقلو ته انتظار کړی داد خوښ انتظار دی مبارک شه

ورسره دی دکوثر و دک جامونه

دوی په خپلو سترگو ب دی ستاقدونه

یون

دمقصد دمنزلگا په لوی یو دی شی راجگچی پاتی نه شوله کاروانه
دمطلب پولی نژدی دی قدم راځی چی ژروخوله دی سوی بیا باڼه

لمبی

دادچا په کور داور لمبی بلیر ی چی ایوه شول دنیسوزالو پلوونه
دادکوم ظالم تیری په مظلوم کیري دادچا په کور کی بیا جوړ شول ویدونه

دزولنوشرنگ

دغه شرنگ دزولنوکه دپا زیب دی چی خوزی او دهر دیدلی زمزمی دی
یادقام په غم رنخور کړی فریادونه یا په عشق کی دبلیتون دسار لغمی دی

خپړلی گریوان

داخپړلی گریوان ځو دی چی دلار دی ناخبر غونډی له خان اوله جهانه
چی لیلالیلای ساه په شونډه کړی راته سبکاري دمجنون له خاندانه

میننه

په زخیر چی مینه کړی دچا د زلفو لیونی نه دی مین را معلومیر ی

د اپنتون زلمی مین په آزادی دی چې پدی مینه له سرخې تیریز دی

د بریښنا پرک

دا څه شور دی څه غوغا ځان پوهیږم په دی توږه شپه پرک د بریښنا څه دی؟
تیارې ورو په ورو غونډیز یو یو خواته پری غالبه دا اثر د رڼا څه دی؟

دار

دا منصور په وینو سور څوک په ډاڅه خبرې چې ولاړ ورته په قهر جلا دان دی
په ادب څې د دار پرې وتړ کور شو دوطن د پاکي مینې صادقان دی

سره توغونه

هغه وړاندې سره توغونه چې رپیږی داد کوم مین د مینې نښانه ده
د مزار دیوه یې نه ده لامړه شوی تیره شوی که پرې دیوه زمانه ده

جرگه

دلی دلی چې راجی له کور او کلي څه مطلب چې د جی کی را تو لیرې
راته ښکار چې اوسه فیصله ده ددی خلکو له خپرونه معلومېږی

د شهیدانو مزار

په مزار چې دوطن د شهیدانو د قومونو فیصلی د ژوند و کیرې
افتخاری مبارک د شهادت څه چې په روح یې هم د چار سمون کیرې

قومی شاعرانہ

قومی شاعر! د احساس پہ ربہ   موریہ تہ دنوی ٹوند ارمان ولیکہ
خیال نیلای پہ کی سنبہ ستوری کہ   خوبو مینی خوب داستان ولیکہ
چی کری ملی جذبی پہ زری وینی   دتوی شرنگ خوشحال ولیکہ
چی احساس بلبلان راشی وری   رنگ دغیر دگلستان ولیکہ
تل زری ولی بود ظلم خزان   تہ کہ خہ وایی د بہار وایہ
موریہ خود ہارہ سہ نہ یوبلد   کہ راتہ وایی خہ د دار وایہ

***

دشہیدانو د مزار پہ دیوو   وکریہ د سوو پتنگانو کیسی
چچی سہرہ دی پہ ننگ وری   کو دھنر شازلیما نو کیسی
چی کری سلگی دکونڈ موریہ غیری   غنچوی زریہ دیتیمانو کیسی
چچی دسمنہ داد دتوی وری   شامس کوہ دسربازانو کیسی

ته خوشا غزلی ای قومی شاعره ! موز تہ خہ داسی جذبہ را کره
چی چی دا خپله حاله وسوزو یوه دا ور بله لمبه را کره

***

چی لیونی توروته ونځیری ورته دتوری افسانې وایه
چی په میدان کی دسر لوبې وکړی دسر بازیو ترانې وایه
چی شي لوگی دآزادی په دیوه ورته خه سوز دپروانې وایه
چی خه دوخت غوښتنی وپیرنی توتو راز دزمانې وایه
په سړي دوله دخپلواکی نای وشینده شابسی شعر گلونه
چی مانېجنه له زلمونه نه شي کیږدی په مهر و تیر خیل سره نه

***

شاعره ! ته دی دقلم په قوت زمکه آسمان په لړزید راوله
دا د عمر نو خوبولی دله دبیدارۍ په وینید راوله
چی بلبلان خپلواکی آزاد شي دجیل پنجرې په وړانید راوله
چی یو خه لاس او پښی وښوړی دازولنې په ماتید راوله
دا استعمار دنگی مانی وړانې کړه راشه نارې دا انقلاب وکړه
دچا دتوپو او جازو نو زورته دخپل قلم په خوله خواب وکړه

***

دستاد شعر په هر کڅی پت دی شاعره ! ډیر ډیر امانونه زمونږ

ته دی دشعر د بهار په نسیم   کمره را تانزه داوچ گلونه زمون
شاعره ! وایه په خپلواکه دنیا   په دواړه لاسه سیلا مونه زمون
چېشی زمون له بده حاله خبر   درسه یوسه پیغامونه زمون
مون ته دشعر مثالونه بل کړه   چی وکړی لاری د ژوند وگوره
ستاد شعر نو په رڼا رڼا کی   یوڅه خونې خود پښتون وگوره

* * *

شاعره ! مه کنښنه کولای غمه   راشه زمون ناکلاری وگوره
د چا د زور ظلم زیاتی له لاسه   راخیرمه مون ته مجبور وگوره
شاعره ! ته په دی خود ساز آئین کی   د مارشالا سوتیه ماری وگوره
چی لوتوی زمون د ژوند حقونه   د دغو غلو د اړه ماری وگوره

چې خدمت وکړم د دی خپلو گلو
او د غمې کلي گلستان شي آزاد

زمون د حق په تائید غږ اوچت کړم
چې زمون ملک په دی جهان شي آزاد

* * *

زموڼ هود

داد زور د جبر اور به تر خول وی
 موب به ناست و ته پدې وسترگور
 غم سپوږمې مو شاهان پېر لار دی
 خپل وطن مورا ته کور په ظلم زور شو
 لدی ژوند مرگ په سل ځلی بهتر دی
 یاب دابیری و باسول د دریاب
 پېکی سوزی به زموڼ کلی کورونه
 خورل کیږی به زموڼ د ژوند حقونه
 چلی موب د سر کیږی کوم ظلمونه
 هی توبه شه تیر له هسی رنگ ژوندونه
 چی آزاد پښتون اولس دی غلامیږی
 یاب به ټول پښتون له مخی پر دو پیږی

په بلکابه دی اوښکوتوی کړ وینی
 سارې اخلو د څیر و گریوانو نو
 د پښتو دنگ و نام توغ به اوچت کړ
 روح به خوښ کړ د وطن د شهیدانو
 چی سیالوسه سیال شو په نړی کی
 د سر وینو مشالونه به روښان کړو
 په ژباچی راته کونډی یتیمان دی
 شا او خوا کی چی ولاړ راته حیران دی
 دغه شپې درځی زموڼ د امتحان دی
 هغه څوک چی په دی لاره کی قربان دی
 خپلواکی ناوی به راولو خپل کورته
 کړو حیرانه به دنیا د پښتون دورته

د وطن په مینه تیر له سر و مال یو
 چی خنډ مود وطن پری لاجلیری
 له یوه سره موهرجه ورنه خار شه
 شهادت مو په دی لاره افتخار شه

دوطن بچی به تیر له حقه نه نشی دغه غوره غمیری زار د استعاره
 موب د ننگ داوړ بخسری به له بشو رها راشه دغه توره شپه سهار شه
 هغه ستوری را خلی په آسمان کی چی قاصد د آواز ژوند د پښتو دی
 وهره دی د خپلواک ژوند نه زری دا ارمان زموږ د پیرو پر گنودی
 لری نه ده اوس نژدی ده موب پوپر آزادی ده زموږ لور ته را روانه
 چلی مجاهد ته زموږ گوری لکه گل تر او تازه ښکاری خندانه
 ور معلوم په خیل کی حال دی د بندیا ده ښکاره و ته د هر زلمی میرانه
 ورک یوسف د آزادی زلیخا غواړی گز وین نه کړی دمصر له کاروانه
 په دی پوه یوچی وطن رانه خه غواړی دوطن د زړه ارمان موازادی ده
 باغ اوبن به یی په سر وینو خوږ بکه چی خوندی په کی د ټول اولس ښادی

دوطن دا جل و هلی بوتی خه دی دا به ټول زموږ په وینو گلستان
 بلبلان د خپلواکی به پری چغیر بی دادن د هر چی ازغی نه سره گلان شی
 دا جلا جلا پتی او اولسونه سره یو به دیووالی په پیمان شی
 پیرو غږ په یوه خوله په یوه توره یوه چغه به د ننگ په سره میدان شی
 موب له خپله هوډه نه شوگر چیدی موب وطن آزاد و دغه مو هوډ ی
 نور د چا په وکون شو غولیدلی خپل اولس به ښاد و دغه مو هوډ ی

د شاعر مینه

ای زما معصومی مینی	وايم جهان ی لتا زار کړای
د منصوکانی می وکړی	مې خپل په سر د دار کړای
کاش چې تشوا پرې خوشال	خپوځه زه ډیر و خوړېږم
په کوم شي چې ته خوښیږی	زه په هغه مې پوهیږم
د مې منظوری ستاد ډوډو	ما په سترگو دي منلی
ماد ستا په نظر باندی	نالیدلي هم لیدلی
ستا د هجره هر خپلکي	چی نه پاته زړگی راشی
وايم چغه به کړم ژاړم	خو په شونډو کی خندا شی
زه پتنگ ستاد ډیوی م	سوز پکې می و زړونه
په سینه باندی نیویږم	کړم لتا نه طوفونه
د وفا په هوډ ولاړیم	چی ترخومی د ژوند ساو
لاس به وانه حلم لتا نه	تر هغو چی دادنیای

ستا په اوسنکو لوند کړیوان   په سر وړ چا و نه کړم

توي شپي دبيلتانه به   ستاپه نوږ چاونه کوم
 کوم چي ستاپه ليون توب شي   هوښيارا وټه حيرادي
 ستاپه راز هغه پوهيږي   چي سښتني مينان دي
 زه ستايم ته نرمايي   نه به ته دل نه زه شم
 ته هم داسي اقرار وکړه   زه به نو هم په زړه شتم
 داستا کاري پاكي ميني   چي له نوږه دک ججا کړي
 ډير د زړه نو وړان کورونه   ته خپل کوم ودان کړي
 ستاپه غصه کي پټ دي   مرگ او ژوند دمينا نو
 عجب دم د مسيحيايي   دهجران د نهجورانو
 بيا هم ته يي چي بيا کله   انسان خيجوي آسمان ته
 سنگاښوي ټول په تادي   که څوک وگوي جهان ته
 زه به کاندې هغه چاري   په هر څه چي ستا ضاوي
 لاس به وانه خلم لتانه   تر هغو چي دادنياوي

که مانه پيژني خيږدي   ماته ښه يي پيژندلي
 زه دستاسره آشنایم   څرکوند ميني ډيري ښکلي
 يوه فرخ به داسي اشي   چي نه ستاپه به سهراشم
 بيا به کور اوکلي پريږدم   او ډيره به په ساراشم
 يوه به يوه به تيلي   د آسمان د چت له لاندې

دهسک ستوی بهر خمار کړې   اوسپوړی بهر لته خاندي
 نمر به وړانگی راڅخه کړې   زه لوت به پری تاوده شو
 د پستو شلو په سر به   یو د بل غیور کی ویل شو
 شپې او ورځې به تیر یږي   کار د مینې به پخیر ی
 چی یو حاشي سره زړونه   بیا په هڅه رنگ نه بیل یږي
 خوچی موبه راوینیدو   دا حجاب به ټول رڼا وی
 لاس به وانه خلم لټانه   چی ترخو می ژوند ساوی

گرانې مینې زه به ستا کرم   شپه او ورځې خد متونه
 ژوند می تا پورې ترلی   بی تا گوهرم مرگونه
 دا دنیا زما له سترگو   چی تښتي ښکار یې وړانه
 تل دی اوسې خوږې مینې   د ژوند و ساز او سامانه
 یوزه نه نیم چرې بولم   د یوه گرانه په هر چای
 بلبل گل کی یې لیدلی   ته په هر څه کی پیدای
 د زړې په زړو کی ته یې   کاینات بی تمام دی
 تودی مینې بی لټانه   دنړی زړونه ساره کی
 د ژوند و نا کسیر یې لې   هغه ته را معلوم یږي
 په معنی یې دومره لویه   دی حجاب کی نه خایږي
 تاکی د پری خوږې مینې   کومی سترگی چی شیدا کی

لاس به وانه خلم لتانه خرمی ژوند پډی دنیا کی

په مکان کی لامکانه د شاعر د زړه ارمانه
 هر طرف ته چي نظر کړم ستا په فیض ښاودانه
 اسی ددی عالم سنگاره د گلو نو د ک گلزاره
 ته مایه درنگینوی زاردی شمع له نوبهاره
 ته د سرو گلو غونچه یی خه خوره خوره وښی
 زه بلبل ستا ثنا خوان یم خرم بشکلی وښایسته
 اسی مینا که دملو له ساقی نه بی نیازه
 جهانست کی په دوه سترگو چي واروی له نازه
 په خور و خور خبرو زړونه باسی له گوگله
 په غمزودی ددوه سترگو چای پرت یم نیم بسمله
 لږی پوتیه کړه له خاورو بسنی دیریم کړیدلی
 زه د ژوند هره شیبکی بی لقایم ژریدلی
 ته چي هرې خوا ته می درمی زه بهم دهره درهم
 اسی بهادر ژوند خراغه وکی لاسی په تاموم
 د حافظ د بی وسی لاس اولمنه به دستادی
 لاس به وانه خلم لتانه خراباده دادنیاده

گیله

خدایه! داستایه سناسته جهان کی ماته قدم قدم کی اور سبکداری
 هغه چی نوزینی هغی نه سوا ماته عجب خیزونه نورینکاری
 ستاد آسمان په یو یوستوی قسم چی می دژوند ستوی لویلی غوارم
 د تور و شپو د تند رو نو پر کی خان ته یو بل جهان لیدی غوارم
 ستاد سبا بنگلی نسیم ته ژارم گوندی پیغام می تاته ورسوی
 خیری گریوان په او بکو لوند لغه دژوند ناکام می تاته ورسوی
 یو مهربانه انسان نه وینم ستا چی می ملگر شتی دغم په وخت کی
 ددی نه خمی نه په غوښتنه پوه شتی خواته رالنه شتی د ماتم په وخت کی
 هر خوا که او فرت ولاړدی په زړو کی نشته دی دینی گرمی
 نوعی جذبی راته سپری بنگاری له منحه تللی ده دینی گرمی
 چی معتبر شته نو غریب شه کوی دغه دنیا او دنیا دار پوه شه
 دبی وزلانو خوار و غاړو لره له یوی مخی سردار پوه شه

خوار و سهر نه د مړوسپی بندې غوری وړوپی خوری بی منته گرځی
 خو خوار مزدور په وړی گنډ باندی مدام رتلی پورته سبکته گرځی
 خدايه! داستاله عد الله حارشم لږ می کړه پوه دی کی حکمت څه دی؟
 چی د دنیا بد بختی ماته رسی داستا درجم لوی جهت څه دی؟
 د ښکلو ښکلو جنتونو وعدی په کړاو کی د دنیا گورو
 د ژوندانه هره شېبه شېبه کی بس چی څه گورو نو عقبا گورو
 خپرو دی که دلته یی وسیوسره هره گری غاړه غری ښکاره
 سابه سابه د چا د زور له لاسه جوړه دېل دخولې غری ښکاره
 ویردی له جهه هیله مندیم ژبه هم دی له فهونه ویریدنه نه
 چی سر نه شت به می شی هلته څنگه؟ په بی وسی به رتل کیر مه زه
 ستا بندگی ته چا پر ایښی نه یم ستا د بند گانو بندگی کوومه
 دوخت خدا یانوته نیا زونه وړمه زه داسی بده زندگی کوومه
 ته خو جنت په عبادت ورکوی ماسره دغه قواله نشته دی
 د عمل پانه می یخی سپنه ده په کی دهیڅ شی حواله نشته دی
 ستا عدالت ته خالی لاس درجم بده که نشته د عمل راسره

ولی دی راوسته لږ زه را باندی

نشته توبنه دا د او تسلسل راسره

۱۳۴۲ کال

رادیو

زلفی هود

په غضب که راته ډیره زمانه ده
 تیر له سره یم له هود نه تیر یم
 په انجام بی خپلواکی راته مسکې ده
 د فرهاد پینې کووم په دغه لاره
 زه پښتون یم محبت لرم د توري
 مال او آل د عشق په چاره باندې لږ
 د مجنون مینه می مینی ته پخپلې
 د بل چا امر منلی په سر نه شم
 زه چې هسې نشه د وطن مست یم
 هسې شورې د ملي مستی بیدارې
 د هستی برابری می دې څوک نه کړې
 زه چې مست یم د وطن د عشق پیو
 زما کړی اراده هم مردانه ده
 د وطن سره می مینه ښکانه ده
 چې منلی می داجیل او جیلخانه ده
 ژوندی کړی می شیرینه افسانه ده
 که ډیوه باندی مینه پروانه ده
 حکله داخو ددی لاری نږدانه ده
 د وطن سره می هسې یارانه ده
 ساز به خپل کړم چې می خپله سامانه ده
 د پښتو دنگ می خښلی پمانه ده
 چې حیرکی ورته ډوبه میخانه ده
 د وطن هر غونډی می خزانه ده
 په پښتون زړه کی می دینه مستانه ده

هر ساعت دقربانی په ډگر درین ی   تلوسه می دزړه هومره رندانه ده
 په آزادوزرونو دیره سینه لگیدي   چی سړکړی می دخپلواک ترانه ده
 دامید کښتی نژدی ده چی بهرشی   هر یو موج راته له سترگو کرانه ده
 د وطن په مینه هسی لیونې یم   چی دنیای له نظره دیوانه ده
 بی ستاله سره موبه یو بل سره   زمونږ سړاو خپلواکی ستا آستانه ده
 ستا په لاس به د سروینو د یوې کپړدو   موږ غلی چان دغه شکرانه ده
 استعمار ته به ښکاره کړو زور د لوری   تاسو زموږ په مینه پښتنه ده

ستادولی زموږه   ستادولی زموږه
 ستا خوږ نوم ددوی د ژوند آب و دانه   ستا خوږ نوم ددوی د ژوند آب و دانه
 پښتانه بی لټا ژوند کولی نه شي   پښتانه بی لټا ژوند کولی نه شي

دخیبر دسروې بیانی وایي
 چی زلمو په سوشوی خه کانه ده
 چی بی نوم دآزادی سره پیوستی
 لوړخیبر می د عقابو اشیانه ده

پام کوه

پام کوه آشنا چي د خندا نه شي
 غله دي قافلي ته پټ پتوني کړي
 دادی فصيله د مرگ او ژوند وینم
 د پردی د بيلتون سارا خورلي دي
 هيڅوک ستا د خوږ و پروانه کوي
 خلک دی په بخت کی د تخت فکر کوي
 نور به ستا د ژوند تياري رانه کوي
 وياړ د رهبري به در حاصل نه شي
 نيش و هل بي خوی دی دلړم په شان
 خپل همت ملگري د سره کړمه
 خپله رهسوه ځان د منزل پلور
 تاخو به د نور تماشۍ کړلی
 لوي لوي شپي دي د بيلتون په کی
 خپل قام ته نشه د خه خوري وړ کړه
 مرگ او ژوند دی دواړه د وياړنی دی
 نه به کړی پځای ابراهيمی سنت
 کله به د مینې په طور وخیژي
 فکر کوه گور چي د سوانه شي
 جوړ کړ بند و بس کړ چي لاله شي
 شا بس دی مهم کی و اخطانه شي
 پام چي خپلی دلی نه جلانه شي
 خړچي خپله خپلی د درته دوانه شي
 تش په نامه سيوري د همانه شي
 خړچي خپلی شپي لره سبانه شي
 خړچي د لاه وړ کوه همانه شي
 چري د غماز سره آشنا نه شي
 پاخه چي په تمه د بل چا نه شي
 اړ په دی سارا او په بيد يانه شي
 ته چته د نور تماشا نه شي
 بند د نور زلفو په سودانه شي
 بل د پار بوټي د سومانه شي
 ب دوه قدم په وړاندی چي پټانه شي
 خواکی قرباني چي د مینا نه شي
 خړچي په اخلاص يد بیضا نه شي

۱۳۴۳ کال
سرطان

سکني ماڻھو

ديوسکني ماڻھو خورو لڙوڪ
زړه پھ کوگل کي پھ توپو شورا ته
زھ وایم غلی شھ سادھ زړگیه
هغه جي ته لپی کوپیری مودام
ته خمین یچی زریزی مودام
غوتہ یو خوب غوند آواز راڻی
وای چی بیا زما همنه راڻی
بی سوزھ زړه ته کله ساز راڻی
دهنی زړه پھ تا خوبیری کله
هغه پھ خوبو ستا پوهیری کله

ستاد در دونو قدر کله کوی
که وینی و زاری داو بنکو پھای
د چاپه غم کله پروا کوی بیا
هغه د حسن پھ دولت مغروره
بنکو ته نه ده ستا زرا منظورہ
چی شی پھ میود جمال غموره

زیرہ ستا دژوند او مگ خیری خواہ
جانان تہ تو کی مسخری سبکای

ستا پہ بیلتون کی فریاد و نہرتہ

خوشی دیاد وری ایری سبکای

زیرہ پہ مطلب ستا پوہیر مہ زہ
دچاہ زلفو کی زنگل غواری

یاچی دمہ شی یو ساعت و راندی
چرتہ کی سیوری دور لب غواری

نچی پری تمیز دینو ابد و وکری
لہ ستر گھسی رنگ کتل غواری

ستا د آرزو پورہ کیدل گران دی
ستا ہیلی کلہ پورہ کیری دلہ

ستا نصیبہ غم ماتم سرہ دہ

ستا غوندی پریہ اور سوزیری دلہ

زرگیہ! تاتہ پہ حلقہ شی ددار
ارمان د زلفو غوریشو مکوہ

لہ تور و خاور و سہ خاوری کہ خان
ہوس دلچو او بنگر و مکوہ

سوداد حسن پہ بازار پریر دہ
اخلہ ترخہ غم د خور و مکوہ

علی شہ نوم دچاہ خولہ وانہ خلی
کہ نہ دینی تومتی بہ شی تہ

کی دی خور لہ کی مہی سکروتھی پڑ

زرگیہ! پامچی پری سستی بہ شی تہ

۱۳۴۳/۹/۲۸

را دیو

شعروایی

نوحی غوندی ژوند به په مروزو نوکی پیدا کړه
 شي چې په زلمو کی جذبې قریبانی ویني
 مینه ده په زړو کی اچول زما د عمو کار
 دیو ژر به لندۍ شي تکل چی وټه کړی دی
 نوحی جذبې اولوبی چې په شور و اولم
 جوړه چې سپایسته نوحی نیا نوحی نسا ته شي
 گرځم غځوران د ځان ځانی چې چټر و گورم
 ناست د خوار و زړو نو د کورونو په ما وړه کی یم
 زه د ازادی او خپلواکۍ په نوم مین یمه
 ما د استعمار سره د غری تل و هیلی دی
 ما باندی تو د خپلواکۍ تحریک جلسی مودام
 زه د ننگ سنډه لاد جنگ په وکی وایمه
 ښکلی که وي ښکلی نوحی لافو ما وړ جوړی کړی
 ما د وطن مینه هم په زړو نوکی روزلی ده
 شا او خوا تیار وټه د نفرت په سترگه گوهره
 زه د ملتونو د ناموس و ننگ ساتونکی یم

شعر د شاعر میه اعجاز د مسیحا کړه
 زه به چل ملک هر غوندی وټه مینا کړه
 جوړ چې که به مخون سیمه پیدا وټه لیدل کړه
 داد بیلگانه شپه به که خلک کی سبا کړه
 نوحی ترانه نوحی نغمه به سوره بیا کړه
 وړانه به له مخی داد غم زړه د نیا کړه
 تل یی یو والی او وحدت په نوم دوا کړه
 گوندی چې بدل یی ژر اړه ختمه خدا کړه
 حق به یی دیني د زلمو په سر ادا کړه
 دروغ نشته په دکی دا خبر په پښتیا کړه
 زه یم چې د حق په دریغ تل د حق وینا کړه
 هم د غیرتونو همتونو تماشا کړه
 دیر به نالیدلی زه به د نوحی لافو شنیدل کړه
 زه به خپله مینه دیره گرانه په هر چا کړه
 خیر د کی من نوحی سبا ته به یی را کړه
 نه به یم پښتون که به د تو به بر لښت شاکړه

پښتنی غور

دافضاده تنگه پروازونوته زما
 خلاصی چی دزهری دفت کچو لوکوم
 زه چی خیدر په مور کونیم اباسین وینم
 خاله می نیولی پامیر په لور وڅو کوکی
 الوته زما دهم صیادله خیاله هسکه ده
 خیال می چی خیرام دکه کشانو په عالم کی کوی
 نه هغه باتوریم چی روزی له خپلو پڅو خورم
 خوښ د خپلی سیمی داغون پیرم دیویمه
 ماچی لیر ددلی پخند د سبا ووی دی
 هره پرتو می دملک له ننگه ډکه ده
 نمر سپوږم می تلد کور په غولی باندا لوبی کای
 زه دتوبی هشی په زړه کی شکمیه دسبا شوم
 خچی چی خپلک دنگونو له بیر خنی
 غره دیلار می کاینات رالروزی دی
 زه دوطن هرکافې دلعلو په تول تلمه
 خپله خپل ژوند دڅو لوبو دینې په راز پوهیمه
 نه چی پری رغیږ طبعه هغه بل څه دی
 داچی اسماد بام دستار راښویدی دی
 زه دپښتو نوالی د خور دی په نشه مستیمه
 بله فضا بویه الوتونوته زما
 دادنیا دانه شی نظر ونوته زما
 شی احساس را پورته غورنگونوته زما
 ناست می هند کوش په څو غونونوته زما
 زیره می حال هېڅ ده وزرونوته زما
 څنگه به څوک دمی خیالونوته زما
 تمه نه پخیر می ستا دامونوته زما
 نشته ضرورت دچا گلونوته زما
 می کاروانونه منزلونوته زما
 نشی څوک پسیکه کتی غم ونوته زما
 نه دی تیار می اړی خراغونوته زما
 مشی پخیر لای می مسجدونوته زما
 زور دی بکاره شو توفانوته زما
 ستور لا غونډ ایښی کلیمونوته زما
 نشته هېڅ حاجت دچا علونوته زما
 څوک دی تعبیر نو کوی خوبونوته زما
 ستا ملهم جوړی دی پر هر ونوته زما
 مقیت په احترام کی عظمتونوته زما
 خیال نشته ساقی استا جامونوته زما

۱۳۴۳ کال
د سنبلی میاشت پیتونستان مشا

خه ولېکم

قلم راواخلم کاغذ و سکڼم چي خه ولېکم
زړه ته په زوره دخوښيو پيغامنو راوړم
وايم چي وکړم خه د گل اوبلبل خبري
احساس شعري مودام په خوږ زړه زړوگر چي
زړه خود زړه ونوسه لار لري زړه خه وکړم
په تصوير کي مې خيال ما غه هوا لاړ شي
گونکي چي غم د دنيا گي مې بلې خوا لاړ شي
خود ادراک نظر مې منډه کړې بيد يا لاړ شي
زه يې را بولم خندا ته دا ژباړه لاړ شي
ناست يم په فکر چي ځان او که د زړه ولېکم

قلم راواخلم کاغذ و سکڼم چي خه ولېکم
ديونر له شاعر خيال بلبل په چرته گر چي
يا به راگير وي سره کوشونډه واله کي چيرته
يا به زخمي وي د کبر و بنو په غشو د چا
يا به پتنگ غوندې چا د سپين جبين په پړه
گله نو ملگرو گرم مې مې بولي بسنه غواړم
د چا له خوارو چا و خمو الها منو واخلم
بينکلو خونونه به څنگه پلورونه واخلم
ساقی! په کومو ستونډه دک جامنو واخلم
د بل خيال له پسرلي به څه گلونه واخلم

قلم راواخلم کاغذ و سکڼم چي خه ولېکم

زه چي را ياد کي که نه زلف د سپين مخ لپا
د زړه په زړه دخولي په شلې نه پاتې خیر
په شا او خوا کي چي شونډه زير نگوڼه وينم
زما د زړه په گل خزان د بهار بوټي شته دي

خاطر میندی دی دیکر لاری گرانه یا زما تهراته وایه چی خواره اوکله توخنه ولیکم

قلم راوا خلم کاغذ و سکلم چی شه ولیکم

وامیه اچی کورم را قول یو خود شعر گلو نه اوورنه جور کورمه امیلد محبوبا غاری ته

مانه پیه فکری جان او جها هیرو دواره خلک سوغا دگلو لیرمه دچا غاری ته

دزنگون سترگه آئینه دسکند شری راته نظر می سی ددنیا دهری خوا غاری ته

چی به کی خیری گریوانونه پستانه وگورم بس نو دغم سودارا ولیر بی زما غاری ته

باران داو سنکوی دستر گوله آسمانه اوری بهر قلم کی یم مجبور چی زهیده ولیکم

قلم راوا خلم کاغذ و سکلم چی شه ولیکم

دخیال گوزر چی پیرو دمحکومانوشی اوفیکی شری مینی شری دهره فریاد راوری

دلوی خیر دکن لیچونو دشپونکی به نغمه چی زره ناساز کبری راته هسنگ سوزونه راوری

دشکیل نوله جنله به مینه وخر خیری خیره خواسینی ستری ورمات خانگونه راوری

دنگلیا لیوتوریا لیو بهر وگورچی نغری ساریه وتری ساره ساره اهوراوری

هغه بی بی چی جیلونو منجاره سنکاری به زور گریوان بی بی داو سنکو خجیلد ولیکم

قلم راوا خلم کاغذ و سکلم چی شه ولیکم

زیاتی لری نور دلیکلو شه شری پاتی نه شو بی غیر له سوارمانونو او غمونوخی

سیو ناری دیکر وکری دپشتون قبرته چی خدای لپاره شری راپورته له خوبونوخی

دا باسیر هره خیره کوره دنگ سنده دازادی نسیم می ساز کله شعر نوخی

دلوی خشمال توره می پیروته وستایله کرل محی خیر دتاتروله عطف و نوخی

اورمی زره به ارمانونو زیاتی ولکیده دزیره له درده به نوره هم سوزید ولیکم

قلم راوا خلم کاغذ و سکلم چی شه ولیکم

۱۳۴۴ کال
د قوس میاشت

د ژوند اوبه

په کلک غم هر سړی مړام ته سړی
د زلمو د ارادو له مضبوطوالي
د ملي شعور احساس چې پادیري
زه د مینې په کلک هوډ باندې ولاړم
نیکختی لږه دی بله چیرته موی
تر هغو نه بیل تون تر خوني خنښمه
وې د پری غوړ و نه نه تخنښی
زمانه به پرې کوی تر هغو لوی
په لیکلوی سترگو نظر کړم شو
له اړتیا نه پرې کړم پیداشي
چې وړان شول د ژوند په پور ولاړ
چې پوخ شوی په لمبو او سیلو وي
د بیل تون جنون بې ویاړی له کاره
د زرګی ما غږه مې نهګ ساته گوره

د مطلب د لوی پړاو انجام ته سړی
ګټه د پوره خپل ولس او کات ته سړی
نوا انجام یې یو ملي قیام ته سړی
که د ژوند غږه مې اوس مابینام ته سړی
چې مین د خپل جانا سلام ته سړی
خو باده مې د وصال قوام ته سړی
که چېرې د افلاکو بام ته سړی
هو تر خوجي د ابی نامه نام ته سړی
چې به د غم د وتو انجام ته سړی
له ناکامه د پور ناکامه کام ته سړی
د شپو وړخو منزلونه یې کات ته سړی
لاس وړې کله دی طعام ته سړی
خو د وصل لخلخه سره سم ته سړی
د شلمې تور وړ زلفو د ام ته سړی

چې د سره پوره یې لوی کړه له سره

د ژوندون اوبه د هغو جام ته سړی

۱۳۴۴ کال

پښتون تکل

که پښتوی په نغمه کی چیره سړ ترانی شی
 چی بدل وطن کافی په لعلونو د چانه کړی
 په کنار دنگلیا لوی سب هغه زلمی حساب دی
 انسا غوره ښیگنه په دنیا کی له دین شته
 بانو را د ښکار په لومړه خت انسکوریری
 افتخار میستوب په ایرو کی نه پتیری
 د خود نشی وکه ور په برخه بی خود شی
 د جانا د منستونو شکر به به ادا نه کړم
 د قامی یو د مزی چی یو خل به غرید و شول
 ونه مخکی به کړم دیری د غورمانی نسکوری
 چی تی تی و په پاتی نو تر هغو به بی ساقی
 په محنت د خیلو تا کوشیه او روح ستوما خویریم
 د امید لیند کی کش کړه د زلمی قوت په متهو
 په معنی تر وند پو شو بس د هغه ولس خلک
 د زړه سوز به ما هله د خه ساز به هیله سوړ شی
 د پښتون تکل به یو اند بند یزونه واره هڅه کی
 په خوښی به می بد د غمونو زمانی شی
 په نړی کی هغه خلک لوی عنوان د انسانی شی
 چی بی سړ تمام په لار کی عقیدت نندارنی شی
 مل د کار چی خوک په ژوند د غریب خیل خانی شی
 چی ستوگونی په داکم داسی غوی دانی شی
 چی سستی د عشق په شمع بال و پر دیرانی شی
 چی غلله پخپل کی خوک له خپلی پیمانی شی
 که په خوله کی محمل ژبی را پیل د شکرانی شی
 لایه پینگی به لکه ارادی دیارانی شی
 بند و بست د وړانو لکه ما د اشیانی شی
 خوک لید چی خوک په خپله خپل ملک خزانی شی
 چی خړوبک په شرا یو خل چا پی د میخانی شی
 لک ما د مطلوب غشی به پیر زه د ښانی شی
 چی به کی رخی زه نو غمخوار هی او خسانی شی
 زما ژوند که زار د خوار و لسته ساز او سامانی شی
 چی سسته اراده شی خا خانی بانی شی

۱۳۴۴ / ۲ / ۱۰

د جاري وکښنه

له سبانه تر ماسنامه	نه کاره دی ناتمامه
له خپل کامه خبر نه يم	له انجمه خبر نه يم
پاکول مردارول دي	زما دغه کار کول دي
داکوڅي اولاره ويني	دغه بدی چاري ويني
چمتی او مرداری د	بس زما دغه خواري د
چچي نور کاندی مرداري	در وندون داپاکي لاري
بیا نوزه يي پاکووه	خوچتي زیارتیرووه
حکله بیرته شي مرداري	پاکي نه شوی زموږ لاري

جاري وکښي م جاري وکښي م

په داخله چاره خوش يم

نه کاتب يم نه مامور يم	نه دبل په وینو سوږيم
نه خاين نه رشوت خوږيم	نه سور سپي ليوه وروړيم
نه قاضي يم نه حاکم يم	نه مظلوم باندی ظالم يم

نه مخبريم نه شيطان يم	جارو کنس يميه انسان يم
نه ملک نه کلا نتر يم	نه ارباب نه معتبر يم
نه رئيس يم نه وزير يم	نه مرید يم و نه پير يم
کار مي هر چاته معلوم د	بار مي هر چاته معلوم د
خوله مي ده له دروړه که	کار مي دیر دروند د بي شکه
خواري شته مزد د بي نه شته	د سمن شته د وروري نه شته
هر سړي راته بد گوږي	رانه مخ کړي په بل لور د
دا خوځکه گناه کار يم	چی اخځه ددوی په چار يم
کره خدمت ددوی دپاڼه	ورم زحمت ددوی دپاڼه
خپل خدمت راته بلا شو	خپل پردی رانه جلا شو
پاکوم ددوی مرداري	شپه او ورځ کوشی اولار ي

جارو کنس يم جارو کنس يم

په دا خپله چاره خوښ يم

خالکرو د مي وظيفه ده	خير که بده ده که ښه ده
که هر څه ده ماته ښه ده	چی د خوار غريب پيښه ده
خودی خلکو ته حيران يم	لږ او ډیر په زړه پريشان يم
چی دوی ولی نه پوهيږي	که پوهيږي نه شه ميري
دغه لاري ددوی لاري	زما چاري ددوی چاري

زه خودی لپاره کار کرم   نه چی بل دپاره زیار کرم
 خپله سترگی رندومه   خود دوی پاکي ساقمه
 خپل بدن خیرتوومه   خو په دوی گردنه پیریدومه
 خپل لاسونه کرم تنه کی   چی ددوی جامی پاکي
 خپلی ښی می دی چاودلی   چی ددوی وی ښی ساتلی
 نویا ولی کوم قصور دی   چی هر سړی تر لور دی

چارو کښیم چارو کښیم

په دا خپله چاره خوښ یم

مویو ته ټول دولن ورونه   راکی نه شته تو پیرونه
 که کار گوردی که بزگوردی   یا که بل کوم کس یگوردی
 ده چاره بیه چاره   کړی کوښښ یو بل پاره
 په گورگی یوه وینه   او په زړوکی یوه مینه
 مویزه نه شو بیلیدلی   دغه کار نه شو کولی
 نور به خو په یوه لاره   ده د ژوند موگه چاره
 ټول دیو چمن گلان یو   په یوه بهار خنداڼ یو
 زه دستا ناسی زماشی   په خندا می خواته راشی
 راشی وکړه هغه چاری   چی مو پاکوکی تل لاری
 زموږ لاری به جوړیدي   زموږ حاری به جوړیدي

سباوون په راخستو دی

شواخون په تیریدو دی

لږ د حق انظر پیل اکرې

د انظر په شا او خوا کړې

د اوطن زموږه کور دی

خواوس تنگ راته له کور دی

ملا مته وطن نه دی

هو! زموږه چمن نه دی

غفلتونه د مالیاردی

چی ازغی مو په گلزار دی

کنه داده هغه زهغه

چی جنت ده جوړه بیشکه

جار وکښ یم جار وکښ یم

په دا خپله چاره خوښ یم

۱۳۴۴ کال
د سنبلې ۹ نېټه - د پښتونستان
مشاعره

نه پوهیږم

چې لاندې شول پر زموږ گريوانونه	دادچاله سترگو اوښکې را بهیږي
چې راډي کول د ټول عمر غمونه	دادکوم مین ژړا ده په بيلتون کی
چې لغبتي شپالک دی اوږونه	دادکوم سوزو آه دکی نه پوهیږم
چې له سانه یې وتلی دی سوزونه	دادکوم سر د آواز دی چې جلیږي
چې ټنگ د زړه وهی ورته وروږونه	دا دیوه دکومې شپې د تروزي ده
اوریدو ته یې چې جها اینی غوږونه	دادچاد خواری مینی افسانه ده
چې پری کیږي له هر لوري تومتونه	چې سواشودا دچا د مینی راز دی
چې له سوزه کړی بلبلې پری غوږونه	دا غوټی دچا د هیلو مړاوی کیږي
چای و اچول امیل و ته لاسونه	دادکومی خواری تور و ربل تالاشو
چې سپوږمې په مخ د غم کیښودلونه	دا چپاویه کوم نیمه زله حسن راغی
چې په لاس کی مینان وروږي سره و	دا د مینی قریباني چرته قبلیری
چې آسمان کړی پری داد اوښکوبارانو	دادکوم ناروغه زړه آه و فریادی

داد کوم شهید د وینو نوبهار دی
 چې لاله یی په مزار کوی جشنونه
 دایوی که د چاستوگی پری بلیری
 چې د عمر نه تللی دی خویونه
 د اشترنگی دی پایزیب که زولنی دی
 که د مینی لیونیان کوی مجلسونه
 د ادعشق په دار خلی کوم منصور دی
 کانی بقی چې حق کوی آوازونه
 د ایوسف د چاد مینی په تور بند دی
 زلیخا چې ورته وری جیل خرخونه
 نه دی شوی دمین د اوسلو قدر
 که لیلاده خپه شوی له محبونه
 آفرین دی د فرهاد په کوه کینو
 که شیرینه یی له وینو بدی خاونه
 بیا اسماعیل د چا په نیوسه کوی
 زمکی کیمندل پچا باندی غابونه
 د استم دبیلته دی چې زاغلی
 که شول گه په گل خوی خزانونه
 دلور خیال یا تور می نستی په کی گوره
 په قدم قدم خواره ورته دامونه
 دایا کوم میگناه زړه په کی رانیسی
 چې وای چول د زلفو کمندونه
 دی ما د زړه د وینو رنگ ورپوری
 په نکریزونه دی سره د چالا سونه
 پری لمدی بنده وچ شونهای نه شی
 ساقی! خله کړنگوی خالی جامونه
 چې د مینی خنوارانی پری پوهیری
 د وصال په تمنا کی یو گام کړل
 دینو اغزی نه چی په کی مات شی
 که میلمه می خوک مینی په جونگری شی
 دینو اغزی نه چی په کی مات شی
 ملوکی می د نظر په متوروغ دی
 که د اوسلو اباسین دمی موجونه
 د سببا ستوری چې کوی اشاتونه
 بیلته د شپو او ورځو منز لونه
 وړ کوم به د زړه غوښی کبابونه
 که می یار کین دی په سترگو قلمونه
 د سببا ستوری چې کوی اشاتونه
 بیلته د شپو او ورځو منز لونه
 وړ کوم به د زړه غوښی کبابونه
 که می یار کین دی په سترگو قلمونه

داکنتی د کوم غریب ده چی دو بیر یی

په کی باری دبی وزلو امید ونه

دایولی دچا دلاس دی چی حلیری

که په باغ دی درامیل جامیل گلونه

دا دچا د خولو خوږ بوی راخی دلته

که ز دمنځ کړل مجبو باد زلفو و لونه

دا د کوم یتیم دخولی غمړی دبل شو

چی په خور دی خوک مزی کی کک خوشو

دا د نار همتی د کومی کونهای چور شو

چی آسمان کی بوړی واچول تالونه

خدا ایه! دغه بازار وړان کړی لوتی لوتی

په مشکه بولوی د زړه لالونه

دا خه غم دا خه ماته دی نه پوهیږم

که پښتو په مانه درومی له پښتونه

۱۳۴۴/۱/۲۳

کوی اختره

لویه اختره! بختوره په خیر راغلی راشه
 گوانه میلمه! ابن تالپاره قربانی شوی دی
 کله په کلی کور په کور کی هر کلی شی د تیر
 بنی سرشتی د تیر د لوی همای شوی دی
 ستاد راتلو مبارک ده یوله بله کیږی
 نوی په زړو کی منی ودانی شوی دی
 نوی جام نوی کالی ورو زړو اغوستی
 نوی د لونه سنگاڼه د خوانی شوی دی
 په هره خوا جوړی میلمی ورو راډی خلک
 توله خوښی دهیچا په زړه کی غم نشته
 خندا هوس دی خوشحالی دی لور په لور جوړی
 د چاپه سترگو کی د غم اسلغم نشته

اختره! ستاد راتلو لورې ته له ډیر وخته
 وی کړی شوی ده حال انتظار سترگی
 ستاله خاطره به اختره ښکلولی ټولو
 پاس په آسمان داستانه ی اوریا سترگی
 هومره بی واره دی راتلونه سترگی د خلکو
 لکه د تیر چی سپخیږی دیما سترگی
 هسک زړونه په سینو کی غوړیدلی تاته
 لکه چی پر یوزی په غوټیو د بهار سترگی
 ښه شو چی راغلی ارمانونه درکی و ژریدل
 پاتی یوزر نه شو په تاکی ارمانی اختره!

دلیو، مینو: زړونه مستی خکه کوی د دیدنوندی کپه جوړه ارزانی اختره!

د وطن پغلو اتښونه تاوده کړی سره کلمه داری په تېراو په وړ بل خانگی
 گن کمینو پښتني هغه درې لمنی جوخت په سینې د لنگن هیکل خانگی
 د لور چار منډه کی تود مینې تال ښکاری بخونی بلادی تېر کوه بڼه چل خانگی
 سپینو مخونو تور وسترگوبی قیا جوړ کړی ډیر مین زړونه یی د زلفو پېر بل خانگی
 بازار د حسن دی تود شوی پگړ خو باندی مسابقی شپا او خوالی د ښکلا کیر یی
 دی پچلک دی اختره! بهار ونه روان په غاوسمه کی د سره گلوسود اکیر یی

خوا یی اختره! ستا سرور په ما اثر وکړی د زرگی کور می له دره د نوزیاد ونوډکی
 هیلد ژوند می سوزیدلی ایری شوی ډیری ماته ماحول قبول مخی دا ورونوډکی
 خوله می خندا ته لاد غمه جوړ شوی نه ده اوسنکی دی ویني جها ماته له دره ونوډکی
 د زړه اخترمی لاناوسه را دېره نه دی د بخت آسمان می دتم له شنود ورونوډکی
 اختره! تاته به بی غمه خوشحالی کوی تده غجنواند لښه نو سره یار نه یی
 ما سره زړه کی دومره غمی د غجنو زړونو ښکلی اختره! تله هغی خبر دار نه یی

نور یوه بل تکه که داستا مبارکې وړ کوی زه د زلمی شهید جنده عقیدت وروړم
 هلمته نیمز له کونډا ناسته د یتیم په غیرو کی وتی د الی قام اولس د بد قسمت وروړم

هغه دادا دادا ناری په تنی ژبه وی   زه به هغه زخمی نه خه را حت وروم
 په کومه خوله په کومه به ورنه دا وکړم   پخه اخت و نه لا نو هم مصیبت وروم
 ناسته خاموشه په زیر مخ یی اوسکی مری راځی   زه یی په ختلی کی لغبتی جهانونه وینم
 د تهریدلو بڼو مې یی قیامتونه کړی جوړ   په اوسیلو کی جهانونه سره او ورنه وینم

دا ورلمبه یی چی د زړه لباسه وگرځیږی   لا چی محکوم یی بی جیل ته چی خه وروم
 خپل وطن د آزادۍ د باغ او بڼ بېلابلان   چی دهالنه یی قدامت سوغاتونه وروم
 د ظلم زور په دام کی ښکیل په ډیره بده بڼه   زمانه تل و نه د عمر کړاو وروم
 خوند د ملگرو سره کاندی اخته خوشحالی   چی یو اوبلته جوړ دینی سوغاتونه وروم

ملگری نشته یاران د کړی زه یوازۍ مېه
 چی په همزولو محرم وی زه اخته کووم
 د زړه په زور باندی خندل لایونو کار دی
 د بیر چی بڼه دی نوزه یو ختور خه کووم

داختنه غم دی

میاشتی کلونه عمر ونه تیر شول
 دیر اوږدی ژمی رد و بدل شول
 د غم په زمکه د غم تخمونه
 غم کړل کیږي غم شنل کیږي
 د غم مزدور دی د غم کارگر دی
 د غم د لاسه ژبا ژبا ده
 چی ورک پری غم شي قربانی وشو
 خیرات د سرو مشونو منظور ده
 د زړو گیرانو دیر ستمونه
 سرو هل شوی تالا مالونه
 شوی د زلمیو روانی وینی
 بی بیا پی شولی په کی سرتوپی
 شپې وړجی لارې وختونه تیر شول
 پکې وهل شول اوږونه بال شول
 فصل دانی شو دانی فصلونه
 غم را لوبید غم ریل کیږي
 غم یې په سړی د غم بزگر دی
 خوش حالی نشته وکړ خندا ده
 د چالپاره مهمانی وشوی
 رڼا راغله د حق له طوره
 دیر و قبول کړل داماتمونه
 پکې شوی کونډی نادی او نجونه
 دا چاری وکړی د وطن مینی
 ماشوم نیولی د سینې پوری

نه غلی کیری پی چغوسم دی
داخنکه غم دی؟ داخنکه غم دی؟

دانه خوب شته دواي سرور شته	توروتیا روکی رها شته نور شته
دک له مزونه عجب ژوندی بی	خوشحالی پیری غم تری برون دی
دشپی او ورځی پس عیش و نوش دی	خامرستی ده غم فراموش دی
دبنکلی دنیا ده دبنکلی جهان دی	نه خوک مجبور دی نه خوک حیران دی
نه خوک حاکم شته نه خوک محکوم شته	نه خوک ظالم شته نه خوک مظلوم شته
بس آزادی ده جوړه بنادی ده	زړونه خوشحال دی سبه آبادی ده
دخوند وروړی ده دمنی جوړه	په کی گرمی ده دویځی جوړه
هر پلونا ست دی خواږ یاران دی	په زړه خوشحال دی پخوړ خندان دی
شنه چمنونه شینکې رودونه	مستی پری کاندی زلمی او نجونه
دپاولو شنگ دی ددرباب ترنگی	دگلو جوش دی دملو رنگی
ژوندی تیریز پی پخندید	خوک نه پوهیږی په ژریدلو
لکه زمونږ چي هیږه خدا ده	دهغوداسی هیږه ژړا ده
دبنکلی جهان دی دبنکلی نیاده	په هر یو گوټ کی دنیا دنیا ده

دساز نغمی دی په زیر او بم دی

داخنکه غم دی؟ داخنکه غم دی؟

زه حیران نیم خپلی دنیا ته	دخلکو دغی وفا جفانه
مینې مې شوی ساره شول زړونه	وړنه راوځی ساره آهونه

اوسيلي هغه چي رابهرشي	جړه لمبه شي چي په چاودشي
چي شي بي سونه نوکله سازي	ژرچي رسواشي داخنکه رازي
وروري خرابه دوستي برباده	رانه خيژمه ده دژوند نابياده
زه يي ورور بولم هغه تر لور شي	زه وایم لاس دي هغه انبور شي
خوشحالي نشته په يوه کورکي	هرسري سوزي ځانله په اورکي
احساس مړشوي دآزادي دي	خمار راغلي دبي خودي دي
لوڅي پښي دي اولوڅ سرونه	دي وزي گيداي وزي نسونه
باغچي دحسن خزان وهلي	دسنگلوشونو وپتري نيولي
نه په کي نازشته نه يي اداشته	نه يي مکيزشته نه يي موکاشته
زه غم ددغوليونو ژاله م	ورونو ملگرو نورڅه نه غواړم
دالمدي سترگي ژړاويرونه	داخيړي شوي خواړگريوانونه
څنگه به روغ شي څنگه به جوړ شي	دازمون وزي څنگه به مور شي
کتوري غواړم ناستم له زانو	اودويشتويم په گټو کاڼو
ځکه چي کارمي دليونودي	داغم چي گالم دپښتودي
که مي قبول کړي دارمي منظوري	خيال مي باتور دغشقي منصوري
لوگي مي سرشته په دغه مينه	ورنه خيرات شه دصوت وينه

خيال که له دينه هم زياتم دي

داخنکه غم دي؟ داخنکه غم دي؟

۱۳۴۴ کال

وېرسيږم

حال بلد دی ښه پری پوهیږم منزل نژدی دی ځم روانیږم

وېرسيږم وېرسيږم وېرسيږم
 شېبه سبا کیږي و سبا وون دی کاروان روان دی په وړاندې یون دی
 تیارې خوری شوی ریا ریا د اوس رانه تللی د غم سودا ده
 غوټی له پرځي سترگی تمنا کی په بیړه بیړه په ناز کې پاکی
 غږ د جوس شو شور د بلبلو قافله بارده بیا د سر و گلو

توسپه راا خلم نوره دريږم

وېرسيږم وېرسيږم وېرسيږم

ملگري والي هله چې د ډډر ورکه لیلانه چرتی کی مومو
 داسوی د ښتې شار میلانونه داستغ پچوی دغه لود غرونه
 زمونږ په لار کی بل سر اوزونه په کی بهیږي د اور سیندونه
 لیو پړانگان شته تیره غاښونه مخکی چې د پردی وحشی ځنگلونه

پروامی نشته نه توی داريږم

ځم روانیږم وېرسيږم

زه له پیریانو زه له دیوانو زه له شوکمارو غلو انسانانو
 نه لرم ویسره او نه می پراشته په بلرگه می مینه دیار شته
 زما د غم په مخکی غرونه اوار اوار شې سپین میلانونه
 اوږاته گل شې په کی خپل شم نمروده ورک به په کوم دلیل شم

که سهر می غوڅ شې نه حصار یږم

وېرسيږم وېرسيږم وېرسيږم

۱۳۴۵ کال - دفتر میاشت
حافظان چپرهار

د سپین غز ترانه

چی دی هسکونېغو خوکوته خولی غورځی له سره
د آسمان نه لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غره

***

که په سړی سپینی واوری په کوښک ژمی را ورین یی
په لمن دی پسلی دی سره گلان په کی غورځی یی
دوزو لکه ورمې دی ورسو گانو کی خړی یی
د شپونکی د شپیلې غږ دی هر کښک پوره کی یی
ښه نغمه شي چې له شوقه کړ لېچونو کی ور کی یی
سند ریزه هنگامه شي غوږ نه رسی یی
د بی وزلو خواړی هیلې ستا په غږ کی پوره کی یی
خوک حسبه شي خوک لیر شي خوک دی بوته وځای یی
مبارکه دی یو یی شه کمین کی بختوره
د آسمان نه لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غره

ودان کړی تاد پړو خوار و زاردی کورونه

ستاله فیضه په کی بلدی دوروری مینی اورونه

ستاد لوی جود خوله کی پت پراته دی دیر زرونه

نغمه کړدی هر یو تاد دی غنجدونکی آلبشارونه

هره خوانه روان دی خوږ و او بوږ و دونه

له مستی په خوله نیولی لیونو غوندی څگونه

انتظار و تپه په سیمه د بزرگ دی فصلونه

ستایه هر څاڅکی کی نغبتی د انسان درو رازونه

د کرم وړ کړدی د پړی حساب زور و وره

د ایمان نه لږ را کښته په هیبت و کاسپین غږ

په سینه کی د کپړدی دی د هریدلی د کوچانو

چتی پخلی کړی خار نه د جونگیو او اوښانو

له گریوانه بی بوی خپری د مشکو د گلانو

هلمته لری اتښونه اچولی دی ځوانانو

تور ژبونه په اوږ و دی د او بود گلر خانو

د راده خوانه روانی په نغمو د بلبلانو

څه عجب غوندی ژوند دی ستایه سیمه دوستانو

آزادي جوړه ښادی ده هرې خوانه د یارانو

ماز دیگر سکنی ما بنام کی لایم کوی سحره

د آسمان لور را کښته په هیبت لاسپین غره

په لمن کی دی اباد ده د سپین بزی بزگر خونه

اوسیلو په شان تری اوچی شپه ورچی شنه دونه

هغه چاود چاود پوندی و سپره سپره لاسونه

چی په ماته ملا لگیا دی کوی کولبی پسی غبرونه

ورسره دی ستاده هر یو کانی یوقی داستانونه

ستاده هر یو کوی پونی ورنه یاد دی بل نومونه

توی خاور دی زرگنی شمیر کانی دی لعلونه

بی پرواله نورو شتونه ستایه سر کوی یارونه

د هغه نظریه تادی ته دی نه شی له نظره

د آسمان لور را کښته په هیبت لاسپین غره

شني جلگی ارت میدانونه دی وطن د سبا پرو دی

هر یو ستخ دی له نظره یو مقام دندارودی

د ښکاری له خیاله پورته ښکار د ستاد غر خنودی

هر شاهین او هر باتور دی لام تری د دورودی

هر سیمخ هر یو خوالی دیره خای د شتو زمرودی

جور د ستا هره ناله کی ترنم د حیر و بودی

هر پانته دی چی گورم دکله بشکلو منظر و دی

دزرگی مار غنرمی هومو و ارمناجن. ستا دلید و دی

وایی خوشی می که راهله چی و رهم بی بال اوده

دآسمان لبر راگشته په هیت و لا سپین غه

ستاپه هر یوه تنگی ددی عصر لوی قوت شته

په هر تنگی داو بوکی دی دغره قلا قلاقت شته

پنستانه زلمی پوهی بزی چی په تاکی کوم قلزرت شته

ستاپه سیمه کی منیگنی دانسان دمنفعت شته

ستاپه دی لویه هستی کی یو لوی راز د طبیعت شته

لکه مور ته چی ته گران یی تاسره ز مور غرت شته

گور خنگلونه ستاد و نو په هر یو کی بیل صفت شته

لادی هر یوه ونه کی خیالونه در رفعت شته

لخیر یونه نیولی پسی شهید و تر نشتره

دآسمان لبر راگشته په هیت و لا سپین غه

تماشی ته دی و لا زوی کړی شپه دآسمان ستوری

په حیو دی هر یو تری هر یو شری لره گوره

د سپور چی د خیال و زری ستاد سیل په هوا بنوری

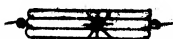
دارونکی غوندی بنکاری ستاد گنور و نویو چی

په ليد لودنه سپين شي د آسمان دسترگو توري
 چي خړگنده وږنه شي د سوماد بوټو لوري
 نوله درده يي له زير مودحت شاخكي راوړي
 ستا په مينه سرگردان دي غمزن گرځي هوږوړي
 سبا وړن كي كړي له غمه دا دنيا په اوسنيو توره
 د آسمان نه لږ راكښته په هيت ولاړ سپين غره
 تل په هسكه غاړه سيل كړي د خيبر د داما نونو
 د بولان د هسكو تايستو ميلا نونو چمنو نونو
 هره گټه دي ده مور ته يولوي باب د تاثير نونو
 يوه ښكلي سرنامه يي د افغان د عظمتونو
 تاكي نغښتي افساني دي د زمان او دوختونو
 لوي شاهد د پښتني د پير يو او قومونو
 تاليد لي كار نامي دي ددي كام د غيرونو
 چي په ننگ د خپل وطن كي كوي لوي په سرونو
 ستاد ياد لويه قصه به خلكه خړكي مختصره
 د آسمان نه لږ راكښته په هيت ولاړ سپين غره
 چي په سړي كله وړجي توري لوي را پيدا شي
 ستاد تالند دي له شوره خوا او شاه په رپدا شي

هر خريکيه دبر پيننادی ديو نوي ژوند رهاشی
 د وړو او زړو سترگي دی رها سړه آشاشی
 هيله شته چی دیر سبه وخت به ستا په سیمه باند راشی
 ستاسه گړی ستا بروزی به زموږ د دږ دوشی
 د باران هر قطره دی مړی زر غاټه مسیحاشی
 سړه مرگ له خوبه جگ کړی یوه ښکلی تاشاشی
 چی په خنک کی ورته زر که ورو وختی اوتړه
 د آسمان لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غره
 چی دواوړی راش دی کله به دیر زور راوم سږیږی
 غره ارشی د زرهاشی لوی بډ دی و خو خپری
 غاښی مات پر ښی شی ماتی گرنگونه و سړیږی
 انقلاب دی جوړه ثواب شی دک ناوونه وبهیري
 تاوان هېڅ گټه دی ویره هر یو خیزته ورر سږی
 دهر تر چی چی شونډی په اوبو دستالمدیږی
 نه د زرو ناو و پلا سړي هزار ناو په تیا دیږی
 ستاد سپینو واورو یخی اوبه هر چاته سپیږی
 په موږ جوړه آبادی ده ستاد واوروله اثره
 د آسمان لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غره
 ژمی یو رنگ اوږی بل رنگ پسلی دی نندارتون دی
 ستاد منی په شمال کی نغښتی راز دیا ژوند دی

د پښتون په سیمه پرتو یې حکم نوم دی هم پښتون دی
 پښتو هغلته نظام دی پښتو هغلته قانون دی
 د پښتو په نوم غونډل شوی ورک له مینځه یې بیلون کی
 ستا په سیمه چې اوسیدو یې نو د ټولو پوترون دی
 هلته مینه په پښتو کی یو رنگین غونډی مضمون دی
 معلوم شوی هر سړی ته لږ او ډیر راز د سمن کی
 هلته نشته دی په ژبه یې پښتو بله خبره
 د آسمان ته لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غر
 ستا په سپینه غاړه پرتو دی ننگر هار د گلو هار دی
 اوږی ژمی معلوم نه دی دولس میاشتی نو بجا دی
 هرې خوانه چې نظر خی جوړ د سر و گلو بازار دی
 خود دی گلو په هار کی ډیر ښایسته گل چپر هار دی
 نغمه ساری د بلبلو هر ماښام او هر سهار دی
 هر منظر شاعرانه دی هر بزگری جوړیدل اړدی
 بینایان په کی اوسیدو یې هر په کی جبار دی
 فرق یې نشته دی "حا" ته دی ټولو سره یار دی
 باج دی اخلي مسکي خو کی هر سبا بیگا له نمو
 د آسمان ته لږ را کښته په هیبت ولاړ سپین غر

۱۳۴۵ کال - دغبرگړي شيت

افغان اولسته

دغه دى خت امتحان د د افغان اولسه!
 د خان خانى د نيا كړه وړانه غم د نور و خوره
 چي ملي وخت لښتې دى خوشناله نه كړي
 ستاد بيا د ا د ا د ملك د خزانو لپاسه
 خو چي د خپل ناروغه خان علاج ونه كړي خپله
 فر د د شمن او دوست و كړه ي تميزه نه شي
 د ستا پخوږ او هله كوي ماني لوري كړي
 ستا پخوږ او د لاسونو په پوليو باندې
 دنيا هوشياره وخت هوشياره شوز مانه هوشياره
 د ژوند سند خور شوي هر يو غور ته سړي
 غوښي د خوري ويني د خښي كړي منځي د پور
 ليوني سپي د پسي گړي كوي و به مو خوري
 ستاد خود قوت كنه تينگيدى شي داوړه
 اى پامير او د سپين غر د باتورانو بچو
 په لويه لاره كې غله ناست د الوتقوى بي دونه
 د اخو د كړه كلى شپون د بېخوږي له لاسه

په غر هيد لوستر گور كوره د اجهان اولسه!
 تر خوبه خور دى خپل خان غم ستا وزير اولسه!
 نور د پوي به د تره غور د اتوفان اولسه!
 كوي پرانته دي د طلسم ماران اولسه!
 بل به دى و نه كړه د رنج دارو دريان اولسه!
 شته دوستي لباس كې پر ستاد بنمنا اولسه!
 خود استا وړ كوي سپي لا ونيمه وړان اولسه!
 برابري د ا د چادر وړند سامان اولسه!
 ستا هوشيارى مې غم وخت ده ارما اولسه!
 سبا پگلو باندې شه وايي بېلا اولسه!
 غله لاندې شوي ستا كور په دسترخوان اولسه!
 بيا به موبولي خلك واړه كيونيان اولسه!
 كه هر قدم كې د تير دارو يازندك اولسه!
 ستا سوچه كاله كوي لوبې تمپوسان اولسه!
 د الير دوچي ته به زيار رحمت كارو اولسه!
 ستا په مېر باندې گله شوي دي ليوان اولسه!

خلک کړي څه موبه کړو څه اخته یو یو له بله
 که دیو والی پر رینتنی لارې یو سره
 نړۍ ته گوره اولسونو په کچه وینه کړل
 باده دستاله تا کو اوجي خوښه یی د بل
 قافله ناروانه کړې باری بل کړه مخ
 هغه چی ستا په نابودی کی بود د جان وینی
 هغه چی ستا د سهرودا کوی له نور سره
 هغه چی ستا په خوله وهي خاموشی مهر وینه
 ستا د وطن د زړه په رگ پری زوری لښتی
 کلونه تیر پکې شوی تیری خوراوسه پری
 چی ستا خدمت کوی پرا په تور خاور کی دی
 چی خپل وطن کی اوتا لپاره کار نشته دی
 یو خواته او بل خواته زور د زور گیرانوروان
 زما د زړه ارمان بیا هله ته ژریدلی بوله
 چی نا کارو نی تل همور د وین کی پهای غیم
 نور د غفلت له خوبه پاڅی ایدل شوی هلی
 یو ته سپین اوبل ته تور ویل د کار چا دی
 هغه افغادی چی اوسید یی پښی لوی بیسیمه

په وړانواړو به تر کومه یی روا اولسه!
 تو لیمه له مخی سره شو خواره یاران اولسه!
 یوازی ته یی چی شوی پاتی په میدا^ن اولسه!
 گته دنور په نصیب دستا تاوان اولسه!
 خالی لاس پاتی شوی په هر څه کی روا اولسه!
 هوښیار شه وپزینه د غمی کسان اولسه!
 هغه ښنگه ستا وطن کا ندودان اولسه!
 آزادي څه شوه ستا د فکر اوبیان اولسه!
 وروسته له دی کی د راته ښکاري ژوند^ن لمر اولسه!
 تا معلوم نه کړ ځانان او صادقان اولسه!
 ستا په قصر ونوکی اوسید یی ځانان اولسه!
 په داسی حال کی خور د سخت ښکاري گوزر اولسه!
 آخر څه کوی؟ په تادا اطا همان اولسه!
 چی نوی گور تم ستا خیر کی یوان اولسه!
 سلام سلام ستا په مژدرو او په دهقا^ن اولسه!
 د ازما غز کی ستا په هر یو زور او خوا^ن اولسه!
 موبه سره وروینه کی یو مومود اوزیا اولسه!
 تو پر خوښته^ن کی په موب کی د افغا^ن اولسه!

له یوې مخی سره غونډل شته د افغان په نامه

خان د خي گند که بیا په خپل نام وښان اولسه!

د ۱۳۴۵ کال د ستمبر ۸ نېټه
د پښتو لستان د ورځي مشاعر

که زه شاعر وای

که زه شاعر وای ما به تاسی ته د شعر په فن
چې د سپین مخ زمانه ستوګي رڼدیدی په کی
د پاو لوشه ننگ دریا بې ننگ به و په هر قدم کی
د ګور ګور غنډر میوه خو سیور ولا ندی
د ګور وروځو د لیندو او دینو په غیشو
د چاکو کلن د غمتونو پاکی مینی سره
دهو سی سترو ګوډ مخ په ورو شو هر طرف ته
د هر مین ښکاره نظر به ورته ناست و په خو
ښکلی گلشن به یی د شعر په قلم جوړ کړی
د نیکمرغی او د سرو خیالی جها جوړ کړی
ما به د تور زلفو هسی شېبستان جوړ کړی
په خوا به شونډی ساق بل خوا به گل غوړیده
به هر مین د گل په مخ لکه بلبل غوړیده
و به په ډیر زړونه لیکدی تر یی به نږی تللی
د حسن کوکی به جهان ته د شیریني تللی
د بی قیدۍ په پخت کی منډا او ناخوښه ول
په اروماني اندانه به یی زه په سپی توپونه ول
نم نه د سترو ګوډی هر گل ته شېبهم جوړ کړی

که زه شاعر وای

که زه شاعر وای ما به تاسو د غم سندری
چې یی خپل ښی په میوخت کی اړولی نه وای

مابه ستا د تیرنگین ماضی تصویر جو کرای بیابیه می ستاد استقبال و حال خه غم کو لی
 د حال حواله ته خودی خپله لږ نظر وکړه کاشکی چي دحان چه حقه فکر هم کو لی
 اوس پری وخت کی شوک له خانه بی خبر نه شته
 هو! ستا په شانه خوار و زاړه پړه پړه شته

کهنه شاعر وای

کهنه شاعر وای آسمان له ښکلو ستورو بهی دحس غلری ته رنگینه امیلونه جوړ کړای
 او د ما ښام د ستر شفق له خشید لو او ښکو بهی د چامخ ته ښایسته ښایسته خالونه جوړ کړای
 مابه پلورلې کړی د سپوږمۍ له مخه بیابیه می وروته د خپلی مینی راز ویلی
 د ککشا نو په جهان بهی قدم و ایښی انسانه! ستا عظمت به په کوم انداز کولی
 مابه د ستا رابطه ټینگه کړه له هسکه سره مابه د ستور د نیا ستا فروماندو لار کړه
 مابه د شعر هر بند د پلو شو په رها تاته روښانه دغه توره تیاره لاره کړه
 مابه د ستا په غوږ کی هسی رنگ آواز وکړی چی ای خلک! انسان! خاورونه را پورته شته
 حات لږ وگوته او خپل عظمت و پیژنه چی خپل مطلب دی نزدیکی هغه لاره شته
 مابه زلمیو د وطن هر غونډۍ مینا کړه د لوی خپښ بهی ښکلې شانه طوړ جوړ کړی
 چی به کی خوښ کی و په ژوند فی پستانه موسک مابه جنت له دغی زمکی نه صفر جوړ کړی

اوس خودوزخ دی هرې خوانه سره اوږه بل دی
 دبیلته به په ژونده قول له یوی مخی ول دی

کهنه شاعر وای

که نه شاعر وای مابه تل درو لنوپه ساز کی
 دیو خپلو که ژوندانه خوانده دازونه ویل
 که خپله اور وای لته بل لکه دشمنی پسر
 خوچی پتنگ دآزادی لته و زرونه ول
 د خپلو کی دشمنی انوپا کی دینی به ما
 د خپل هیواد د بشپړازی آب حیا گنلی
 چې سوره لاله یی په زار د زغونیری مودام
 مابه د چاله خوانه چا د اسوغات گنلی
 د خپلو کی ناوی به ماهره سنگاره کړله
 چې د پښتون په مینه تیر لاله اوسه شولی
 د قلم شل به می په زړه داستعار قومبلی
 چې می تر خور وای د ژوند پیا مابه د اولی
 مابه تنکی د گل غوټی لکه د اور سکرو ته
 په دی بی سوره غوند زړو باند شینام
 داوسیلیو کی لمبی مې که می بلې ورته
 اودای د به به می لمی پری سیزی موام
 مابه د لراویر تارونه هسی رنگ سواره کړی
 چې شاپاز به یوه ترنگ یوه نغمه شوی سوره

مابه د زړه شته ته هسی شانه سوز ور کړی

چې د اجهان یی په یو پرک بله لمبه شوی سوره

که نه شاعر وای

۱۳۴۵ کال
کابل

وروستی منې

بیا د غرو په خرکولری شوی امانی   آسمان زار کړی داوښکو بارانونه
 یخ شال گریوان د خوار یتیم کڅیړی   په هر لور دي د بی وزلو فریادونه
 اسویلی د کونډ زده وپوړته کیږی   د آسمان پلین وړخ شتی وینه جوړه
 د نعمت له خواږه خوبه سر کړه پوړته   بشري احساس پیدا کړه زمونږ موږه
 د خوار شته نه بی اور نه بی پوښاک شته   نه د سوه شرمي د پاره تیاری شته
 وړخ پلورنه شپه په لور ویده کیږی   نه وروته د غریب سبانی شته
 ای آسمانه! ستم کړه ستاله لاسه   دا څه چاری په بی وزلو باند کیږی
 ستا گریوان ته به درواچوم لاسونه   ستا کړنومی له زړه دیني بهیږی
 د اګاهه خور د قسمت او نصیب نه ده   چی به نه یکه د عمر ژر پیدلی
 بلکې ستا د عدالت له چپه ده   چی دی زه یکه د غم سره تللی
 په خوارۍ به مړه وړی می ملا شوه ماته   په زړه سخته ستا زه می راباندی نشی
 لاس پو پنی می خوږ په زړه نیم ستری   ستا د جرم لاس نیوی راباندی نشی
 شوله د ځنی معلومه ماته داسې   چی دی زه یکه ناسکه نور سکنی دی
 شنه قباکی ریاکاره انصاف وکړه   دا کار نه خودی جوړه دیونی دی
 زه هم ستا میړنی کی لوی یم هغه بل هم   نو بیا ولی زه غریب او هغه موړی
 زه د کال او سره مخور یم دارونشته   هغه بل ته دواړو زده خو جوړ دی

۱۳۴۵ کال
د سنبلې میاشت

کابل ته

منم کابله! چی په زړه پورې هوالتې   ثاني جنت دې پغان هره دږه جوړه
د آسماني غهرگرنگ او هره تړه دستا   دوخت مغل ته خطرناکه تا تړه د جوړه
يخي اوبه خوږې مي دې جنت له باغه   دې جنتيا نوته له کومه ارمغا راوړي
خوارې چامستي چاپه بڼه شوې لته   تا خود اهل شيا په نوم ديوانسار وړي
زه نه پوهېږم چې داوېشه دازل څنگه ده   چې بي بي کير په ميولړي او زړه د خوار
چې د خوارې بچي ژړا وړ باندې غلې کړې   گرځي پټو کو د ميوېسي تړه د خوار
چاته جنت چاته دوزخ بي داسې ده   ښکلي کابله څومره ښکلي سبا ښکاري
د خپلواک د ياد ميلې دې جوړ شوي درې   په توره شپې کې هره خوار ناريا ښکاري
په دې خوږه بي چې د ستا د خپلواکي په گډ   همدې خوارانو غوږ بيا نو قرباني وړکې
د غوسه لږ خو پښتنو په مهمه کې د ننگ   د ستا په گټه د سرونيو مهماني وړکې
خو اوس هغه دلته د خړ او غول په نوم باندې   حرام نکه! ولي داسې ناسپاسه شولي
د ښاپير و وطنه! چا دې ارم جوړ کړ   داسې عيش و نوش مکان د چالا ستو شولي

***

ستاد گنجا ستاد نغا دکلپونو محکی هغه خواران اوس درید لی قدر هم نشی
 نن در کی کیری دیورپ او امریکا خبری په چپله ژبه گوید لی قدر هم نشی
 ستاد انگور دانی پولی دی د باغواد لاسو *** خوپه خمار لی باداران پرا عیشونو کوی
 شته په مزدور غریب حرامه یوه و خکله د باغ که په کوبه ملا کوی و رخ په کی کارنو کوی
 د ناک نه در په وینو سود خپل خلکو گرچی ***

غتمان په خوند خوند د سر و میو پیا پی تشوی
 دهغه خوارینچی او به هم په نصیب کی نشته

که باداران خروپ چا پتی میخانې تشوی
 ستایه بازار کی سری منی چادوینورنگ دی *** چی په فیهی ظالما لاماره شوی نه دی
 کابله! ستا قدم قدم کی لاد زور سودا ده دلته د زور د اورنری لاسا شونو نه دی
 ستا پولاونه او پستی پستی وودی کابله! *** ماته غرمو کی دیز کو دتن خولی بنکاری
 خواهه خوار ته په مره گیده او گره نه رسی دستایه خوان د نعمتونو سلسلی بنکاری
 جگلی مانی شکلی شکلی دی خبستی گتی نه دی ***

زموږ د غوښتو د هلمو کو دیوالونه دی جوړ
 دلته دخلکو په پر و خلک آسمان ته رسی

داچی له غمه هره خوا کی فریادونه دی جوړ

۱۳۴۵ کال
دمیزان میاشت

تشکید حسن

دباغ دمیخ غوثی و خود خا سر آشنا و	خزان بی خبره د بهار سر آشنا و
دگل دشوند و پر سبه و سهار سر آشنا و	د نمود پلوشو د انتظار سر آشنا و
خیالی غوندی جوت و د خا سر آشنا و	د سر زرو توت و د انگار سر آشنا و
غازه د سر شفق و د رخسار سر آشنا و	د زړو نوله خوښی هم د آزار سر آشنا و
هیلی و خود زانو د کتار سر آشنا و	د زرکو د خندا و د رفتار سر آشنا و
د خپل ملک د امان او د کوهسار سر آشنا و	د سیند سر آشنا و د آبشار سر آشنا و

د حسن علامه و په جمال نه و مغرور و

راغلی و د دنیا ته د جنت له باغه حور و

د زړه تور و تیار و ته اچې شمع بلیدله	موسکابیه یی پیر و شونډه آسمان ویدله
په زړه کی که لږه دیر و غمه پټه ژریدله	که اوری پیر بلځ خویام دا خندا یدله
سپوږمې د خوار لسمې له غمه شرمیدله	په وږې کی به ترې تپه غاښی تیریدله
یوه بیخه آسمانی و خوپه مکه گوځیدله	ددی خاورین حجهانه سر کله جوړیدله

د چا د مني اورلي په زړه بل و سوزيدله يو وخت به لکه گل شوبل ساعت به زيريدلې
هسوي وه خود چا په اشارو نه ترهيدله د زړو نو په و شو کی خرامانه خريدله
د خوارو زخمی زړو نو به يي تل پرستاري کړه

په عين دلبري کی به يي جوړه دلداري کړه

چی کله به يي په مينه د وفا سرود آغا زکړ هر غوږ به يي له لور اوږد نو بی نیاز کړ
کاروان د محبت به يي کو چيدلو ته چی ساز کړ يوسف به يي په زندان کی زنجيره هر اړ کړ
محمود به يي په عشق کی پامته د اړه د ايا زکړ منصور به يي ونيو سوري د دار نه د مساکړ
دهرچين بسمن ته به يي چی سپين لاس و راز کړ بلبلو به يي مخ په گلو جوړ د سوز آواز کړ
د زړه در باب تار به يي ستر مني په شاباز کړ دهری تراني سره به يي جوړ کرشمه ناز کړ
د شپي په کراري کی به يي ادا چی کوم نماز کړ دستور به چمان به يي حيان روح پر واز کړ

د عرش له منار نه به يي پورته آوازی شوی

يو حای به جلال و جمال گهای نگاری شوی

په حبيب د تور سترگو کی و غبستی جهانونه و پت يي په غمزگی ديري چه توفانونه
موسکاي غول زخمی زړو نو پر هرونه د مخ په باغ او بن يي انگي سره گلونه
سره شوندي کی بيشکه د کوټو و د کجامونه و گرم به پری تل د جنتيانو محفلونه
د حسن ادا گاني وی سازونه مکيزونه سپين مخ او وره خوږه خيره حیران و عالمونه
يولوړو د گوهرو پي خوله کی جوړ غاښونه قامت يي په عالم کی وجور کړی قیامتونه
په مخ به يي چی خوار و شول تو ی زلفی زنجيرونه د مني لويانو به آغا کړه مجلسونه

چی کاشکی پہ نصیب ز موب د زہا د غنہ نہ بخیر

د مینی د خوابہ خوب بس ز موب د تعبیر

پہ عین د اسی حال کی چی ہم حسن ہم خوائی وہ
 ہم عشق و او ہم مینہ ہم دوصل کامرانی وہ
 ہم چہم پہ خوارانہ ہم پہرہ مہربانی وہ
 ہم ہر کلمہ مینہ د لیلہ لوا رزانی وہ
 خوشی وہ خوشحالی و مینہ ہم جاویدانی وہ
 د حسن زہرہ دلتہ کی اکوڑہ آسمانی وہ
 پہ گلو د بلبلو ترانی نغمہ خوائی وہ
 سپور متی تہ دہدلی پہ پاسبان کی حیرانی وہ
 د سہو گلو پہ تل کی چی مینی مہمائی وہ
 چاکری سر وینو خیل جانانہ قربانی وہ
 د چادر وند متاع وہ چی خہ قلم تاوانی وہ
 اوکنہ د کوم بی قلم ناپوھی اوانادانی وہ

و حسن شہید شوی سر وینو کربلا وہ

پرتہ د گل غوتی خوارہ پہ وینو کی شہلا وہ

۱۳۴۵ کال
دجدي مياشت

ثعبي

ساره ساره يادونه د ژمي ولگيدل
د خړو توپ وړنچو د ساره اوانو کتار
دايليند ونو کيږ دى له مخي وليږيدى
ماته د چاغ غمونه پراته بلا غمونه
يوانه ي باغ کي گلان خزان ونه زړو
د نمر تو د وسنه لاره خکه دي زړونه ساره
گرمي مينى نشته ياران په خنگ تيريدى
خير گريونه اخسته شوي دى گوگي شم د نه
داوسيلو لويو د آسمان مخ نيولى
پري خوار و زار لمديدې دل پر واپري نشته
بي بي خيره غوندي ناسته خلك نه ښکاري

زمکي کنگلي شوي بخونه ودريدل
د جگړو غرو په غرو کارنه وغورځول
ديږد ليلاله غمه مجنونان وژريدل
داميد و خلمې له مخي ونريدل
ديږ خوار و زار لاسونه له غيږه وريدل
بيگا آسمان کي ستوري هم ديږ ساره پريدل
مينه کي خورنه گرانه داسي خنگ تيريدل
ستا په ليدن مي خلك يږ وچي غوږ تښتيدل
د زړه آهونه گوره چي خړونه ورسيدل
دا بارانونه چي پيالو سترگو ودريدل
که د مړه وړي چي له لوبزي وکړيدل

زما سره توره آشنا راځه چي دره موسره

مورنه هسه پوري خلك يږ غوندو وگڼيدل

۱۳۴۱ کال به اردیبهشت
پسر لکی مشاعر

د پسر لکی سره خبرې

نه می لکی پسر لیه ستا گلونه ستا رنگونه
خبردار شته پوره پوره شته ای کال آرایش گری
خه باغ اوین په لورې په نازونو باندی
چی لښاک لری پری لیلی غوره غوټی د گلو
له غوره پوره غم کی زه دخیر و گریوانویم
ته له مانه خپه مشی پسر لیه گل لیه!
به کورم کی یا باغی د خزان حسن که را تاندی
په بهتیا باندی پسر لیه ته د زونونو بهار شته
چی د زړه د پری لیکې غوره هغه گلونه
یا با لاشه یا شمال شته او یا تالده بریښنا شته
یا تو فاشه به مچو غور زنگونو لوی بهیر شته
یا د خواړه لوبنکی مالکی که له سترگو مهربان شته
یا پورې شته د کونډه و او تو د سر پری اوار شته
یا بهار شته د مینو خبریو سه ترجانا نه
یا ساقی شته را شته اب شته او یا مېللی پمانه شته
یا دیار کونډی و شته چی د خج هوم و ژاړه
په انبار انبار پراته دی ماته د پریه نه غمونه
زړه می غمونه لسانه به دی باب یوه خبره
په مانه د چی خبره وی د غونو توره شومه
او ما پریه د چی که پریم به ماتم د ویر زړه
آر نه ومنه کله پکله د بلبل د ترانویم
خو خبری ته که هر ای د هر زړگی لالیه
چی منلی تری لری پسر لکی پسر لکی
په پشته گریونه سره د زونونو د گلزار شته
لیونی چی پری خوشی کی که منایسته د زلفونو
یا خورچ شته په آسمان کی یا د لی تالمانه شته
یا چینه خوبه د زونونو شته یا زما د خوب بهیر شته
چی خوشال وی په کی نه نه یا خو هغی جهان شته
یا تیم غیر کی که پورته و ته خوبه مینی پلا شته
یا په خپله هغه یا شته لاس کی دوا خله هملانه
یا مضارب شته یا رباب شته د حسن ترانده شته
چی دوی شته په اوښکو د جفا ابادی داره

۱۳۴۲ کال - د ثور ۱۱ نېټه

نیمه خوږان

خیر د که یوسف غوندې بند نه پېژندل شمه
هله تېرې بڼې لخوا غوندې هم راښی شي
زه دلوی افغان د نالیدلې خوب تعبیر ووم
ما وچې تیارو کې به بڼکال روښنلا شي

ماد کام کاروان و کوچولې د منزل پلوی
ووم یوه نغمه گڼو تارونو کې یوسا نومه
ما په تور ویشپو کې دیوړون سبا پیغام راوړ
زه د سبا ستوري د خاړه لاسه هر لړ ووم

ماد هندو کښې چې آشنا کړل د سپین غره
ماد دلوی پامیر سلسله ټینگه کړه خیر سره
ما غاړه غږې کړلوا مودا با سینه سره
ما پید کړل فکر خړو دهر یو سر سره

ما په ډیر مینه د پښتون وینه بید کړه
ما ورته د عشق او محبت قصه تکراره کړه
زه ووم چې غز د وروڼې هر خواته پوتنه کړه
زه ووم چې پښتو می پښتانه لره سنگاره کړه

مالکې ټول نه پېرې لوی کړې اوسیدې چې
فرق پېرې غم کون د سپین د اود ثور د

داده یوبه وینه په گرونو کی چلیږی چی دغه نوک او وږ دنی بلیدی د چا زوڅه دی

ما ویله پښتون له دراند خوښه په را پوتنه کړه غږ می و تیر و کړ چی له خان او جهاد گورمان
ستوگی کی کړه خلاصی نه د خوب گولو وخت نه دی لاند زهکه وگورنه او باندی آسمان وگورنه

زه وم چی یاده می ملی وخت په جوش کړله بیامی ونه کړک یرد پښتو خودی خونړی کړل
دیری پیمانی او کوزی می ونه کړی گرم می په غم یاده دیر ساره سر ونه کړل

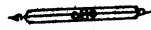
زه وم چی په زړه ونوکی می بل یوسی اور کړلو دایله لیبی به د عمر ونوداسی بلی وی
دا هغه دیوه ده چی دلوی محفل رانه شیی خیر که پری سستی ښکانه ولی دی وی

ما د زندانونو دروازی غوښتی چی بند شیی دیری لکاه زړونه له غمونو نه بی غمه شیی
داز ماد ژوند لاره چی اوس کړه وېر ښکاري ما غوښتل چې د لاره او لار شیی اوسمه شیی

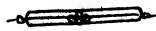
زه وم چی د خوارو زار په حال به می ره مودام دیر داسی خلک چی مغوی به پر خدا کړله
نور ونه زړه ونوکی د تخت او تخت فکرونه و زه یو لیونی ووم چی مادا رنگه سودا کړله

زه وم چی دوز و تېرو حال راته قیامت جوړه ما ویل چی زه به حساب کی کتاب وخت شیی
قله دانصا به د وطن په میدان ودریږی جوړ به په ژوندی له هچا د سړا خراب وخت شیی

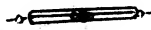
مادانسانانونه لیوان جد اکول غوښتل   ځکه نوري پاتی نه شو غوښتی شي هله شو
پانی گل موباد د ظلم یوړل د خزان غونډی   هسې د غوښتونډی ښه پاتی د کی شو

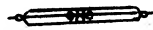
زه وچې لوی پښتوخوا بنیاد گذار وومه   ماوې چې د لری بری هلی به بنیر از شي
مادیو افغان په نوم نور هر څه خانه لری کړل   ماوې چې پیدا به موز کی سولم دغه ساز شي

ماد خانای د سوداگنه غوړ خولی وه   ماوې چې به یو پری به توتل ټکي ننگولی کړو
ماسه په سر کې د تعیر او ژوند فکرونه و   ماوې چې دا وړانی په ودانونه بدلی کړو

زه وچې خپل وطن روزان راته کلا وتول   خپله وانه خا راته زیاته له قصر نو وه
ماد وطن کانه د لعلونونه به تر گنجل   مینه د وطن می جو شیدلی په رگونو وه

ماد وطن پت غوښته عزت غوښته عظیم غوښته   ماد لوی پښتون هغه لرغونی شان ټکت غوښته
ماد خپل هیواد د ننگیا لوژوندی کول غوښتل   ما لوله دیناکی د افغان سر لور او چت غوښته

ماله خوشاله اوله سر وړه د کج غوښته   خلک چې خوشال وی او خوشاله کی زړونه شي
زه دیوی داسی رنگ عنقا به طلب وکړ وومه   زه دیوی داسی رنگ عنقا به طلب وکړ وومه
نه وومه خبر چې خپل لوی دامونه شي

نوت : د خپلواکي دور مخي په مناسبت
سنبڼه ۱۳۴۶ - راديو

داستقلال تلين

تلين داستقلال د افغانانو دى	جشن په ديوه د پتنگانو دى
وايي پرېشتي چي مهاوړته	روح د خپلواکي د شهيدانو دى
اوس هم چي فضا پري مسند پړه ده	غږ لايه ميدانگي د غازيانو دى
تل چي دهيواد د پت پالنه کوي	کار د ساز لمبو او خو انا نو دى
خپوړته چي دى توي دانزادى وښي	هغه خاي رنگين په سپر وگلا نو دى
تول ثنا صفت د خپلواکي وايي	شور چي پچمن د بلبلانو دى
خوږه فضيلت په استقلال کي دى	خوږه قدر من په پوښيا رانو دى
گوږي چي دنيا وړته په دروند نظر	دا خولوي اړهان دانسانو دى
خوښ چي قول افتاوښم نو بيا وایم	جشن په ديوه د پتنگانو دى
ستوي د آسمان له شهره پت ښکاري	بريښ د آزدی د خراغانو دى
کيږي خوشالي او اتښونه دي	بزم هره خواکي ديارانو دى
خاي په خاي پري سره غونه چي	رنگ د زړه دوينو د زلميانو دى

رڼې چي لانه زړه داستعار وښه

لوي بزم زمونږ د اتلا نو دى

دحوت میاشت - درجمن بابا مشاعر
۱۳۴۶ کال

زما پسرلی

دې هسي ننگ ته زړيد د بهار په وخت کې	زما د زړه د بدن گلونه دخزان لاسه
د ماتم سازو ته آغا زېږي سهار په خت کې	چې احساس بلبل مې راشي و تر کښينې په خنگ
مينه يا رشي لا خوږه دا انتظار په وخت کې	په چوپانو کې مې لغبت خي اميد غوټې ردي
مستي د مستي مينې خوند کړي خمار په خت کې	په چوپخوله سپيره خدا دليونو کاڼي دي
يا د سنبلو دوريلو په وړه مو کې راځي	که پسرلي د گلو ملو په چوپو کې راځي
يا زليغا غوندې د مينې لوی جهان کوي	يا د يوسف غوندې د حسن لوی کار کوي
يا د يو خوا زړه کې د خوا را اميد مننه کوي	يا د يو خيري گهړيو اند د حال پوښتنه کوي
قول مو خوار وويل کله مو ترخه وويل	گل مو په خوله ملگرو تا سوږير خښه وويل

چې زړه ي غواړي ماته خوله مې هغه کله واي

آشنا په ماد پسرلي سندې خله واي

منم چې شپو وړې بدلې شوي او کال شو	وينې په زړه کې لوی شول او خيال شو
زلفي لېسې غاړې تاوې شوي منگړې شولې	د مخ لمره را چاپيره وړې توې شولې
بازار د حسن د چاښکلو په وړل گرم شو	د شاعرانو بزم خلکه په غزل گرم شو

دگیا خو کی اسپرو خاوم را پونه شولی   که پیری خوانی هلی ننوتی گوته شولی
 دسپینو او ورو ماغنه هم وزری و خندلی   که بی دژمی په وخت دپیمنی و ختلی
 دزوریزگر دزری مین هلی و تخمیدی   چلی دژوند په وخت دپیمنی و ختلی
 شپانه دشپول خو لری که دژمی خمی   آزادی ماتی کړی په مخ باندی تری غمی
 دشپیلی غز د مسیح دشو کاینا تولسه   دژوند پوکي شو دخزان دوما تولسه
 درنگ او بوی قافلی چیرس په شور راغی   ورکشوی مایر میخته کړه چی په کور راغی

په پته غاړه د جفا عذر په خپله والی

آشنا په مادیس له سندری خله والی

زه د پیرینه پیرنم د گل او گلزار سپرلی   ماته معلوم د دنگار او د دلدار سپرلی
 زه د محفل د بلی شمعی په خندا ژر اکی   د خوار پتک سوز په بی نوا نواکی
 زه درند او د پیا لودگر نگید و په شور کی   د چامستانو د پا لود شرنګید و په شور کی
 د چاسلګی د چارار د چارارګی گوهر   د چاد خوار حسن نصیب منت خوارګی گوهر
 زه در باب د زیر او بوم د هر یو تار په تنګ کی   د ناز لود پایزیب په یو ګیند لږ تنګ کی
 ونیم د چادر وندانه تالا والا گلونه   لکه سیلی چی دخزان وری د بیا گلونه
 زه به دا وینکوسو غاټونه د آسمان څه کر مه   زه به د غاړی امیلونه د جانان څه کر مه
 زه به بښایسته بڼګلی گلونه د بوستان څه کر مه   زه به د سنی وڅی ملګری او یار څه کر مه
 زما خزانۀ بهار څه حیران غوندی شی   زما ارمان ته ارمانونه په ارمان غوندی شی
 چی په منت یی را کوی د لوهام د څه کر مه   وخته په گل او په بلبل مین بهار دی څه کر مه

چي عند ليهم دسلتون قصي له گله والي

آشناپه ماديسر لي سندري خله والي

زه له بهاره دگلونو اميد واره نيم
زه دختن او دتانا عطر و نه خه کوومه
زما دماغ منت دمنځک او غنبر کله مني
زما ژوندون دگل بدل لون سره بدل لون غواړي
چي د تيو شوي غني همل سگي هيريسر لي
چي د تيو شوي غني همل سگي هيريسر لي

دانسر لي به خه اعجاز زادي له خانه سره
چي کي زموږ سيللي جوړه له جهان سره
دهنري به و هم نوي چار راغلي
هله له تلو نه دسر گاو گوز راغلي

ژوندي احساس ديسر لي نه برکت مومي
زه له بهاره خپلو توو شپو ته نور غواړم
ژوندي اولس ددي موسم نه حرکت مومي
دوخت مومي ته بس يو جلوه دطو غواړم

زه خود او ايم خيز که نور ملگري بله وايي
آشناپه ماديسر لي سندري خله وايي

۱۳۴۹ کال - د جونز میاشت
پېښور ښار - قصه خوانی بازار

پېښور

په زرگونو سلامونه پېښور ۱ !
د خيبر له دنگو خو کونه نیولی
ستا په هر لوبکا ښې بوټې می سلام دی
صده دی ابا سینده له خپو شتم
د خوشحال او د جمن ښکلی وطنه
د پښتو د شاعرۍ کمال لټا دی
په نغمو دی په گلونو لبلان دی
د خيبر او تاتري په لمن کله
ما اوړی سلامونه د پامیر دی
د سپین غره هم اسره دعا سلام شته
د ښایسته جنت ښکلی باغچه یی
د کابل خوږی میو دی روزی تل شته
د وطن د شاعرانو شین چمنه
په دوره کی ستوری کله با توران دی
ستا د لویو شپو خوبونه رښتیا کیږي
د بخت ستوری دی پخوانه د پیر وښا دی
د تاجخ زړه دک دستا په روایاتو

پېښور د زړه سره بختوره
ددی نغو نغو نو کونه نه نیولی
هر یو د رب دی د پرتل احترام دی
کاشکی زردی م قدم د غور زنگو شتم
د حمید شیرین زبان ښکلی وطنه
د ادب د ناوې ټول جمال لټا دی
ستا د هر خړی د پیر تیا خاډی
د پښتو زبه ده ستا ښکلی لبلله
تاته د پیر د پیر پیغامونه د پامیر دی
د هغه په زړه کی مینه د لگړام شته
د خيبر دین د سر و گلو غونچه یی
او خپل جان نعمتونه د ټول خپل شته
د ښایسته ښکلو توپیا نو شین چمنه
په فضا کی د فکر و نه سر گردان دی
هغه توری تور شپې او س سبا کیږي
د روښا په زړه کی پاتې ستا ارمادی
ستر شاهد ستا د خپلو او حکایاتو

شین جمن کی چی سور ښکاری په گلانو
خړوب شوی دی په وینو د زلمیانو

۱۳۴۷/۲/۱۷

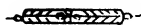
رادلو

د ژور و پرېښنا

زما دیني وړانه نشوي دنیا جوړه شوله
 له خوشالۍ څخې ډکه فضا جوړه شوله
 مجنونه! خیر دی ستا د وینې لگ راوړه
 چې پرې د عمر تڅیدلی لیل جوړه شوله
 ماد تر ویلي اوتانه منله خوږه آشنا
 غوږ ورتنه کیده څه غږ جوړه شوله
 چې بي زموږ هیلې پېرزونو کی لا تر غی کړی
 نن دهغو په کور له غم نه تالا جوړه شوله
 چې په ټول عمر یې ژرانه رسیدلی نه وي
 اوس په غوښتونو ډله خیال خندا جوړه شوله
 نور د زاړه مطرب نه غمونه کی سوز نه شته دي
 د ژوند د ساز پردو کی نوی نوا جوړه شوله
 د تور و شپو په تور و زړونو کی بی لارې وکړې
 چې د بلبلتون له کب لېچونو را پورته شوم
 چې د زلمو په لاس تور و پرېښنا جوړه شوله
 ایله چې خوار زړه کی مه اوسا جوړه شوله

زړه همدا اوس دی مبارک شه شهادت دیني

چې د بهر د سنگینو غم را جوړه شوله

ستاد توهری برینس وچی یی داتیا هر رنا کرلی
 ستاد غیرت پکر دزبونوهر کی راپید کرلی
 تاجی دنگ تور دپشتون په نوم برخیره کره
 ساه دې له دهشته په دمنن کی تیر ویر کره
 ستاد پښتنی همت جیون چی په موجود شو
 جازد سام راجی دسانش بند په گردونو شو
 تانگ اونا موس داولس پخ له لوی سیلا کره
 تا په خپلو وینو د خپلو بوتی سیرا به کره
 ای د وخت میرویس لگینان یی په نا نا کره
 تالوی مخلونه په همت داستعمار کره گه
 ای د ننگ توتی ای اشک د لوی نغری اوره
 ای خودی کره انقلابه د مستی شوره
 نادقام اولس د جالی په حال ژړا وکره
 هوداسی ژړا چی دې د لوی په خدا وکره
 ستا په هغو تیرو کارنامو موږ افتخار کوو
 خلک دې نن دامظاهره په پاک مزار کوو
 ای دایرولاله ته زموږ نه وړکیدی نه شی
 ای لوی هستی په تور خاورو پتیدي نه شی

ای ملی سالار! موسس د لوی جهادته وی
 هو دهغه ستر ملي قیام اصلی بنیادته وی
 ته د لوی قوت مخی ته ودریدی د غر په شان
 برینس دې پښتون د لوی وښو د غم په شان
 تاد هغه زور د اقتدار مانی نسکړی کړی
 کوم چی په نړی کی قسمت فیصلی نوی کړی
 تاد استعمار د وخت تعبیر یخی بل کړلو
 تاد خپل اولس د ژوند تقدیر یخی بل کړلو
 تاد په قام اولس کی جذبی وښی د غیرت کړلی
 تاد پښتو بیانو پت او عصمت وساته
 ستاد د ننگ غورځنگ ته لمبی هېڅ د سر اوردنو
 تاد پښتو بیانو پت او عصمت وساته
 تادیوی کلکی عقیدې اود ایمان په زور
 د اوجاقانغ کره پښتون اود افغان په زور

مات دې خپل خت و دفرعونانو و مېړنو کړل
 بيا دې راتنه يد بضا غونډ يادونه کړل
 تاچي لته توبه دپرونک په وينوسره کړله
 هلته دې لندکي بيلنگهم کي زلزله کړله
 ویرداستعار په کاله جوړ شوفر يادو شول
 و د خوشالي په هيله جوړ ورته غونه شول
 بله لکه شمع سره لمبه قام محفل کي شوی
 اسی قام شهيد مبارک دې شه پښتون لاسي
 جوړ کړه دې په زړه شول کوليو پهره نه دير
 اسی په ننگ شهيد او غازي پښتونه صلوات
 ته په داسي خت کي د ملي دود وواشو
 تا په شرکي ښي استعار په لږ زيد وکړل
 حان د پيليني کړو د وطن بلا دې واخيسته
 اسی غازي شهيد اوس زموږ جهان ته وگوره
 خه وکړم پوهيږم چي زموږ حال ته ليدنه شي
 اسی لوی هستي په توږم خاور پټيد نه شي
 ياد د تاريخونو هيڅ ځله ښکې نه شي

* * *

ستاچي ژوند دی راژوند به ستا يادو کړي
 ستادغري مې ايری بهر لېونې کړي
 ستا روح خپوشاله کړي په ډير ورتوانو باندې
 ستاد وېر راوړي په نوو زمانو باندې
 ته که دخزان سيلو تالا کړي موږ نه گل غازی
 وخت پيدا کړي اشکونې يو بل غازی (۲)

(۱) کلچي ماحد سلام ولوست نو عبدالصمد خان اشکزی په خدا او ويل نه سل سلام .
 (۲) مطلب عبدالصمد خان اشکزی دی .

ستا غیرتی وینه بی مستی کړې په گونځی
ستا د غیرت چغی لا خوری پېرې فضا کی دی
ستا د کور د یوه بله ده مړه نه ده روښانه ده
بل به ویکه خدا کی مودام داد آزادی خراغ
ستا د باغ گلونه پیل سپی غوړیږی لا
ستوگود بدخوا کی به گلونه دا گلونه شی
خالی د باتور نه پورته کیږی د باتور چغی
اوس هم پښتنو کی مور یو داسی بوډا خوا لرو
ته چی کوم قوت سره هغه وخت جنگیدلی بی
هغه پېرې وخت کی مخامخ اوس هغه زورته دی
تا چی نولسم قرن کی وکړی قربانی کوی
دادی منل شوی دی عصر قهرمان زموږ
قال دې حال خوږ دی که په ژبه گوید نه شی

یاد د تاربخونو هیڅکله هیریدنه شی

ای ملگرو راشئ لږ په خوښی را بیدار شی
او گوئ د امو تي خاورې گوري ورته وگوري
دا چي پېر ولاړه کار به واکه اومات توغونه دي
لږ خو د دې خپل وطن له حاله خبرداره شی
حیرت منی و تر ښه ناستی دې وڅخه گوري
دا خو د هیواد د شهیدانو یادگار نه دی

چاچی وطن پنام اونگ سودا دسر و کړه
 ژوند تیریدلوشی د تیر شولو او تیر بهشی
 خاله داسی مگر گچی یی هر وخت په مزار باندې
 زارد داسی مگر گچی وطن ته افتخار گتی
 وک شنه هغه ژوند چی شپه او ورځ په نریت کی و
 زه دې سپیرو خاوره دغه نه هم درانه گورم
 دغه خاوره ماته نسی له مشکو او عنبرو دی
 ای جنتی زمکی! ماته بس دی افتخار دومره
 پرتو ستاپه سینه کی د زمونږ دارمانو جهان
 ستاپه لمن غنبتی بلې سر کی لمبی او روڼه دی
 ای خاوره ای پاک خاوره فخر په آسمان وکړه
 وښوړه له حایه زلزله چی په جهان راشی
 راکه موبه ته راکه زمکی گران ویر شول او زموږ
 ای غیبتی خاوره زما کوکی اوریدک نه شی

هغوی سوداکی پوښ گته سراسر و کړه
 دیر ژوندی مړه شوی هیږیز موبه هیر
 بلې یی دیوی دیروانه په انتظار باندې
 قام ته خپلو کای سپینو توپ په پرهاړ گتی
 مگر ونه بهتری هغه ژوند چی اسارت کی و
 خکبه دې کی پت بولوی جهان د پښتانه گورم
 دغه خاوره ماته گران یی راتی له سر زړو دی
 کړدې چی په غیبر کی ویدل د لیلی سالار مړه
 تاپه آرام کړی دی د لویو تو فانونو جهان
 غن دې غازیانو خوش خروش و شکی تکیرونه
 تیره له آسمانه شه د باه په کله کسان لا
 بیا هغه تیر شوی عالی دورد افغان راشی
 راکه موبه ته هغه جلال هغه کمال زموږ
 ای لوی هستی په توپ خاوره پیلید نه شی

یاد د تار بخونو یی هیڅکله هیر نه شی

***

***

۱۳۴۸ کال - جدي مياشت
دواوړی مشاعر

د ژمي او واورې

داسما آئینه شوخه توي وړجي دنگ کار شو
واوړه بيا په وريد شو دسې بادونو او شو
غراو سيمه پته واوره ديراو ترغيا وخواړو
نډه پوهيد چې آسمان بيا دچا بدو تيا شو
خړک خوښيرې خوشالي کړې په تود کاليو پته دی
خړک له دې مخه ريز دی دسې له لاسه سته دی
ژمي راغی اوړی اوړی ژوند وگوان شو دخواړو
خړک اولاد او سيمه تاوان شو په پيوبي وړانو
نډه سکاږه شته نه لوی شته دپړه مخه ديارانو
دجوړلو په ساره غلې او سيلو دی جوړ دودونه
داسې په دې خت کی لاس پېښې له ژوندونه
چې کوي دوی او موټرو بيا نو اوړه ختړي
چې غالي کې وځاري کې بيا نو ژمي بختوري
چې توي غوړی دودې کې وخت پړواکې بل مخي
چې عيشو وي نو شته خړک دچا چال خبرد
چې ستر پو او تود بستر وي خوب دژمي عجب خوند کا
دسې دمه شي جوړه چې په دومره خوند کې ژوند کا
سپينه واوره که سپين نه وي به دا خبره بښياده
آبادی او ښيرې مود وطن په دې بنا ده
دبزرگ د هغه ناوېس هدا دژوند بقا ده
خوږماز په لويديز هسي رنگ سودا ده

چي به غه ساه سپين زرد پير د زړو کورنو وړا کړي
 پير بد غه به ملگرو دخپل ژوند پوري حيدر کړي
 خديرو ما خو ملگرو د هيواد د غرو سره چي پيښو وارو پټي کوي دارنگ الهامونه
 چي حان د غم په خشک کي خوږه دنور هم غوږه که خوار غريبانان کي د خي ستا وطن ورو
 لاس نيوي هغو وکوږه انساني مينه پيدا کا
 په سوړ زړه کي دى انسانه لږ توده وينه پيدا کا
 داخواران موږ خواړه دي چي زموږ لاس ته گوري منتظر کي ټول له محي انساني احساس ته گوري
 په حسرت دخپل خرابه ژوندانه اساس ته گوري چي په طرف نظر کي بي خلوي اوياست گوري
 دوى په خړموه ژوبله ژبه غواړي ختم له ما اوتانه
 که زړه کلک وي لکه تيره نو په دوي شي مصر بانه
 که دوت په تيريدو کي بى ترتيبه زمانه شي د ژوند و هسکه ماني کي داسي لانه ويرانه شي
 نو د ستا بيا اى موږ وايښنگه افسانه شي د ژوند د تلې د خور يا او کم په پودانه شي
 ته به داسي محبو شي لکه نن چي داخواران دي
 په نغمي کي يوه ساوټه دي کونگ ژمي کي حيران دي
 مه تيريدئ له دى خواړو معاو و سره وکړئ په حساسي زړه خوښ کي شفق و سره وکړئ
 چي لري په زړه کي حرم حرم و سره وکړئ چي ژوند کوي وړان شى لږ همت و سره وکړئ
 راجه کړئ له خپل حبيب د کرم تاوده لاسونه
 چي تاوده شي پري د خوارو لږ زيدلى ساه زهونه

۱۳۴۹ کال - د حمل مياشت
درجمن بابا مشاعر

د باگرام په لاله زار

د امید غوټې غوړېږي د باگرام په لاله زار کی
زمره نوی ژوند ده د گلشن په جوره
خاکی شه که چېرې بل شي په مړ زړونو کی سا^{زاغله}
چې یارم راتلونکې بد گه ورسره ښکاری
دارم یوسف چې راغی شور دره په بازار گېشو
د عصمت بلوی گوښه په کی ستوری راوړېږي
معطر به لېنوی پری د ماغ د افغانانو
که پروږي پېښو کی زور د تللو قدر نه و
دیر کلونه پراستی شوی وږد مودی پرتیری
پخپلو کی دې نغښتې آزاد ژوند پیغامونه
غوڅنځای بلبل ته وکړه خوږی مینې په غیږ کی
د یارې مړم کلک شوې اغیانه یې ستړی کړی

ترنم د ترانو دی د بېلو په گلزار کی
نن سحر و دغه زبیری د مغا نو په چغار کی
جوړه عجز د مسیحا دی د سبر کال په بهار کی
غوړو لی لمبه کی قدمونو د ریبار کی
مینو یونگ لیونی تڼو په دار او په نادار کی
روڼی پغلی ولاړی دی چا په انتظار کی
د ختن نانی یې غوټی دی د زلفو په تار کی
نن یې بل شان آواز اورم پایز ښونگهار کی
اور او گور لا پېښو دی پریکته شاته اختیار کی
ابا سیند غاړی غاړی لکه مست هاتې مهار کی
د وفانسې ښکاره شوې بی وفا غوندی نگار کی
د پښتوان شرمی لیدن ایله سترو د یار کی

شپه د قتل کی هم نشته هوښ قلکه څوک پوښي هغه څه چې حاصل یزې مینو په دیدار کی
 زه څی خپل نټلی زړه حیران یزې مه چې ولی؟ کړاړی څنگه پیداشو په داهسې ناگوار کی
 ساقی! شابش جام راډک کړه د توڼی څو کړه وړا د ژوند وکړه لاس په موم ستاد میو په څار کی
 آه د زړو نونه ځان سبا ته چې بی اوږه سوړو کړی باز اړکله چا موندل د امتل دی په آزار کی
 د لیلادانگړو ربه وی مودام ورته اړی که مجنون د صادق شي څوک مینې کارو بار کی
 زارو چا وړی چې سوړگل شې سبا پتېغ څو ځایه نو بیا هله ځای پیدا کړی چا ښکلی غاړی کی

د پښتو د شعر ناوی ته به نوی پسرول جوړ کړم
 که څه اوس هم کمه نده له همزولو په سنگار کی

درځمن په محبت کی زه به څه وایم چې څه یم
 نور همه واړه دوهم دی زه اول یم په دی کار کی
 وخت د سوز د نږه تیر یزې پتنگانو بیر وکړی
 د عرفان شمعی بلیر یی درځمن بابا مزار کی

که لری د زړه لپاسه د لاله غوندی سل داغونه
 «حافظ» نور د داغونه غواړی درځمن په غزار کی

کومه ستری

زه یم ستری ته یې ستری دنیا ستری
 ددی ستری زړگی ستری بیای ته
 نا آرامه پری دهیچا آرام نه شو
 عرض دخلی ستوما نئ وکړه چاته
 اوس زماله خوانه ویره ورسره ده
 چی ښکالو قدری یې هم ندر اخی غوږ له
 ساقی بس دی دمحل حالت بدل شو
 په سپر و شونډه و درمگ خندا خوږه ده
 په خار لو دمجنون د اوبه دو لارو
 دیوسف د زندانی حسن له غمه
 په دا ډیرو ښکته پورته منډ و ترو
 اوس حیران بیه چی کومه یوه واخلم
 ددی ډیرو بی شرمینو له لیدونه
 دغه ستری دی دهغو په کور ورشی
 ددی سترو اوسیلو په بد رگه کی
 د زړه غولمې د غم نایی جار و کړ
 درند انولمن نیسمه که رنگ شم
 بی داستاله تاج محله آشنا واوړه
 دغه ستری هغه ستری او داستری
 طیب ستری راته ښکاری داستری
 فریاد ستری بید داستری غوغا ستری
 حکم ستری، قانون ستری فضا ستری
 په وهلومی دحان شوه بلا ستری
 شوه له ډیری ناروانه روا ستری
 په سلکیدو په لاس شوه مینا ستری
 شوه زما په ژړولو ژړا ستری
 انتظار کړه په محمل کی لیلا ستری
 زلیخا ناسته سبا او بیگاستری
 نرغ ستومانه پځای پرودی نوا ستری
 له بی بی نده د زړه دا غا ستری
 شوه دسترگو په ډولی کی حیا ستری
 چې بی هسی نرنگ راوستی په ما ستری
 د چاکر یسی لیریم ښیرا ستری
 د غم ناوی سپی تللی ده ورا ستری
 شینخه! تا خو کړه تسبو کی دعا ستری
 دلته زمکه آسمان ستری فضا ستری

۱۳۵۰/۶/۹ کال
د پښتونستان مشاعره

ارمان

گلشن مینې می دخوږ وصل بهارونه لید
د مرګ خزان یې په خوله ایښی د سکوت مهر
کله بلبل کله سور گل شوم په چمن مینې
زړه د امید میدان کې ستر د هوس نیلی کړ
زه یې په تمه دراتلو میاشتی کلونه خاړم
له شرمه حال چاته دخپلې مینې ویلی نه شم
دا څنگه مینه څنگه دره څنگه جذبه ده عشق
دی خړه دورو دکاړوان کی ورک یوسف د بکلا
چی پرې گواه شو یو معصوم غوندې تشکیل کړیو
دامر تبه به خاص جذبه د لیونی مینې وی
ناست چی په ځان کې وی که لار او د بکا غوښی غوړی
خلکو د پوهی هوښیاری زینې آسمان ته کینړی
د تنکو هیلو قافلی می نیمه لار کې لوټ شوی

ولې پی روند شوم په ژوند و می مخ دیارونه لید
چی شور و شرمی د بلبلو په گلزارونه لید
مل د پخړی شوم ماد سپینی غاړی هارونه لید
خو یو نظری هم د حسن شهسوار نه لید
هغه د عمر پرمی په دی لارونه لید
یا رخوا لا څه کړی چی خواب می دریا نه لید
چی په سر کې یې توری یو د بهارونه لید
ارمان چی پرمی هم حسن خرید لارونه لید
د زلیخا د راز می هڅوک پرده دارونه لید
چی بی منصوړ می بل څوک پیر د دارونه لید
که رهنمایا وایم ماد هغو داسنه کارونه لید
خوما خپل ځان لاد خپل ژوند پکاره وښایه لید
په رنیا وړ چی می څوک داسی لاره مارونه لید

طبيه! من مچي په زخم بډي درحم پتي
 لکه چي ماغونک دی بل چته بیمارونه لید
 دادبولان اود خپه پچي ویده دی پشه؟
 چي نصیب په بڼه وړج می یوسید ارونه لید
 داباسین په غورزنگو سالنډی ولگید
 بیامی دست هاتی په شانی بی مهارونه لید
 چي شاباز په یوه ترنگ به قول نغمه نغمه شو
 هغسی سر می ستاډ ژوند در باب تارونه لید
 دگبرام ترکی ژروی می داستا سپین لاسو
 پوه یم چي ولی می داستا دوسنگارونه لید
 دزوه توتیانو دزري پنجسرو منی موخلی
 ستا سونگار می یو داستا سوه لاسونک لید
 مرگ مودبل دپاره ژوند مودی بل دپاره
 ماخوپه ژوند کی ستا سونگار لک احتیای لید
 دملتو نوډ ژوند شپي شوی په نړی کی رها
 خوشا د عمر تو په شپي ته می سهارونه لید
 دخپلواکی لیل خپله شازلمونه ښکاري
 وایي چي مایه کی دنگ چای ایتارونه لید
 ماخو دستاله غمه تل ژرافریاد کړی دی
 خوتا زما په مخ دسرو اوسکو خوناړونه لید
 زما ژوند و دی هم داستاله سره هاشی آشنا
 حکم چي ستاله غمه ما ژوند په کړاونه لید

زما د مینی یاره! ما خپل وفادار وگنه

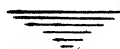
خیر د کی مایه دنیا هیڅوک وفادار و نه لید

راشه چي ستاله غمه دی خومره داغونه په کی

تاخو زما د زړه د سیمي لاله زار و نه لید

خدا یو خورینم دی لالیه! د نامه په یادو

چي سر می پرتو ستا په کوڅه کی دا غیار و نه لید

۱۳۵۰/۱/۲۵
درجهن بابا مشاعره

اعتذار

بهار دی خورما دشعر مراوی دی گلونه
ملگرو! خپه مه شی
په مراو گلوکله کړی بلبللی آوازونه
ملگرو! خپه مه شی

بهار دی دجهت پر بنستی و خنډ و زروڼه
غوتی دگل په خاڼلوکی له ناز خنډی شو
حی ترکی د بگرام په ناز خرام دگل سلام ته
شوه بیا دخوان شپونکی په خوله تپه لیسرلی
شعلی نهر ریاړې شوی دگل او بلبل
مستی دی خوشحالی دی یا لږ جوړ جوش کی
شول بیا په لیریدیدو باندی دحسن کاروانه
هواده غنبرینه اوفضاده گل ورینه
جمال دی په کمال کی دی هر حرکت وصال خیال کی
نیولی تو روځا ور په لمن کی سره گلونه
هیلی دزړه په کوکې له هو لیونی شوی
شراب دپرخې دمرغی لاله دمیو جام ته
له کاهو بوټو پورته شوه نغمه د لیسرلی
لیلا دحسن اوس اغله په چنوپه وړل
سره راوړیدل غم له زړو فوږاموش دی
روان دی یلبنده توی ستړ سپین مخونه
جیگا هم مینه مینه ده سبا هم مینه مینه
راځی هر مین زړه دک له مینی پیا مونه

ملگرو! خپه مه شی

دا ټولی خوښی شته دی خوښه مایه لگي غم دي
 په داسی نو بجاړکی رانه بیل د نه هڅه مني دي
 زماله سترگوڅه ده شنداره د پسرلي
 زما په خیال کی خمد نظاره د پسرلي
 داسه لاله چي ويني دازمادوینو پور دي
 دا وران و بجاړچي ښکاري دازمادیني کوي
 داڅه څه وي وچي چي خوي دي په فضا کی
 داڅه څه وي خړه کی خمد چي خيږ په بریښنا کی
 زما د اوسیلو دوند ختمی دی آسمان ته
 جگړه می ورلیږي ده د مینې خوږ جانا ته
 سبا بیا که په څه ده سلک منی داسی مری کی؟
 زما د زړه د مینې د اوگره شاری دی
 داسپینه سپوږمې څه د توږ وېږو کی روان
 باران د بجاړنه دی چي ورپزی له آسمانه
 زما د زړه د مینې د اوگره شاری دی
 آسمان زما د سترگو کړی د اوسلو بارانونه

ملګرو! خپه مه شی

گلونه دهیلومی د سهار په تمه تمه
 کلی د امیدومی د گلزار په تمه تمه
 ارزومی لیونی ده د دیدار په تمه تمه
 اوږدی دیلتون شوی شوی د سهار په تمه تمه
 را پښ پږی بجاړکی عجیبه لنگ څلر خوي دی
 زما دې عرضی پږیا آشنا غوند مضمون دی

سازونه سرودونه مبارک شه دمستانو

د هر دونه شه روزی د محبت در غوړانو

جوړ کړی بلبلانو که په سر و گلونو کور دی

نصیب پتنگانو درینتینی مینی لور دی

که بیا شوی ځوانو زړو کی زری مینی راتازه
 زما زړه دی د غم په چور کیو تر اوزه
 د پیغلو لګړیوانه که بیا ځی پوی د لونگو
 لاسونه که بیا سره شونو موند په اترنگو

زما دخیال نظر نه شته په گل او په بلبل کی
خندا نه ده له غمه هسی خوله ده چی را نیږی
نه وینی سره گلان دنازولو په وړل کی
لومه دلاله په خیر په زړه کی سل داغونه

ملگرو! خپه مه شی

ماوی چی به شعر یو شو بڼکلی گل غوڅی
کرم جوړ به تری په مینه یو رنگین غونډا پیل
راغولی کړم طبعی له سبیر ازه باغیچی
گلونه به په کی وی را میل او دچا میل

د اښکلی شان گلونه به دچا دغاړی هاړ کړم

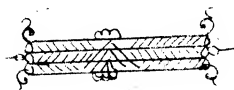
او یا به یی زندانه د عقیدت د کوم نزار کړم

خوڅه وکړم محبوبیم سره گلونه رانه خار شو

چی ماگنلی نورو من سبا کی راته نار شو

راغلی خالی لاس میده محفل ته دیا رانو
نه هیله دوصال شته نه طا شته دیلتون
مفلس په بازار کدیم حسینو گلر خانو
بس مینی دجهن رانه جوړ کی دمحبتون
من هغه طریق شته دباگرام په لاله زار کی
یو بل شان گونگی دجهن په مرغزار کی
په اوښکو دیلتون باندا لامه کی گریوانو
دسره گلونه په مکه باندا بل دسره اورنو
بلبل خپه له گل له بلبله مانړیجن دی
نه شو شته نه مستی شته نه مینی مجلسو

ملگرو! خپه مه شی

۱۳۵۱ کال
دناغچ دگل مشاعره
جلال آباد

نگرهار وای

زه نگرهاریم د سپین غرد هسکې غاړې پریم
بهاره ستا منته بهر ورځې تل بهاسریم
زه نگرهاریم

زما لمن وي مودام د که د سرو گلونو خنې
زما فضا ته فضا گانې په چټو غونډې دي
چې د نسیم خوږه وږمه می په تخاراشی
زه لرغونو میه د علم و معرفت زانگو
ر لیکنه پانه دا فغان د تار یخونو میه
یم د هیواد د مجاهد او غازیانو سیمه
د خپلو اکو بر مخی نصیبتی پکړونکی دي
زما زلمو تل د هر زور سره د غزو هلی
د خپرو مخ می لا د توږ پر هرونو لږی
د شهیدانو په مزار می سرو غونډلې
چې نږه جاريه لار می زه له هغو جازیم
زه نگرهاریم د سپین غرد هسکې غاړې پریم
زه نگرهاریم

یوه باغچه می خالی نه وی د بلبو خنې
زما هواته هوا گانې په چټو غونډې دي
بی دمه زړونو ته جوړوم د مسیحا راشی
یم ددی لوی پښتوخوا د ملنیت زانگو
مشت نمونه د ننگ غیرت له خروارونو میه
د ننگیالیو تور یالیو شاه زلمیانو سیمه
همد انعمی د بلبو آوازونو کی دي
دغه میدان بی په میرانه چپل سره هلی
د شمساد غرمی لاپه نږه کی ارماتو خه لږی
د غلیمانو په سینو کی می لازرونه دلې

زما ماضی داستقبال او حال لاری مثال
 زوچی حال په نظر حال استقبال نیمه
 وچی میری می چی په سر و گلو بدلی شولی
 هغه زرغاچی په ارمان به د باران شوه چی
 هغه لاله چی به د تیزو په منخ و توكیده
 چی به وسی به کی له تندي دم و هلی نشو
 چی به پیرو پیرو او به به کی روانی نه وی
 نن دارم شاپیری دلته تما شونه راحی
 سمسور پهنونه شنه فصلونه سره گلونه وینی
 لاسو کی گل سینو کی گل خنی و ربل گلونه
 که می دوسیو په حامی دوی به کی خرام مینی
 د مینی غیر می ده پراخه خویش ددو چی چاریم
 بچاره استامنت به شه ورم چی نه تل بهاریم
 چی د لغت نه وی به دنیا کی داسی گل نه شسته
 به نه کارنگ گلوز ما قولی باغی دکی دی
 گل د گلاب شبنو نرگس اوداسی نو گلونه
 خوچی غوتی می دنارنج د گلو موسیری
 چی شنی دنار نه خوابه خوبه راسیله غوند
 د غوتی پیغله چی به ختمو به و ربل راشی
 نیز الی پیغلی دنارنج د گل سلام ته راحی

زما ماضی استقبال او حال د چار مثال
 به دغه حال کی می حال نه ها شوال نیمه
 او په شنو بوتومی بنا وچی خزلی شولی
 شنه کرونه به چی به خیز کی دهقا شوه چی
 گل به لاند وچی به وچ شویا به ورزیده
 چی به ما غه به کی له تاوه الوانی نشو
 کنه ی کپری چی د پستی وی ودانی نه وی
 زما د ناز اود سنا نیست دکی و شته راحی
 دکی په هره خواروان رودونه وینی
 پیغلی بلا دچی ووی خومه به چل گلونه
 ورنه اوار دی به قدام قدام کی دام دینی
 زه نگرهاریم
 زه نگرهاریم
 چی بیکلی نه وی په سر گل همی مر بل نه شسته
 خور و ورنه مخنی زما قولی غوتی کی دی
 دی به سلگونونو مویا د نه ماد کور گلونه
 دیسلی زه به گوگل کی ورنه پیغلی می
 بورا به مینه ورنه راشی ناکواره غوندی
 به مینه مینه پیغمور ته بلبل راشی
 دحوان مالی د حرمتونو احترام ته راحی

شوک یی په خنوکو قومی شوکی وړل کی هی
 یو تر غاری ته امیل بله تری هار جوړ کړی
 پرن سباکی د نارنج د گلو د ک گلزاریم
 زه نلکه هاریم د سپین غره د هسکی غاری بام
 عطر پاشی محر ما منام کړی د نارنج گلونه
 ز مالله سیمې نه بستو د مینا نو جوړ شـی
 سبا یو رنگ بیگانه زما وجود داخلـی
 د آسمان ستوری کړی شپه زما بڼه کړی
 شنی نیمه شپه سپوږم زما د کور په بام را کونـد
 زهره د مینې ساز را داخلی په نغمه کړه شـی

شاخکی د نور داخلی سره ورنه گلونه جوړ شـی

د پرستو د سپینو غارو امیلونه جوړ شـی

شنی بلبل په نوامات د کایناتو سکوت

شنی یو گل په ادامات د ممکناتو سکوت

د سباون د غوږ شغلی می له پیغامه ده کی

شاعره گوره وټه خومره له الهامه ده کی

خو بیا هم ستاد شاعره جام وروستی خایم

بهاره ستامنت به خه وروچی زه تل بهاریم

زه نلکه هاریم

زه نلکه هاریم

۱۳۵۱ کال - د کابل ۳۰ نېټه
د رحمن بابا مشاعر

بهاره!

راځه هر کله راشی په خیر راغلی نو بهاره
 ستا دم د مسیح دم شولودا دم د مبارک شه
 راوړی دی له ځانه سره نوی رنگ ولوړی
 ولاړی ستا را تلوته د شنبو بوټو سالی دی
 خپره په شا او خوا کی یوه نوی گونگسه ده
 بهاره! ستاله شانه ستاله خیاله معلومېږي
 چی که دی د ژوند په باده پښه پوره مستي ده
 بهار هله بهار شی چی یی گل غاړی هار شی
 ژوند و هله ژوند و ش چی په مینه پیوستون
 نسیم به دی نوو کشمو کی نوی ناز دی
 زهره دی پامته داره په آسمان کی دغی ده
 سهار دی دل انگیز دی په نغمه کی بلبلو
 دستور په اتنه دی گرم شوی د شپې بزم
 داستا سپینه سپوږم چی هر خوا افشانی کړی
 ستا توږی خړی وړی تند نه پکې پت دی
 د زړه گل می ساتله کله ستا د اتلو لاره
 که م دی گل و ریزه دی قلم دی مبارک شه
 هر شی د دغه رنگ او دغه بویه جستجو دی
 لاله لاله نیولی د شبنم د کی بیالی دی
 دی نوی گونگستی زړو کی نوی تلو سده
 د پیغلو په تندی له نوی خاله معلومېږي
 کمال ته رسولی دی هم حسن پرستی ده
 نگار هله نگار شی چی تمام گل بهار شی
 خوښی شی خوشی آشی په کی توخ دیلتون شی
 مطرب به دی نوو ترانو کی نوی ساز دی
 گلشن کی دی ورا جوړه د گلو نوو د وږمې ده
 ماښام دی مینک میږی په سنبلو د کلو
 موږ پوه یو لیسر لیه! ستا په نوی شانته غرم
 دوصل نعمتونه بهر چاته از زانی کړی
 برسینا نه دی قی مان خوشه را نه پکې پت دی

دروند داو بونکی می هاشا خکی د باران دی
 د سپینی داوی زده دی نرم شوی به کوم دی
 اشکری په هرشی کی راتلو د پسرلی
 هوسپوته دعوت ورکړ و رشتود پسرلی
 نخیر کانی بوتی په نغمه د پسرلی
 د شپو شپیلی دی نه ده په کی م مسیحاری
 له خاړه گل تو کیری د جمن په هلیره کی
 ژړا او فریاد نه په خندا باندی بدلیری
 د عمر تو په پشی اوس سپا باندی بدلیری
 غونچې غونچې گلونه دی یو بل ته وړاند کیلیری
 چا گل په وړل ایسی چا تو بلی په دستار کی
 حیرا به چی دانوی رنگ گلزار واخست له کومه
 بیا تر کو د بگرام لاسونه سره کرل سترگی نوری
 خیبر دی هسکه غاړه دریدلی تاشی ته
 کو په غونډ په آواز ده د بولان د غموساز
 د خوستحال نیولی اس کی موتی د جمل دی

ژوندی کی په راتلو سره د ژمی هچان دی
 د سیند په غونډو نلونکی کی خوشه خوشه اوج دی
 وطن خوشبویه کی دی وږ مود پسرلی
 هم سترگی و تر تو کی کی ی نهجو د پسرلی
 خبر د بیل هر ی وړکړ نارو د پسرلی
 بهاره اهر منظر دی وږ د پیر تماشادی
 آغاز دی نوی صل د بیلو سپیرو میو کی
 د هجر تو تمونه په رنایا باندی بدلیری
 عمر ی د تو و سترگو په چیا باندی بدلیری
 د مینی سوغاتونه په خوشی سره قبلیری
 نظر چی هر خوا چی د سره د گلوبازاردی
 دنو و میو جام لاسه خوا واخست له کومه
 پیل کی هر شیکلا کی عجیبه خبری نوری
 شمشاد هم غونډ نیولی استاد نوی د تفتی
 نیولی تا تری غونډ د ایمل د یا آواز ته
 بهاره اسن لیک کی حله غتور دی

له اوره گل زرغون او گور دی کو حنبت نشان شو
 په گور کی دی خوشحال په دی رنگ عبد الرحمن شو

۱۳۵۲ کال حمل اوله نیتنه

د بیدلری آواز

آواز د بیدل رچی لږ لږ بڼه کړې دی
دا غږمې دا غږمې دی لوی تپنه کړې دی

***

ترخو به د غفلت په خوب بید شو را لمبیری
کاروان لا دیر دڅو کوچیل دی منزل ته
را حې دادر وند میره بله چنت کړو
را حې افغانی خودی سمباله کړو په مینه
را حې د وروری لاسو وړ کړو یو اوبل ته
را حې چې هیواد خاوري بدلی کړم په زور
را حې چې پامیر اود سپین غره هسکو خو کو
را حې ابا سیند غونډ غوړه څانگی پیل کړم
را حې چې له بولانه په خیر باندی جرگه شو
رازونه د میوند وروړه شمساده په خولی کی
را حې چې بڼه د خونه سبه خیر شو د وطن
کنه حق د وطن به په موږ پوی وی تر قیامت
ترخو به مود سوال کچول نیولی دی په لاس کی

یو گام چې وړاندی واخلي وژرنه روانیږی
حیران یم زه ستاسو کی ساغونکې نکل ته
را حې د نفاق بلا غونډ په بنه وخت کړو
را حې د وطن روزی حلاله کړو په مینه
د مینی بلبلان شودی گلشن اوچمن چیل ته
را حې د هیواد کانی حساب کړو په گهرم
وید قام ته ناری وکړو په چخواو په کوکو
را حې چې پښتون شپانه ننگ خان کی پیدا کړو
د لوی پښتونخوا د زړه په سر باندی جرگه شو
یو خه خوچی موږ واچو د هیواده په خولی کی
په فکر بند ولس او په تدبیر شو د وطن
په عمر کی به جگ نه شود نوروله منته
ترخو به تیر ورو عسکر نوږ کوزو پاس کی

آواز د ابو آواز دی بل خه نه پد کی جوړیږی
دنوی ژوند د پاره نوی فکر په کار یږی

۱۳۵۳ کال

یوزلمی قیدی دهر

ستاد خوانی د باغ اوبن د بیاخ تنکی گلونه
 په گوږ پافوکی د ناز په خوب ویکو غوږنه
 ایله چی اوس د چادهار او دور بل جوگړی
 ستاد زلمی فکر خیال له ولولونه دک و
 ستاد تنکی شمعور احساس له زلزلونه دک
 د انقلاب باغ اوبن مالی روزلی وی ته
 ستا په گړکی د وطن د شهیدانو وینو
 د انقلاب توپان کړ جوړ د اتلا نو وینو

ستاد خوان زړه په خوانو هیلو باند اور بل شو

تا به چی خومره مرکا وهغه به نور بل شو

ستاد وطن دشین چمن په بوتو جل ولگید
 گلونه وچ شول په غنډل بلبللی وژیدلی
 دگل لڅنگه هسکه غاړه باندی خار پورته شو
 له هرې خوانه د ماتم ناری سوری ختی
 له کومی خوا پر پی خزان باد اجل ولگید
 پیغلی نینزالی پی غم ستلی وکړیدی
 دنور په څنگ پی لمبی کړلی نار پورته شو
 له هر کوره د لوی غم سوی ناری ختی

چادچین چاد ببل او چاد گل له غمه   په دواړه لاسه سر واهم ودام او بل غمه

ستاد اولس دارمانونو د کورمې پاتې شوی   هغه د یو هغه حجر پټې سړې پاتې شوی

داداسی غم وچې دتولو پښتنو غم و

دکونړو دمنځنو د پرنو غم و

ستال زلمیو ارادو شواستعمار په پیر   ستاله میدارو جذبو د پیر شوا قتل په پیر

ستاد لوی وینی له هر څاڅکې لمبې بلې شوې   تور تم روښانه شو په هر څاڅکې بلې شوې

ناپښتنې نورې د بل پښې کولې نه شوې   نورې نادودې تاپه دې باندې غلې نه شوې

په لور او ازدي غږ د چلې آزادي پور ته کړ

په غلیمانو دې قیامت د پریادی پور ته کړ

تاد جابرو د پیر سر و نه کول نسکور زمکې ته

تاله آسمانه د سامراج رایت ته که روز زمکې ته

شه مبارک دې هنګرې او زولنې په جیل کې

شه د غیرت دنگ د هوا نې افسانې په جیل کې

بیل زلمیه! دا اولس د بیدارۍ جرسه

هوشیار زلمیه! د وطن د هوشیارۍ جرسه

د زلمی توب د وینو څپرکي به دې رنگ راوړي

پیغامی څو لوی به گلان د تېه دنگ راوړي

۱۳۵۳ کال

د وطن ترانه

ای گمراه وطنه! تهل تا حنی قربان یو   موره افغانان یو موره افغانان یو
ستاد چلو اکې بلی دیو یی پتنگان یو   موره افغانان یو موره افغانان یو

خاوی بیهرونه کړو خستاسه به اوچت ساتو   دی موره عمر په دی کی حکم ستاعت ساتو
موره چلی پته نه شو خود به دستایت ساتو   تل به کی عظمت لوی شان سره شکست ساتو
ایبې موسهرونه ستا پښو کی فدا یان یو

موره افغانان یو موره افغانان یو
ستاد د نگو غو اوچت سر ته په آسمان لگی   ستاد هر شاهباز د جیلا و زر په ککشان لگی
ستاد لوی غر تل په غور و نو د جهان لگی   خور به موره خورش ستاد نوی داسان لگی
موره جوړونکی د همدی ښکلی استان یو

موره افغانان یو موره افغانان یو
ستا خاوی سره ز موره اوکانه کی لعلونه دی   ستا وانی جوړی په نظر ز موره قصه دی
ستا قدم قدم کی د ختو نو تا میخونه دی   ستا پیکته کته کی ملی افتخارونه دی

حکمه پيژندلی ستا په ستر نامه جهان يو

موره افغانان يو موره افغانان يو

ستا د پرمختگ کاروان په سمه شو
ستا اختيار زموږ د لته بل خوږې اختيار شو

ستا هر پيچي اوس پوه خپل ژوند په چاره شو
ستا پمینه مست او د وخت په جام خماره شو

توان ستاد ملي وخت ليواله فرزندان يو

موره افغانان يو موره افغانان يو

ستا د آبادۍ د پاره زړه کې لوی ارمان لرو
ای لرغونې خواږې پېچنې دی زلمیانو لرو

مورې بی وزله نه یو د علونو بد خشنال لرو
موره انسانان یو زړه کې مینه د انسان لرو

مورې تیار ولاړ هرکې دوستی ته د انسان يو

موره افغانان يو موره افغانان يو

ستا د اغغونډۍ دامان لمنې په گلونه کړو
ستا په ښیرازۍ کې به اوږد زړه زورونه کړو

مورې بې فکره نه یو ستاد پاره تلکرونه کړو
ستا په خوشالۍ کې لېږمې ورک غمونه کړو

ته موچې خوشحال کړې مورې به هم خوښ خندا يو

مورې افغانان يو مورې افغانان يو

ستا د خپلواکۍ په لارچې ایښې چاسنه دی
موره نه دي ونډې د د هیواد افتخارونه دی

ستا د آزادۍ د شهیدانو لوی نومونه دي
مورې باندې د پیرگران د ستاد ستونګونه دي

گرځو ستا په هک خيال کووچې په آسمان يو

موره افغانان يو موره افغانان يو

ستا غلیتم تند به زمون دتوری وازی   ستا بدخوا به خاما خاله خوارچی خوازی
ستا حریف نموری به بدبین ستو کی زارشی   خیرد که مودا تاندی خوائی لثا جاشی
ستا دپا کی سیمی دعو شو کیداران یو

موره افغانان یو موره افغانان یو

تاسه زمون د خلکو مینه حقیقت دی

ستا وینی مو وینه کی موندلی حیثیت دی

ستائیت موره ته سبه که زمون هم غسی نیت دی

مینه لگه وینه کی داخه سبه اشارت دی

نوخکه ټول له خرمی په تا موره مینان یو

موره افغانان یو موره افغانان یو

ستا د انقلاب دشور اوزور اودغوفانه زار

ګران افغانستانه ستاجنت غوندی هوانه زار

دکه له لغمود خپلو اکې ستاله فضانه زار

نهمکې نه دی زار ستاله آسمانه زار اوتانه زار

ستا د آزادۍ په باغ او بڼ کی بلبلان یو

موره افغانان یو موره افغانان یو

۱۳۵۴ کال - کابل - د ثور میاشت

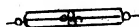
حضوری عظیم

پښتني رڼخ

د سرو گلونو غنچه وه زبړه شوی له هجرانه
 بهار و پسر و هر څه گل و دنیا گل وه
 مات سیمو د دیوال ته په زړه پورین پورته
 دسترگو نوږي کلمه خود مخ په زیږ لمړي
 سپین بڼه پلاړي ستر زړه مور ناسته
 په شنو لښتو بڼه واریه وار شپل وښ مچا
 د زړه یوسف یې پور و د وحشت د خاپړل
 راتلل او د ریدل وټه د لاری لاریان
 یو خوا د حسن شور و بل طرف د مرض زور و
 ددی وطن یې د هود هسکو غرو هوسی و
 ناروغه بی طبیسه وه غریبه وه بی وزله
 د ښار د گڼی گونی نا آشنا غوندی وطن
 راوړی وه له لوی پلار شپه باند ستوما
 خوه ا پیغله غوټی و ترمی تر څی له خزان
 د لوی لاری سره یې خبر له خپل ځانه
 د تور زلفو شپه وده غوړی پک روښنا
 ددی د زړه توتیه وه وه په زړه کی تیر گران
 ناروغه و مچوړه و کمزوری وه نا توانه
 سپیو دښته کی پاتی رلیخواه له کارانه
 د اهر و دغی لوبی ته په خپل زړه کی حیوانه
 بس یو زهیر و لکړی بی بی را ټولوله دهانه
 په زړه خادری مخ نیم غوند پټ له حیانه
 د ځان پخوږ اخته وه ناخبر له جهان
 راغلی دا خواران نوی د کلی له دینانه

په داسی مصیبت کی چی د خلکو ژوند تیر یزی

نوڅله دریدلی یی را کړنگ وهه آسمانه

۱۳۵۴/۳/۱۵
عسکری کلپ

پسرکی او د گلزاره

نوی بهار و د سرو گلو په باغچو راغلی   نوی موسم د پیغالتوب په غونچو راغلی
له اسم او غونځنې عطرو قافلی   تو د سنبلونه د زلفو سلسلی باریدی
د گل غونځیو غوزید لوی ادا پله وه   دیار په شونډه کی ناز سره موسکالیده
د بلبل زړه سوری د گل زړه په شا ښکاریږ   په غنډ ل ناست و خو بیا هم پریشا ښکاریږ
د بوراساز محبت مینې له سنوزه پیدا   د غم اثر و چېن کی له نورو زه پیدا
نرگس له شهره چاهسک غونډی کتلې نشو   وروسته له دې پلکشن کی خالیدلی نشو
کتار کتاروی د گلو نور سالی ولاړی   په شنه رنگین کی سنبلان غونډه د سبزی ولاړی

سخی د گلو جام د ملوته و رنگ و درکری

د طبیعت مطرب ساز و نوته و ترنگ و رگری

لا له دخپل خلر په وینو کی سیراب ولاړی   جوړ په گلونو کی سمبول انقلاب ولاړی
چو موسم د نو بهار د گلو خوشی په کی   خوشی وادی او غمونه فرا مشی په کی

نوبيا نه ولي دچمن دگلو سسيل نه کوی   خوک به په مينه دبنکلا لوتی ميل نه کوی
دشاعر زړه چې له هرڅه گل ته ليواله وښی پر   او هم خبر چې بلبل او گل له حاله وی پر
لارم دگلو تماشي ته مازيگر لارم   لکه لاله دمينی تو د داغ په څگر لارم
دخواتی وخت وچا خندا او چا نڅا کوله   يار انولا س په لاس دگلو تماشا کوله
چې هرڅواته به نظره واره گل ښکاریده   و سپين مخونه توکی سترگی او ور بل ښکارید

ز مکه خوشحال وه پلوی له گلونو ډک و

خوک څه خبر و چې دچا زړه له غونډو ډک و

هغه گلونه چې بهار کې هم خزان غوندی   او هغه زړونه چې دگل په شان پریشا غوندی
هغه ارومان چې لانيمگړی و دچاپه مينه   سترگی يې نه وی خوړی شوی دآشنا مينه
په غوښتونکو چې خندا اخيړه شوی وه   په غوښتو موچي رڼا اخيړه شوی نه وه
هغه نازبين لکه دگل غوټی په خاورو پراته   دخواست دپاره هره خوا په کوڅو لارو پراته
هغه گريوان چې و شکيلی لا روغ شوی نه و   هغه پراچي شهيدلی لا روغ شوی نه و
هغه آهونه چې لوگی غوندی آسمان ته ختل   هغه روڼو چې ښايسته کوږ دجانا ته ختل
هغه دگل او بلبل له مينی څه خبر و   دچا د زلفود ور بل له مينی څه خبر و

هغوی بهار نه پيژنی چې بهار څه ته وایي

بلدله داره څه پوهیږی چې هار څه ته وایي

هغوی گلونه بس دپلور زړه داغوی وینی   کله دگل او بلبل مينه په باغوی وینی
هغوی وران زړه په جهان کی خزانې لټوی   هغوی ماڅم په کودو کی پیمانی لټوی

هغوی داوینکو په سیلاک کی خپل جهان دوی
 زمکه خو غمگري چلې درې پاس آسمان دوی
 هغوی خپلو مرمرو شونډ وپه هر سېلگی
 لمبې کړې چا د ناز مکیز بڼایسته دنیا لگی
 هغوی د هر ستم خواب په پوره زغم وړکوی
 حب دوطن کی په خوشی سره سر هم وړکوی

په داسې حال رانه د گلوننداره پاتی شوه
 سترونه اوښکوی د ښکلو نظاره پاتی شوه
 دگل په مینه یی په زړه ازغی د غم خښ شو
 د ښوغشی پیی لپاسه د صنم خښ شو
 د زړه په کور کی د خوشی سر د پوښیدل شو
 د تور و زلفو تسلسلی په زنجیر بدل شو
 له خولی نه ووتل یی د اړه و نریا د ونه زما
 گل و را وچول لمنی ته لا سونه زما

بلبل زما د زړه د آه سره نوا پورته کړه
 د ناز له خوبه یی د گل غوټی لیلیا پورته کړه
 په تنکو سره شونډ و غوټی په موسیله راغله
 زه په تلو تلو کی و مچي په غوړید و راغله
 د حال په ژبه یی د زړه راته خبری وکړی
 ماته ترخی و خو غوټی لکه شکر و کړی
 وی دایوه لطفه بهاردی چی راغلی په موند
 یوه شپه حیات د عمر را خلیل یی په موند

۱۳۵۴ / ۱ / ۲۸
در کون بابا مشاعره
رادیو

دگرې وینې شریکی

نن در کون بابا په یاد مشاعره ده جوړه
بابا سلام ستاد مزار کې وخازونه کووم
خو موږ چې گوډ راته بل هر جگړه جوړه
مانه د خپل وطن په مینه کې مجنوعوړه
حکم وطن لیلانگتم د آزادۍ په تکل
اولسه! سر به وړ کووم ستاد بښادۍ په تکل

زما دگرې وینې شریکی د بښنا په لمن
د پسرلي لاله ته وایه چې ونه غوړېږي
سې چې زما په زړه د مینې تور داغونه شي
د زلیخا بښا یست ته ژني د زندان اړولم
دی لاله زار ته د وطن پیغلی خوانان اړولم

زه د وطن د تور و ترو د باتورېچیم
زما نظر زما وزر د خپلو اکې سمبول دی
په دارې خله داروۍ نه د منصورېچیم
دنگ دگر کې د بابا په وینو سوېچیم
زه د خوشحال زه د ایمل زه د روښان توپه
دا خپل وطن آزادوم خپل ایمان په توپه

زه یم زلمی ماسره زړه کې ارمانونه شته دي
خه که په خوله روغونه خاند مه دگل پشته دي
د خزان شوي زړه کې پټ زه بهر شته دي
په زړه مې ستاد مینې دیر دیر پوره شته دي
راشه آشنا ددی زه د ارمان په خاطر
چې سپیلنې غوندې لوگي شود جانان په خاطر

۱۳۵۴/۲/۵
رادیو

زمون د لور و غرو «عقاب»

لوی لوی وزرونه

لکه غرونه الوتل کوی

کلکی کلکی بنجی

لکه توری غوڅول کوی

تیز نظریه سترگوکی دی

پیرلری کتل کوی

جگ له وړېوگرځی

خیال یی کله ټیندل کوی

دوری تری

په فضاکی لور ختل کوی

خارتوی زر هاشنه دی زما د لور و غرو عقاب

خمره لوی عظمت لری زما د سر د و غرو عقاب

خومره بي چي هسكه

تخاله جوړه په كمر كې ده

هومره بي لور وال

په پرواز او په نظر كې ده

خومره بي چي مټره

د همت په هر ور كې ده

هومره بي ستاينه

د وطن په سم او غر كې ده

خومره بي چي مينه د دې خپل

هېواد په سر كې ده

هومره بي د عزيم او ثبات

ساڅه په څلور كې ده

كړي تكل دې څي آسمان ته په دور و عقاب

څار تري زړه ماشه دې زما د هسكو غو عقاب

***

دا هغه ما رنځه دې

چي مېن په خپله خاله دې

وږي د داني نه دې

آزاد حُکله جاله دی

زه خبر له ده

اودی خبر ز ماله جاله دی

سیوری بی نیک مرغه

هر ورز دک له کپاله دی

کلکی بی منگولی

زور قوت کی بی مثاله دی

گره یی تل مودام دنگیا لیو په سره عقاب

خومره لوی عظمت لری ز ماد سره عقاب

مادده په سترگو کی نشه

دخاره ولیده

مادده په پروکی

وږمه د بهار ولیده

مادده په قهر کی

رڼا د سهار ولیده

مادده په مهر کی

خندا د نگار ولیده

مادده پهرحم کی

خیره دبیمارولیده

پورته شتو اوچت شتو دافق په کنار و عقاب

زارتری زرهاشه دی زما دتور و غر و عقاب

ماتہ یی مینوکه کی

اوبه دژ وندون راوړلی

ماتہ یی په مینه کی

قصی دجنون راوړلی

ماتہ یی منگولو کی

تحفی دسمون راوړلی

ماتہ یی دخان سره

اسیری دسمون راوړلی

ماتہ یی دین په ساز

نغی دپرون راوړلی

غن داقلا بکړی زموره په دیرو عقاب

زارتری زرهاشه دی زما دلوړ و غر و عقاب

۱۳۵۶/۱/۲۵

درجن بابا مشاعر دهنديوشتر ايتضاء

دوصال لمر

نه پوهيږم چا راوړی دا خبر بيا
 د بيلتون په کور لي سړی لمبی کړی پوری
 په قيامت به يې هم جگ نشم له خاور
 په هر وار به يې قربان ستاد د شل کړم
 ستاد مخ مخی می شيخ نه دی کتلی
 ستاد درد خاور وچونک به پری نه کړم
 چی روښانه پری د هجرتوړی شپي شی
 په رموز به يې بلبل د مينی پوه وي
 د زړه وينی به يې نکړي د لاسو کړم
 چی دنيا می د خيالونو رنگينه شوه
 د زرگی مارغه می راغی په توپونو
 چی دنوی يارانې مشکل آسان کړی
 چی زما مينه منلی ده دلبر بيا
 په سروسو سترگو چی جان او کړ و نظر بيا
 ما موندلی په ژوند وني هغه وړ بيا
 که سل حله شي زړغون پته سر بيا
 که می د پړوکتل ښکلی لرو او بر بيا
 سوداگر که په خولی راوړی سره زړ بيا
 را ختلی په آسمان دوصال لمر بيا
 چی په غوږ د غونډی شه ويل سحر بيا
 چی راغلی د جانان په کور اختر بيا
 جوړ نسيم د مينی وکړو پری گذر بيا
 رانه غواړی د الوتې بال او پر بيا
 دی په کار د پخوانی مينی هېز بيا

داوځ نه ده د جانان دمخ له شرمه سپوږمې مخې ته نیولی دی د خادر بیا
 زه پخوا لامتنا د عشق په تیغ ادا یم لاس دی مه وهه د وړو خو په خبر بیا
 که بی سده غنډ لیب کړ جوړش د گلو جوړش د ملوټه مستی کوی ساغر بیا

چی بڼکری د غماز وتری په خټ شوی

مانیولی دی د کلک عزم سنگور بیا

د پامیر او هند وکښ مستوټیو ته

له خوښی نه خټې اچوی سپین غریبیا

په کاله د عافیت به زلزله شي

که موج ووايه د اوښکو سمند بیا

دی شکید لوگر یو انونو ته چی گوهرم نو د زړه په کورم پورې شې شرر بیا

وچی شونډی لمدی سترگی هرې خواته په یوه نظر راښیې مجر و بر بیا

زولنی د تورو زلفو ورته بویه لیونښوب د مینې کیمۍ دی اثر بیا

په پښتور به به ژبه زمانې نوري که را پورته شم په ورځی د محشر بیا

د جمن بابا پاک روح ته عقیدت دی دا خوتکي د شاعر خون خیلگر بیا

چی مودام یی خورولی دی په مینه

په ترتیب به حافظ «شه ولکری باور بیا

شت
۱۳۵۶ کال - داسدمیا

پښتو

داستاله سره به کړوسو او مال قرپا پښتو
ای دکوړه درزمگاه دنوی توری ژبی
اسعد سوکي اوتا یعنی غرشین په دیو مینه
دشکارندو بلبله ستاد زورادب شاهکار دی
د بیت نیکه د شیخ متی درازو نیار هر اهری
یې په گرو په مرکو او په سرچوکی لویه
تاخپله غیر کی نگیالی نرهنگیالی روزلی
نه د حمید د ناز کی موشکانی ژبی یې
ای د نازو د زرغونی او د عینو پلوه
مور پښتولره پښتولوازی ژبه نده
پښتو که نه ندوی زموږ نوم اوښا به نو
چی پقی دکی خزان دی اخر گندی شوی
تاکي ادب تاکي تاریخ په تاکي پوه شته دی
زموږ وطنه زموږ تنه زموږ خا پښتو
دی د غور غوږونه ستاد بره پښتو
پوره ستایلی ستاد توی اتلان پښتو
په هغه کی تالارل ستر شاعران پښتو
زمکه دی هسکه دهر بیت لکه آسمان پښتو
چی دیرویس دتوی خپ شوی پښتو
ته دروښانه د خوشحالته درحمان پښتو
دی لپښ کی دی پراته دروښان پښتو
شوی په میند کی دملالی ستور پښتو
ده زموږ کلکه عقید زموږ ایما پښتو
موږ ته دستان په حبان وای افغانستان پښتو
شول غوږو توبی لکه لهرشی عیان پښتو
تاکي قلعه شته دهر ول بیان پښتو

خود غرت پټ او غیرت یی پښتو د پاره
 د ستا ژوندو زموږ ژوندو د پټی کی بله نشته
 د افتخار او ویاړ شمله می ځکه هسکه رپی
 منلی شوی نړی په لویو ژبو کی یی
 د هر ملت د خوږ دارو په ملی ژبه کی وی
 گڼ ملتونه گڼی ژبی هر څوک خپله پالی
 دادی ژبی لکه څنگه چی پټ تاخوښیږ و
 داستا اختیار دی چی زما مینه منی لکنه؛
 ای پښتنی مجبوی بیاراته پښتون مه وایه
 ستا ستر مشی ستو مانی د کال اوسو کار یی
 ابی پښتو! ستا دیکړ دی د انقلاب پټی
 لکه چی څنگه دنړی په ژوندو ژبو راځی
 چی د افغان ملت د پاره د ژوندو ژبه شی
 دی د حافظ په زړه کی بسرخ ارمان پښتو

نوټ: دا هغه شعر دی چی په دوو ورستیو پیړیو کی د پښتو چاپ شوی آثارو د سیمنار په ناست
 ویل شوی او د نوموړی سیمنار د پرا نیستلو په لویه غونډه کی چی درادیو افغانستان
 په تالار کی جوړ شوی وه خپله د حافظ له خوا ولوستل شو.

داستاد الفت په یاد
۶/۱۳۵۷ هـ

کوم گل؟

د زرگی بلبل می پټ پټ راته ژارې
هغه گل چې راز رغون شو په بیدیا کی
هغه گل چې غوړیدل یی لطافت و
هغه گل چې پری خوشبویه شا او خوا وه
هغه گل چې چاکښود په وړل کی
هغه گل چې د بلبل د زړه فراغ و
هغه گل چې دخپل زړه په وینو سوړ و
هغه گل چې له مالی نه یی نیاز و
هغه گل چې بی نیاز له گل خانی دی
هغه گل چې جوړه ښکلې ترانده وه
هغه گل چې په ټول عمر ځلځون و
هغه گل چې تل په پټه خوله گویا و
هغه گل چې یی د ژوند تیاری رڼا کړی
هغه گل چې شاعری پری افتخار کړی

هغه گل چې اوس خزان دی یی غواری
ورو ورو لوی شو په آزاده شان فضا کی
هغه گل چې رزیدل یی مصیبت و
هغه گل چې ننداره وه تماشا وه
ترمی ترمی شو دخپل یار په دښل کی
هغه گل چې پټنگانونه خراغ و
هغه گل چې د هر چا د زړه سرور و
وه قدهرات وده ورکړی پیر ممتاز و
نوضرور به د لاله له خیلخانی وي
د دهر د ونو او غمونو افسانه وه
د کامل انسانیت پوره مضمون و
هغه گل چې ښکلې زیری د سبا و
هغه گل چې خبری د رښتیا کړی
د دلبرو د لاری پری افتخار کړی

هغه گل جي خوار محنون خيري گريو آته رسوي ديلا زير جي ميا بان ته
 هغه گل جي دڙون دڙون دڪورم يوه و اودخولپ دڙه خبره لي يوه وه
 هغه گل جي داوطن پري سنبليسته بن نه لوي و دمن پري سنبليسته و
 هغه گل جي پهره لول داغونه وه هغه ته دجنت د باغ گلونه
 هغه گل جي بي په کافو دساراڪي هم دڙوند نغمه پيدا ڪيو په ميد ياکي
 هغه گل جي توفان بنونه ولا و هم تودوسرو يادونونه ولا و
 هغه گل جي رنگ اوبوي بي دافلا ب تل په سر و مينو دڙه ولا سيرا ب و
 هغه گل جي هر پيغام بي آزادي و خپلواڪي تي نظر لويه بنيادي وه
 هغه گل جي لور خيالونه و هر سر و همدا رنگ زور فکرونه و هر سر و
 هغه گل جي بي په زرو نوکي مقام و هغه گل جي دعزيز د خوب تعبير و
 هغه گل جي زليخاي په اريان و دادنيا ورته په مشل د زندان وه
 هغه گل جي پانه پانه بي محبت و هغه گل جي وڊمه وڊمه لفت وه
 هغه گل جي په گلونو کي باچا و د دوستانو په قدم کي خاک پا و
 هغه گل جي سيا سره همراز و که په کڇ و د سنياسه همراز و
 داسي گل جي دهر چاسه آشنا وي مودام نه وي کله کله په دنيا وي

هغه گل جي ديو خوار د غاري هار شي

گلشنوندي له هغه گلزار شي

۱۳۵۷/۴/۲۸

رادیو

دامانی چی جوړید

خولی توی شوی کپه د پي د بي وز لومړه وړانو
چا باغی کړی کپه جوړی چاکل په کی کلونه
خوک د ویند پچاره بوخت خوک په زیږمه پي
د نوک غونډ خدمت ته له یو مخه مولا تیارو
چی هېڅ صاحب سترگی کومی خواته واړولی
د خدمت لایې وهل شوی گفتمان په بل شوی
د ملت تن هلموکی هلمو وانه دد تعیر شو

شوه زه مکی نه راپوتنه دهسک لوتنه جگیده

دامانی چی جوړید د دامانی چی جوړید

راغلی شکی له سیند نه نو تو غوړونه د بړی
لوی لوی خلک پي راغونډ شوی ددی او هم له

دسمه و خستو غم بي خورل شوی لاچار او
 لوی غم غم په کی جوړ شول مهر وځامو
 کلک و سپنې تللی نر میده په زور د متهو
 معماران بي امید وارو نتیجې د خپل عمل ته
 جنتی کار وای ده و مغان چغتیا نو
 ولا ستو پولى شوی په کی دیر دوزخیانو

وینه وړ وړ په رگونو کی د خوارو وچیده

دامانی چی جوړیده دامانی چی جوړیده

رنگ په رنگ د رخت خونې په کی جوړ شوی په مینه
 د انسان له ژوند ووت جوړ مکان د سبا پیر شو
 چاپه بد نظر کتی شود مانی د سیمې لور ته
 مانی جوړ شوه پوره شوه کار شو خلاص نه دوزخ
 وخت خپه و په کی پوره شو د بی بیا و هو ستو
 حمامو نر م گرم په شید و په کی امبل و
 په انگرې کی اگر خید و نکی بی سیارې گل غونچې و
 دغوا و کلیونه غبریدل په کی سازونه
 و تره رنگ شو لا ند باند د ملت د وجود وینه
 دقت په چاند نو د الله له خوا پیر شو
 یتیم کی شو غریبه کله د جابر غضب اوت
 خوالا هیله پوره نده د حرم و خاندان
 و خدمت یی د هرید پیر د وینو کتارونه
 بل خه نه و بی له نازه له کیدل و که کتل و
 غوږی نوی رسید د گلونو د باغچې و
 یو د عیش و نوش مکار و تید په کی حسنونه

د شرف د ناموس تیزه دغه حای کی مایده

دامانی چی جوړیده دامانی چی جوړیده

راړاچی کومه وړخې دا ولس زور سیلاب شو
 بریالی چی ډیې ملک یو بې مثله انقلاب شو

د قدرت ماني شوی ښځی زور زیاتی په ډوبیدو وشو

فرعونان د ماني هم پوه د خات په ورکیدو وشو

شود خلکو مال د خلکو چي قایم نوی نظام شو

خلک پوه په خپل قوت شو چي پخپل قوت پام شو

باداري سمداري لاره د دوروی ژوند و آغا شو

آزادي خپلواکی راغله نوی راز شو نوی نیاز شو

ستمونه په انسان او استعمار له منځه لاړ

په هر ډول هره بڼه استعمار له منځه لاړ

د وطن غلیان د کورنیو دودونو نوښت شوی نوی زور دی د وطن دنیا

ولولې د انقلاب شوی راځي له هر خوا زمکه سره په انقلاب سرخې خاڅې فضانه

په وطن د دروغی د کارگر او د بزرګ دی - راځي هر چیرته ښکار د زور د لاس بند

ماد اچار د سر په سترګو هر ساعت د لیدو

داماني چي جوړیده داماني چي جوړیده

۱۳۵۷ کال

زما وطنه

زما شیرینه زما خوږ د مور او پلار^{وطنه}
 بس چي دستا د سوکالي وړجي پري گومره
 ماته د سپين مخ تور سترگو د بيلتون^{وطنه}
 که نه غيدلي يم هم تاکی به صحت و موسم
 تر هغونه کينم تر خوجي تا آباد نه کړم^{که}
 چي يي جبر سر وطن فکر شي د ژوند دکا^{وطنه}
 فکر وطن ژبه وطن احساس وطن شو
 ماد ليللا په زلفو نکليل د پير ليونی ليدلی
 چي مي خيال شه پان پير د هياون نه منی
 اسی د وطن د مور د غيبي ملت به کی لويه
 چي ملي د حد پير ميو کړی ملت سيرا به
 بيوه کوه ساتی چي د پيوستون دادی

«حافظ» د ژوند وروستو سلگو کی هم وطن یادوي

شهيد په مينه د وطن باندی پښتون دای

۱۳۵۷ کال

دمور نظر

ته چي زما سترگو ته وگوري زما موري
 ستا په نظر کي نه پوهيږم څه اثر پرودي
 زه ستا دسترگو په رها کي وکړ لا لونه موم
 زه ستا د غيږ په دنيا کي جوړ جنت غواړمه
 موري زه ستا دسترگو په اړه ناستيم
 ته د ديد باران زما د زړه په گلو وکسره
 زما دوران زړه دوران کي خوشه خبر واخله
 يوه شېبه مې بيا خوږ غيږ کي سر کېږده
 په آلود کي هغه ستا د بيل رڼي سندرې
 ستا زانگو هر جوتړه ده چي جهان ښوړي
 ماته معلوم د دستان شان ستا عظمت موري
 ستا د ښا شونډه له رڼک نه گلستاښه لوگي
 موري دستا په پاک پلوياندا سوگند کوومه
 دخپل ميني جی وطن سره تړون کړي دی
 د لږ موري ستا لمنه په سمسره کړمه
 ماته په مخکي لا پرتي دی لوي چاري موري
 نشي حيرانه زما قدر ته دنيا موري
 نن چي د نوي دنيا نخت ما په سر پردي
 زه ستا د مينې په بريښنا کي جهان موم
 زه ستا د اوسنيکوپه خواڅلکي غم غواړمه
 موري چي نه يې تر گوښي له جهان ناستيم
 موري له لږ قلخو دخپلو نازونو وکړه
 موري ايوځل زما غونه بيا په ستر واخله
 ادي دالاسي راته پاسنډه سر کېږده
 راته په رڼه وي ادي ستا د هوشيار سنگي
 زمکه خوڅه کړي چي ځان سره اسمان ښوړي
 زړه کي د شته ماسره خوره محبت موري
 ستا د کوڅو د هر لځني جهان ښه لوگي
 خوچي ژوند کي مې نوبه په رضا ژوند کوومه
 دغي ليلاهه مې عهد د مجنون کړي دی
 خپله نيا لا له دننه ښکلي نوره کړمه
 زما منزل ته غږيدلي اوږدي موري

زما په زړه کی ارمانونه لاگل شوی نه دی   زما دهیلو گل کڅونه لاگل شوی نه دی
 ایلچي اوسن زما په زړند باندې بهار راغی   په توبه شپه باندې می نویشان سهار راغی
 په غم لوی ژوندانه می اوس سرور راغی   د زړه تیار وته می یو کلی شته نور راغی
 ستاد رحمت په بدل اوس ماته رات راغی   راته استاز می ستا دینی محبت راغی
 ستاد شو کویر له برکته ودانیز چی وطن   ستاد د تیر له برکته به لوریدی وطن
 موی! راځه اوس هغه خپل وړ کی گل وگور   چی بی ځانگه وته ناست هغه بلبل وگور
 په خمره مینه باندې چاری د وطن جوړی   وچو میوړ چی د سر د گلو گلشن جوړی
 د خپل وطن پسم او غر باندې بهار اولی   بیانوی جوش نوی خوش خپل گلزار اولی
 د وطن مینه وته مینه په درگو کی گرځی   ستاد لمنی سپوږم شته که به غرمو کی گرځی
 نن ستاد پاکو میوړ چی په ځای کول غواړی   په خپلو مورو دهیواد آبادول غواړی
 سینې د غرمو سوږی کوی په کی ننداره پایی   د تیز و زړونه ماتوی د نر لالونه پایی
 د خپل وطن په توبه خاوند کی سره زړه لوی   موی! دا واره ستاد ستروک په نظر لوی
 ریاران لیری یاران د کلهکشان سره کری   دنیا د ستورو کی هم تر له انسا سره کری
 دی لیونو مستو سیندونه مهارجوړی   نوی ژوند و د پاره پاکه صافه لار جوړی
 غلی دانی کری په مینه او گلونه کوی   د سورا له دزیه په زمکه کی داغو کری

د نوی وند د نوبهار نسیم لگیزی موی!

اوسه خوشحاله دا وطن به آبادیږی موی!

ثور - ۱۳۵۸ کال

خه ښکلی فضا ده

خه ښکلی فضا ده

خه ښکلی فضا ده

جوړه خوشالی ده اتهونه دی غځا ده

خړکي درنا په هره خواشینکې بریښنا ده

***

جوړه د احساس دنیا درونو په جهان کی ده

وینه تو د شوی په رگونو د افغان کی ده

مینی محبت مواوچت کړې د وخت آواز

وېکړه د نیاته په واز کومی د عظمت آواز

مور د لور و غم نو کړنگونو زید ولی یو

مور د تورو تر و نو و میند ولوبولی یو

مور د زمانې د هر توفان مقابلې کړې

مور د هر قوت سره هڅت مجادله کړې

حکله مو حیرانه دنن چاری ته دنیا ده

خه ښکلی فضا ده

***

غږ د هسک پامیر له لور و خوکو په خیبر شوی

شور د هند و کش د چی په ترو د سپین غر شوی

بیا د باقورانو په پنجود از مینست واراغی
 بیا د هسکو شوکو د شاهین نظره ښکار راغی
 جوړه گونگسده په زلمیو محفلونو کی
 بیا را تخنیل ارا دی په فکر و نو کی
 سترگی د آسمان زبور دیمي خو کیلا ی دی
 سترگی زبور هم زیاتی له خوب خنی بیزا ی دی
 شوی مو دستر هیواد په غونډیدلای آواز
 دی رالیزولی قول افغان د هوسنیای آواز
 مینه مو په زړه کی دوطن سره رښتیا ده

خه ښکلی فضا ده

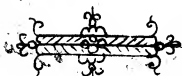
*****

موز د بشري دنیا د امن طرفداره یو
 ژوند غواړو په سوله کی د نوڅه نه بیزا ره
 نن موچی مرغ برکړی نصیب خوشالی سره
 یو بل ته چی گورو هوسیه د سیالی سره
 داخو مو د ژوند دارمان بې تازو گلونه شول
 جوړه انقلاب په نوبهار کی بجا و نه شول
 سپوږم دهانه دی شاپوړی عقاب دی دا
 داچی ترانی بولی نغمی د انقلاب دی دا

داچی سره توغونه هر خوانه په رهاښکاري
 فنيې دی توغونوکی زموږ دارقباښکاري
 لاره موموندلی هره خوار نارنا ده
 دازموږ دملک دافتلاب خوشالی اختر
 دازموږ دژوند دهر یو باب سوکالی اختر
 دا اختر به تل تر تله اوسي خو جهان اوسي
 دا اختر به تل ی چی په دخی خاږه افغا اوسي
 دا اختر دتول افغان ملت دژوند اوما اختر
 زمکه کی زموږ اختر د ستور پېرمان اختر
 دا اختر زموږ دژوند شپي د سبا وون نغمه
 شو موهښ په لور کاروان ته د لنډې نغمه
 خلک تول اولسته دا اختر مبارکباد وایم
 ټولو ته یی نیکمتر بولم ټولو ته یی ښاد وایم
 ای افغان اولسه! دادی زیرمه دبقا ده
 وړخ د سعادت د تیر لار یی په خندا ده

خه ښکلی فضا ده

خه ښکلی فضا ده

۱۲۵۸ کال - د قوس میاشت
د خوشحال خان خټک اسمینارته

ښکېلی پښتون ننگ

اېهودي کما په ننگ د افغان توره
 په هرېښ کی تلې نه ورسره و
 توره خه و د پښتون قسمت توره
 ناغوسنل تیارې په دی توره د ناکړې
 بدرگه به دغه توره د عاروان شي
 د هرې د لویو چارو د فکرونه
 په شپو وړخو دی آرام په ځان حرام کړ
 زنگیدی به لکه مال د قام په غم کی
 لکه باز په لوی لوی ښکاره یی تل نظر و
 په بدنیت درته بدلې زمانه شوه
 خوستا عزم بدل نه شو هودی خانه
 توره توره د پښتون د ایمان توره
 په هرېښ کی سره اوړنه ورسره و
 د لیل او دمجنون د وصلت توره
 د قام توری شپې په دی توره سبا کړې
 د غیوت یوسف که چیرې په زندان شي
 چې به شمشیر ستا په توره ټول کارونه
 د زړه زور دی په دی لار کی تمام کړ
 کړیدی به تل مودام په دم قدم کی
 ستادمت په قوت منه غلیم خبر و
 چې صله د آزادۍ دی جیلخانه شوه
 په ډگر د رزم هیڅ نه شوی ستومانه

د جنگ ز غره دی ونه وټه له تنه
 له غریبه ځایي ولاړوی زړه دی غره
 نه په بند نه په زندان نه په زنجیر شوی
 دا ورنگ منصب دی وواهم په لټه
 چی سړی شرمېدی څښی پټ د اوی
 باد شاهی ده د اورنگ دستاغ که

ننگیالی د زمانې خوشحال خټکه

د غفلت په خوب ویل را بید اړنه شو
 اتحاد دی پیدا نه کړ په پښتون کی
 قام لاخه چی درد سر درته خپلواک شول
 دوستان هم په دښمنۍ پټه اوڅار شو
 هوا خواشود مغل د منصبونو
 دهست بلد دی شود تور و پر هرونه
 تابه ویل «چا د پارتی و هم قندری چار د»
 ننگیالیه! ننگیالی دی پیدا نه کړل
 ستا ویناده «په حمان د ننگیالی د دادو کا»
 آزادی پر پاچاهی تاته بېستړه
 آب دتوری دی اوبه دروندانه وی
 پخپل لاس کی دی دخپل فکر زمام و
 چی ناپوه دروند په چارو هوښیار نه شو
 تل نا کامه وی ددوی پیوستون کی
 تری پرې بند دی په بله خواران شول
 اوراپورته زوی میړنی لوه دیلاړ شو
 اوری پوری کی دیلاړ په عزتو نو
 خو په تپ دی چاکینبول ملهمونه
 په اور و سیزه داتوری قلمونه
 تور یالیه! تور یالی دی پیدا نه کړل
 یابه و خوری کلری یابه کامراشی
 دبل حکم دی زندان و تر نظره
 پری پوره ټولی مکی د پښتانه وی
 چی له ناستی نه دی خوښ ننگیالیام و

په نظر و ستا هغه دنگ مرونه چی پی سختو ته نیولی و خانونه
 ستا مردان و په هر کار کی همتناکه په دگر د سپینو تو و کی چالا که
 ستاخوان هغه چی په ننگ د پښتو و مری نه چی گور لره روان شیی له تلنکه
 ننگیالی در زمانی خوشحال ختکه

سر بازی چی دی شعار و هغه ته دی چی په ننگ دی زیست روزگار و هغه ته دی
 وی اغیار ته لکه کانی موم وی یار ته له خزا و سی بیزار خوښ وی بھار ته
 په سپین زړه که د باران سپینی اوږه وی سپی خلتوب دی لوی صفت و خور و ښه وی
 تند ریزه دی د توری هر گدار و سند ریزه دی خوا به ښکلی اشعار و

تا د شعر په نشته د آسمان ستوری
 دی پیلې چی خوک ستا دیوان ته گوری

په یو لاس کی دی قلم بل کی جمل و
 یو خوا ژوند و په بل لور د مرگ خبر و

چی ما هغه دستاد پوهی په پرواز شو نو سوخته پسی و زرد کته باز شو
 بی له عشقه ویرانه تاته جهان دی په نظر دستا په عشق جهان ودان دی
 ازلی دی عشق په برخه و عاشق وی د وطن دیلا مینه کی صادق وی
 وه ستا مینه د وطن له مینی جوړه دا غونچه وه د گلشن له مینی جوړه
 ستا په لاس کی د وطن د مینی ساز و په هزار کی دی چیرلی د ژوند راز و
 په موسم د سر گلونو نو بهار کی وه ستا ناسته به په خنک د خوابه یار کی

یوکی زلفی په بل لاس دی پیمانه ده پوره کړی تاد مینی افسانه ده
هره خوابه درنه گر خیده کلرنګی سپین مخونه توی سترګی زلفی خنګی
په ارزښت د تور زلفو خبرداروی چی لگیای په ستاینه د هراتاروی
تابه ویلی (د عشق شوکره عاشق د زړه قضا) له دی شوره خالی مېشه سرزما
خو د عشق سره دی پت پوره پاللی په میرانه دی پښتواو پت ساتلی
هغه مینی په رښتیا ټولی کړه دی چی وتلی ستاد عشق له حکم

ننگیالی د زمانی خوشحال خټکه

ژوند پرست اولس پرست آزاد پرسته عشق پرست بشپړت هیواد پرسته
د جفا مرګو و هلوته ژوندون یی چی پښتوی ده عنوان هغه مضمون یی
د پښتو د ژبی پیغلنه تاسنګار کړه د امتناع دی ډیره گرمه په بازار کړه
تانا نه کړل د پښتو مړاوی گلونه په دستار یی زلمی وړی په وړل غوښه

د خودی د هس دی ورکړی دی افغان ته

د افغان فرهنگ دی وښوده جهان ته

په رښتیا چی ننگیالی فرهنگیالی وی

نومیالی وی جنګیالی وی تور یالی وی

د پښتو د احساس درد مند ته شرر شوی د خپل قام د زړګی سترګوته نظر شوی
په سرو کی مولا ستاد همت شور دی بل په زړونو کی مو ستاد غیرت اوږدی
زموږ خرم کی لا دستاد ننگ باده شته دهیواد په مینه اوس هم دلدا شته

دزیه وینی مود سر په پیمان دمی   لاپه موز کی جذبی وینپی نه داندی
 په افغان ولس راغلی دوران نوی   جوړوی د خان د پاره جهان نوی
 قید او بند له منځه تللی آزادی ده   ده وروری برابری جوړه بنادی ده
 ښه دوران دی د کاکړ اود بزگرو   د زیار کښو ستم کښو عسکرو
 د افغان په ننگ تړلی موز به توره   دهیواد په هر غلیم ده ادی بوره
 موز زغیر د استعماری کړی کړی کړ
 موز ښامار د استعمار می غم کړ

اوس د خان اؤ بادار خبری نشته

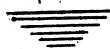
د توپیر د سخت ناتار خبری نشته

نوی ساز سره مونوی ترانه ده   د ساقی په لاس کی نوی پیمانه ده
 ستا ارمان موز پوره کړی دی خوشاله   قربانی موز به ورکړی بی مثاله
 د پامیر اود خیبر نغمه یوه ده   د بولان اود سپین غر نغمه یوه ده
 د شهشاد له خړکی هسی غبر جگړی   د افغان په پرگونو باندی خپری
 چی راجگ شئ د وروری ورکړی لاسونه   ستروقت شئ پرمخ واخلي قدمونه

هر غلیم لره تیره توره په سر شوی

سرکړی چار د خپل هیواد له هر خپکه

نگیالی د زمانی خوشحال خټکه

۱۳۵۸ کال

د چینلو گوتانو شاعر

نه یم شاعر خود خپلو اکو ترانو شاعر یم
 پروڼ می هم اوڼ می هم ستاسو کی غوښتی
 زما دسوی زړه د گل غوښه چی وغوړیدی
 چی وطن په دیوه سوزی خولا آه نه کوی
 ستاد تو یم په زړه کی خبریکه د سبازه وږ
 ما خپله وینه ده جار کړی د وطن له مینې
 چی بی د تا گهټې خوسره اولاد روزلی
 د وجود هر گ کی می ستاد مینی پونه گرځی
 چی هیواد موزیر ولی زما ورته کی قول
 د انقلاب ته چی لاندی باندی کیږی په کی
 چی وطن په لاسه د سرور کول خبر بولی
 د مې سازنه ما هیڅکله غوښولی نه دی
 د جبر زور د نگی مانی چی په بل مخ اړوی

نه دلیل نه د مجنون افسانو شاعر یم
 هیواده استاد پروڼو او ننو شاعر یم
 د نوښت وند نیمه ستاد سپرو شاعر یم
 زه بس د هغو سینه سوویدانو شاعر یم
 گرځم په زړه کی خوا جت د آسمانو شاعر یم
 په هر قدم کی یم حاضر د قریانو شاعر یم
 زه د هغو مینو د خیر وگړیو شاعر یم
 چی زوڼد یو جذبواو ولولو شاعر یم
 د کوزنو د منځنو د بسو شاعر یم
 د هغه ساز هغه آواز هغه نغمه شاعر یم
 زه له اوله د همداسی مړنو شاعر یم
 زه د بزگو زه د کارگو د پیرگو شاعر یم
 زه د هغو لمو د بڼیدو د غلبو شاعر یم

چي دشمن سترگو کی ننوخی خوپیکه وکړې
 ماد بادار ماد مالدار ستاینه نه کړې
 چي یې عمرې بند نو تیر کړل دهیواد په مینه
 دشعر خیال می چي په هسکه پروازونه کوي
 دلاس تهاکی تندې خولی ژوند دی زما
 چي لولپښتون زورگیر و محلونه په کی
 زما اوسیدو زما ورونو زما خوارو خلکو
 چي بی خبر یاده چاپه عمر غوږ نیو نه دی
 دوطن زوی یم دوطن په لوی کاله کی لوی یم
 چي بی توتي کړې کړې داستعار زنجیر کړ
 ماد مرو د لویو گیل ونه تل کړ کړې
 کومې نادودی چي زما په خوارو خلکو کړې
 ما په خپل عمر کی خونې چری لیدلې نه ده
 زما خوار سر به دهر غم کافي ته نښه وتل
 چي بی له وینونه لا اوس هم سره لاله لاله
 ماته په ژوند کی نن هم غومره ویاړ نه بښ

وطنه استاد گلوشنگ د اغېز شاعریم
 دغوښودلینو اود شپږو شاعریم
 زه دهغو خلکو دینو د ولسو شاعریم
 هیواد! استاد اسماعیلو گلوغوش شاعریم
 د خواریکښ غوږ یدلو ارامو شاعریم
 دایرونو یم زه دهغوښو لمبو شاعریم
 ستاسو پت او دمت دد استاد شاعریم
 دهغو خوارو بی و خلانو دسلگو شاعریم
 دوطنوالو دژورو اندیښنو شاعریم
 د خپلو کی پښو میست دلیو شاعریم
 دور و ترو د اوب دواتو شاعریم
 زه وخت پخت دغوټو لوانا که شاعریم
 له یوې مخې دغو او دسر دو شاعریم
 د پیر و سترو بد مرغیو د لیدو شاعریم
 د شهیدانو په مزار د سر جلیو شاعریم
 چي په خپل ژوند د ستر بل کونډ مانا شاعریم

چي رسوی په بیړه حان د پرخنگ پراوته
 هیواده استاد نهضت دکاروانو شاعریم

پسرلی بولله

د بهار په نلگینو کی راته بڼکاري جهان نوي
 آخر لاندې مودره په ژوند پخوانی اور د قشور
 د مطلب منزلگاه په لوی لړدی پورته کیږی
 خوانو زه کی بیا راغلی نوی مینی پیه مستی دی
 راشی خلک څه مستی موی د سوره دده وړی
 بخته ستا پښت با شرم کېږی د یبار بڼکل کړم
 د مسیح او سره د بهار شیم اعجاز کوی
 وخت عجیبه استاد شو خورمه ښه لوبه ښه شوی
 د سبا قاصد راغلل د تیار وېدی شوی خبری
 د هیواد دین ښه وږه خانک او غوړیږی
 اوس زوی خبری شته خلک هر چا زده دی
 د شبنم کی پالی یی د به لاس لاله ولاړ دی
 داچی گل دی مخ نوی څه تازه غونډ بڼکاري
 د وطن مینی شوروی چی په زړه کی پاره لای
 د آسیا دوی زه او د افغان ملت په سیمه
 که تر نړی اوتی په کانونو د اعلو نو

مکان نوی شان جلو که نه دی نوی نه نوی
 چی نصیب موی ژوند شو وس کا داستاوی
 جهنم نوی پوره راغی څارو نوی کارو نوی
 د ښا لیلاده نوی مجنون نوی بیا بان نوی
 پیاله نوی باډ نوی ساقی نوی معان نوی
 چی خنک راته نادای نن مینی جانا نوی
 گل نوی په نوم کر بلبل نوی بوستان نوی
 چله موږه شخړه اخلی هر ساعت امتحان نوی
 د ژوند لمر اختلغ هیواد په آسمان نوی
 لاسا پری ریږ نو بهار دی باران نوی
 دن هر خونی اوسم کلام نوی بیان نوی
 د چا بڼکل وکړی غوړیدلی دامان نوی
 نه پکې نه میا منو نن د جول د زمان نوی
 د وخت مست شو قول لږخی افغان نوی
 له پیر ویاړو ستو بیا راغلی دوران نوی
 کله زور د لاتراوسه زموږ د ښان نوی

د انگوهر د اندې پرېکه چاوده له نشوده
 د خورې باډ پلاسې بگراڼې پرېکړې
 افشارکړه ننگر هار د سپين غنارې هار
 د لغوې سازېږېکې نن جريکې سامانوي
 د مطلب نېسي زړه پېږي سوکې کوم يم پخوړکې
 د اميد شې نوي لاس ته راغې کمان نوي
 د گونگسې د پامير او هند کس پېر دې کي
 د نوي ساز نوي غنډ پېر کي نوي ترانډ
 د جنابې نوي پاړلي خور او زړو نوډر لمو کي
 د چي عز وړ منکوته پورې حاصل شته قت شې
 د چي نوي خيال مېرې نن د شعر شاه باز سېرې
 د هيواد لټوږي خاورې پېر زړه زړه غوړ کي
 د همت پېرې سپوږ پامچي وار دې خطا نه شي
 د ستاد نوي ژوند مينه نوي غځې پېر وړېډ
 د چي يار لاس يار شوي د قيب خونښت وړ
 د وطن پېر مينه پامچې ځکه جزې د ايمان ده
 د زه پېر و ايم مېني مثال او مې و نه زار
 د کاغذ نوي کور مې ځای ناستې و نه شته
 د وطن ټکلي محبوبې تراني ستاد د شل يم
 د خزان سپير و يادونو کي شانگي کي امانتي

نوي کال شول حافظه نوي قال نوي حال شو
 ته هم پاخه زړه کړه ختم بل شوم کړه ديوانوي

۱۳۵۹ کال

ای هیواده!

ای هیواده! ستا فرزندیم ای حجابنه ستا ساعریم
ای اولسه! ستا خادمیم ای انسانه ستا ساعریم

زه هیش نه یم که بیایمه نوهم ستا پلهن شتیم
دو وطن سپیختلی موری ستا پغیر کی میشته بنه یم
زه به ستاد پاکو بیو حق به خه باندی ادا کریم
چی پری وستایم ستا مینه نو خور بی به نیدل اکرم
ستا سوری سوری لمنی او شکید لی شان گریوان کی
مالید لی عظمتونه چلی نه ویم جهان کی
رالوی شوی به سو کرک او په شوتلو ستاد شکوریم
زه عجب ستاد وراڼ شوی تالا شوی او نهک کوریم

و هل شوی رقل شوی شهل شوی هومره دیریم
 خودستا په پاکه مینه زه له هشتی خفی تیریم
 د خرخي په تاردی لوی کرم په کړه اړود ژوند کړیم
 هسکو تپو د ژوندون کی دی روان سینه گند کی کړم
 مادستا په محبت کی قربان کړی مال اوسدی
 که بل خوک پری خبر نه دی نوالله په خبر دی
 شاعر زړه کی زما هومره ستاد مینی اوریلوری
 که می یو اوسیلی وکینس د انزی نه و بسوزیږی
 که می یو خا خلکی د اوشکو د بنوله سره توی شو
 نو توفان به ورنه جوړشی که بی خوک په لوی پوی شو
 که نظر محله غره د آسمان په کهکشان شی
 نو لمن به می د سیکلو د نو ستور وړک جهان شی
 دا زما د خودی راز دی چی آفتاب و مهتاب دواړه
 په خدمت کی نی ولاړدی شپه او ورځ غاړه په غاړه
 ستاره ژوندون زما ژوندون ته را ژوندون لاسی
 که شمع مریابه ژوندی شمع ستا په مخه مسیحا یی

د بهار سندرې

بلبل د گل په غوږ کې د بهار سندرې وايي
 ویده چې را بیلار کړي د سهار سندرې وايي
 غوټې د ناز له خوبه خپلې سرې سترگې کړې بیړته
 نسیم ورته په خوا کې د دیدار سندرې وايي
 لاله د سوي زړه د سوز او ساز په مزمزمو کې
 سړو وینو د شهیدۍ د ایتار سندرې وايي
 فضا هم سندرې ده هوا هم سندرې ده
 ساتي ویش د پیاوړې د خمار سندرې وايي
 چا گل په وړ بل ایښی د چاپړوت امل په غاړه
 په خوانو ترانو کې د مالیار سندرې وايي
 غږېری ورته کافي بوټي ټول له ډیره شوقه
 کارگر میتی په لاس روان د کار سندرې وايي
 په مینه ورته غوږ غوږ دی هر شین د کی فصل
 بزگر په کرونده کې د خپل زیار سندرې وايي
 آواز د شاعر هم نن له بل وخته دلنشین دی
 خوږی چې په زړه لگي خو دیار سندرې وايي

۱۳۶۰/۶/۲
داستان خادم پیر یاد

زموږ خادم

هغه خادم چې دخپل قام او د وطن خادم و
هغه خادم چې زړه يې کور د افغان ديني
هغه خادم چې خادمي يې افتخار گنځله
هغه د لور احساس خاوند او جهان بيبړ خادم
هغه چې زړه يې د مينې ولولې سبور بدي
هغه پير زړه باندې دردمند او کره يې شاعر
تل يې د خت د سترگه سره د غم وړه وې
پير زړه کې او د پير سترگې شور و د وطن و سره
د خپل وطن د سيم او غم سره آشنا خادم
د لور پامير د هندو کيس د کور لېونو خادم
هغه د ستر هيواد فرزند د نول افغان خادم
يوه شيبه نه وې غم د جهان له غم
و دروښان او د خوشحال د هر سنگر ملگري
و قافلي دخپل اولس ته سبه خاروان خادم
هغه خادم چې د تالا تر غي گشن خادم و
هغه خادم چې زړه يې د کډ انسان له مينې
خود بند کانونه بند کي يې خانه عامر گنځله
و خپلو خلکو ته پير خت کي رښتين خادم
هغه چې فکر يې نوې غلبلې سبور بدي
هغه د وخت له امتحان شخړه و تلې شاعر
که زور گير غوره د غم سره خپل سر و هلي
مينه و عشق و پير حال دخپل چمن و سره
د وطن بڼه ته و رښتيا باد سبا خادم
د کونړي او د هلمند د غورنگونو خادم
هغه د سولي لوی قاصد او د انسان خادم
تل يې د زړه ويني خورلي د انسان له غم
له تورې شپې خنې بيزار و د سحر ملگري
د منزل خواته په کلک هوډ باند رو خادم

په ستر هیواد کی درو می گلو ملیا خادم
 د خپل ادب دخپلی ژبی د گلزار خادم
 چی یی له علمه سره و منودا عمل ملگری
 زموږ خادم و په رښتیا داسی تل ملگری
 و ته خرگند و د ښوځ عبقریت رازونه
 په دغه برخه کی لری خومل خواږ بخشونه
 له مرغلرونه یی دشعر املونه کله جوا
 د ادب ناو ته یی ښایسته ښکلی هار کول
 له یوم موزه غوندی د ده کړیو یاد خادم
 په زړه کی یی لور و خو په خوله یی ښکل خپره
 دغه لوی مشر په کشر انو تل نظر درلود
 د علم بحر فیلسف شاعر ادیب خادم
 داسی خادم چی پس له مگر هم خادم پاتی شی
 د ژوند اوبه یی د دخت څښلی خادم کلری
 چی په رښتیا خوک د وطن او د خپل نام خادم
 چی هر مخدوم و ته خپل سر په احترام ټیټوی
 خادمه ستا ستوری اروا ته در دونه لیرم
 ستا د فکر و نو د ډیو په پلوشومی قسم
 ستا د خیالونو د شاهین په الوتومی قسم
 زه هم شاعر یم تار و زلی او پاللی یمه
 زه هم د ستا غوندی عمر کړیدلی یمه
 زه هم د ستا د زړه په سوز کی نوی ساز پیل کوم
 زه هم د ستا د سترا رمان هغه پت راز پیل کوم

زه هم د ستا د زړه په سوز کی نوی ساز پیل کوم
 زه هم د ستا د سترا رمان هغه پت راز پیل کوم

۱۳۶۱/۱۲/۱۵

مات ریاب

د سبا پنه زه چاودو کی ژوند وور چلیبری
هستی ای پسر کی سم و غر از غونبری
د غونکی شونلې سړی شو سره گلونه راغونبری
د اسم له کوستو گو بارانونه راوړینبری

ای زما درزگی کله ! بېلوان د تهر چغیربری

د پښتو د گل له خالکو سوږ کلابه پاخه پاخه

د خزان ناراک تیر شو د سره گلو جسم او جوش دی
غونکې زړو کی مینې غم له هر چا راوړی دی
د نیسان له برکته وطن واره سبز و پوښ دی
موسیکل یاله یاله یوله بله هم آغوش دی

لیون شوبه په حیثیت کی دریدل عقل هوش دی

راسته دانندل له وکړه نور له خوابه پاخه پاخه

د ناز و نو بله کی سلا و ښی دک جامونه
توې زلفی ز غځېرونه په ایښی سره گلونه

زیر ویم کی د پایزیو کاردانونه مکیزونه
درندانونه محفل کی جوړ د مینې مجلسونه

په نشو کی هسی کیزی مستانه غوندي غبرونه

کالی بوتی واهې مست دی له شرابه پاخه پاخه

نن خبر بل شان نه را کښوون د سپوږم پلوشو
پرو د نومی مینې را زده پت دستور اشارو کی

مات توې شپې سکوت دی د سبا په راحتو کی
کوچیل تافلی دی د جرس په ښکامو کی

لمیلائی سو شفق دی دشید پر پیوسه و کی

هنگامه دنوی ژوند ده شیخ و شابه پاخه

خوز ماد مینی بایه ستاد گلوزار کی
دلفاق دود و نه خیمجی سوراوړل لاله زار کی
ای ژوند لایه! خله پرتی نوډم په کتا کی
د زرها کی غره همدی بریشتا گانی تند و نه
خپل خپل مند هر چا تر لی خود واره دستا پخه
لږ خو وگور ید اشته په تاخه شو پستون و نه

داهر خه پخه واخله مست سیلا به پاخه پاخه

د باتورنیک په کول کی دنگونو افسانه شه
تور دیوان کی په ملک ناست کی دغیر دیوانه شه
د وطن بلی دیوی ته حکر سوی پروانه شه
د تور زو په توی کی انتخابه پاخه پاخه

غلبلی بیلته نه کی دلیلا لکھی بایزی
تاته وایم لږ په خود شه امجی نه! داشکیر کی
د اوسناو غره کی دلیو داوړی بلیری
هغه چی پری ژوند وچی لثا جلد کیری

ددی تور و هسکو غرونو خنی اوړی پنا کیری

د کار واهاری نیسه شابه شابه پاخه پاخه

دی غم په شو اخون کی بنادئی یوه غم شه
د غمچی پت گم لایه را برون لکه و نه شه
په تی و تار لوی کی د خپل نعت د کور و نه شه
دی مینی په داستا کی د آزاد ژوند و نه شه

موتل تانوی پی پسر کره یوه شترنگ ته آماده شه

داولس پر ننگون اینی مات رابه پاخه پاخه

پخپل ځان باند ولسا تور و شپونته دی سیاسته
جگجی زما لگانه درنه څارشم راشه راشه
چی د غیروستی سوری یوه هسی ننگ بریښنا شه
په میدان د تور شترنگا جوړه پرکاشه

دی موز وړاند غوندی قام ته نه خپله مسیحا شه

دینتو بابا د توری آب و تابه پاخه پاخه

خپل وطن کی بی و نه کی کور معلوم کور دی
دا جنت نند هیواد دی دا پخته در باند اوردی
زوروره چار اوستی پیا د ازیاتی اوزور دی
دې دامن په کرگی کی د زورور داخه شور دی
پلا له زوړه مورو دی مانی بجنه وروړله وروړ دی

باغ اوبه دی تالا کین یی لاجوابه پاخه پاخه

ای دی لک په نشه مشه دروندو په راز خبره
نور کی ساقی پیا لک ته دخپلی نړی غوړ شه
د دنیا په ننداره شتر جهانین غوندی نظر شه
دا زړه پنجه کره ماته له و باله رابهر شه

غو غا جوړه کره په سیمه یولند غوندی محشر شه

ځان د خلاص کره نور د قبر له عذابه پاخه پاخه

را اوچت پستر همت دشمشا بولاله سره
غور د کیر په کره قصه واور له سپین غره

د کرپی تاوتری نره لږ خبره له خیبره
دباری د لنډی شوره اباسین ته وړه خبره

ای زما د بخت همایه څاردی شم له بال و پره

ای شاهباز! ای شاهینه! اعی به پاخه پاخه

۱۳۶۱/۱۰/۲۰

د شاعر هيله

دهيواد په دنگو غرونو می سلام دی
 په ناوونکو رنګونو می سلام دی
 چی ستومانه لاندنگ په چاره نه دی
 د زلمو په غور زنگونو می سلام دی

***

چی قربان یی له وطن نه مال اوسر کړ
 د وطن غلیم یی خوار و زار او تر کړ
 دهغه شهید له وینو نه قربان شم
 چی په وینو د یمن یی سوړ تپه کړ

***

هغه پیغله ملالی نه ځمکه نه ده
 چی زلموسه دنگ په لاره درومی

هغه مور به خود نازو اوزر غونه وی
چی بچوسره د جنگ په لاره درمی

* * *

هغه سرچی د وطن له سره خاړشی
هغه وینه چی وطن لره په کارشی
هو موره لورشی چی رسیدی تر آسمانه
سرتیری په وطن پیر ستر افتخارشی

* * *

هغه خوله چی تری آواز د حق جلیبری
هغه سترگی چی نظری د عقاب وی
زموږ سترگی نن په غمی لوغړ پیری
چی هر ځوان یی قهرمان او انتخاب ویا

* * *

د وحدت او د یووالی په رڼا کی
پیری ورک د ملت را پید اکیزی
دا وحدت او دایووالی دی دایم وی
د شاعر د زړه د اهیله که قبلیری

۱۳۶۲ کال - د ممل مياشت
د لاديو لاس تر شاه شهيد

زمالار

پوره پنجه ديرش كاله وشو يوه لارده زما
سبا پري هم او ما سنام بيرته پري راجحه كوته
كوته ووايم كنه دوزخ ي وولسمه
نودابه ووايم چې بيرته پري راجحه كوته

***

عمر مې تير شو تر پنځو سو خود دې سره هم
زما د ژوند په شپو او وږو كي بدلون را نه غي
د حوادثو انقلاب په كي يوڅي بل راځي
په دغه وړانه شان دنيا كي هيڅ سمون را نه غي

***

لكه خنډه نيسيځي خپو په سر واخستم
نن يم خبر چې به په كوم كړد اب كي خلي شمه
چې په ماتم مې د حجاب د زړه پولي ماتي شوي
ملگرو! زه به له فرياده څنگه غلي شمه

***

دستوگونور د زړه سر وړانه خست اخلي
جوړه ركلې ته مې تياري د دره او غم راځي

مالا دیو ماتم جامی بدلی کوی نه دی
اورم غبر ونه می په غور د بل ماتم راچی

***

زما د ژوند ملگری یو زور پالیکل پاتی
سل آفرین دی وی دوسپنی په دغه فنا
په هیچ مشکل کی یی یوازی نه پر اینی نیم
تل یی په شادوی د ژوند د لاند بانه زما

***

زما د کور روزی رسا او هم حافظ سان دی
هغه ساعت په ماقیامت شتی چی پنځ شتی راته
په لویه لاره کی حیران او دریان و دریدم
یو قدم لاره هم په مخه کی سپین غرشی راته

***

داسی محفل د شعر نه شته چی دی نه وی پکې
داله مو تر وځنی دیر رومبی رسیک هلته
بلځای کی نه درید چی چتر چی شاعر وگړی
بیا نو قدم په وړاندی نه اخلی درید هی هلته

***

لکه نه اغوندی اوس دا هم په ملا کور گری
ملا مت نه کی په خوار دیر مصیبتونه راغلل
خواری مې شو بیا ژوندی شو اوس مړ ژوند بکاري
نیم خبر چی په دی خوار خو قیامتونه راغلل

۱۳۶۲/۹/۲۲
درادبولار

زما اختر

زما اختر دره پیتو گریوانو اختر
زما اختر دسولوو ددره و نو اختر
زما اختر په سپیرو شونله و د آهونو اختر
زما اختر د پیر و خوارو زارو زرو نو اختر
زما اختر دی په دیوه د پتنگانو اختر
په گلونه دی دا اختر د بلبانو اختر

زما اختر دیوی پیغلی د زیره رنگ اختر
زما اختر نه دی د چا بنگرو و شرنگ اختر
زه تیر ووم لکه ازغی د گل په خنک اختر
زه به کوومه دهیواد په پت او رنگ اختر
زما اختر دی د زلمو د قرانی اختر
زما اختر وطنه! ستاد و دانی اختر

زما اختر خود شرابو پیمانہ کی نہ دی
 زما اختر خوبند در لفو جیل خانہ کی نہ دی
 زما اختر یاد دہوئی پہ افسانہ کی نہ دی
 زما اختر دشنیکی خال و پھ دانہ کی نہ دی

زما اختر دچا نیمز الوپہ سلگو کی پتہ دی
 زما اختر دہور و میند پہ سینو کی پتہ دی
 ***

زما اختر د شہید انو د مزار اختر
 زما اختر د سر بسند فی ادا ایشا اختر

دسرو تو غونو سبر و جند و انتظار اختر
 زما اختر دی دیار انو دیدار اختر
 راشہ زما دزہ اخترہ بختور راشہ
 یوپہ مامہ راجہ پہ تولو برابر راشہ

۱۳۶۲/۷/۶

د پښتو د معاصر انقلابي شاعر ولي محمد توفان د مړينې په تاثير كې

(۱)
د غور نگونو لوی جهان مړ شو
د تازو گلو گلستان مړ شو
خوار جل و هلی اوستومان مړ شو
هغه د شعر بهلوان مړ شو
سپر لیه! لاړ ستا په ارمان مړ شو
هغه بلبل هزار دستان مړ شو
هغه پښتون هغه انسان مړ شو
ددی مهم مرد میدان مړ شو
په تامين هغه خاړوان مړ شو
پری نه پوهیدم خچي شان مړ شو
د توري بریند خوشحال خان مړ شو
په غلیم تند د آسمان مړ شو
ددغی لاری قصرمان مړ شو
د چاپه غم خیرگی یوان مړ شو
ولي محمد غوندی توفان مړ شو

داسی می واورید چی توفان مړ شو
منجری مروی گلان ورژیدل
هغه د لاری په اوبه دوکی ستړی
د حماسی په دگر ماتی راغله
هغه د گلو د غونچو مالی
چی په لغمو به بی غوریدل گلونه
خپله پښتو یی چی ایمان گهله
د آزدی هیله یی گورته ویوړه
کاروانه! پاتی یی جرسه شولی
هغه د خدای د خد متکا و خادم
د لوخیر او تاتری ستایه وال
د ایمل خان اودریا خان د توری
چی یی قلم کی آب د توری سانه
هغه پښتیه بله بهر سوری شاعر
رحمانه! ستا د شاعری د قلزم

۱۳۶۳/۳/۱۵
رادیو پیل باغ غموی

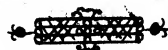
دانشنامه

نن مې خیال با تور و زرد غور په غم نو وې
هېاکی زور سرکي شور دا لوتلو شته
هغه با تور مې چې په یو پرواز فضا کچوی
نظم سترگو کی بریښنا غوندې اثر لری
لوې ژورې د افغان د تار مخونو گوري
خې منداش په هغو دنده کې والو گورجی
خوک څه پوهیږ چې په ابرو کی څه گوري
د غوايزو کی خور موب د زړو لال پرودی
هغه چې توره کی تله غوندې شور د لود
هغه چې شعری کی سر لیمې او نه لول
هغه اتل چې په اجل ورته په تېښته کی و
«غشی من به یې بریښنا په میڅمنو تللو»
چې پخپل خټ کی د جهان په پهلوان باله شو
هيواد د ستا په تیر و عظمو نو وې
پنجو مېنو کی یې اور د سوز و لو شته دی
وطنه ستاد غیرتی سیمې هوا کچوی
تیز ښی سترگی جهانین پراخ نظری
پېښی په خیر خیر د پلور او قرونو گوري
په هغو وړانو سوزیدلو دیو الو گورجی
خو د پوهیږ چې څه گوري نو په پښه گوري
چې روښان پر دغو غره بل مالشال پرودی
هغه چې نه اکی یې د غره قلعه زور د لود
هغه چې سر کی جت او اولو خیا لونه لرل
چې یو به یې دوا نوبل و نه په تېښته کی و
چې یو غالی یې دشمن په پاتیدلو نوتللو
هيواد د ستا یو چې داسو قصر مان باله شو

د غور کوټونه د خیسار دکلا لور بر جون
 دغه سندن او د تخار او دکابل میړنی
 چی په یوسه بی له سلوسره جنگ کاو
 چی په داو ربی خوریدل د دادونو رها
 چی گردش د بریو پخول باند اسمان کاو
 چی بی آس له سووړه که ریریدل له دای
 وطنه نن ستا دیو داسی فرزند یاد کیری
 چی حماسی ه قلام کی ژر وند و جوړی وی
 چی په وگړو یی لوله پیروز وینه مودام
 هغه اتل چی بی سوبی استقبال ته راتلی
 یولاس کی توره وه پهل کی و قلم و پیره
 هغه جگړن چی جنگ کی لوشی او چپک مشو
 هغه د سورد لوی کهول د اتلانو اتل
 د ژوند او مرگ دگر کی هغه قهرمان یاد

رایا دوی مور ته هغه لنگه که کم نه
 دده په شانه تل هغه نه ویر زابل میړنی
 هودغه جنگ کی د خپل هواد په ننگ کاو
 دغه رهاوه د وطن دستر تو بونو رها
 چی بی فخر په نامه باندی جهان کاو
 چی د بنمنو به زاره تری جاوړیدل له دای
 چی سپتر نوم یی د پښتو شعر بنیاد کیری
 زمونږ دین جنبری هلته لا پور جوړی وی
 پری بی کوله له هر لنگه او پښه مودام
 هغه میړه چی نصیبی د هور د اتل
 په هر مهم کی د خپلو خلکو تم و پیره
 سبه په میرانه چنگو نو د پوشگ کی مشو
 هغه کور و هغه امیر د امیرانو اتل
 اولسه! ستا هغه آغلی چهلوان یاد و

غوره! ستا غوړنو او غوړنو ته سلام دی زما
 د اتلانو سیمه ته احترام دی زما

کوس: شاه شهید
د لوی جرگی په مناسبت
د پامیر اخبار خپور کړی دی

د جرگو خبرې

د افغان د ویر تاریخ په کب لېچوکی
د پیریو په اوږدو اوږدو کلوکی
د دی ملک د لور آسمان څپنه سوکی
د پامیر او هند وکنښ په سردروکی
د کونړ د سیند په مستو غورز نگوکی
د میوند د شهیدانو په جندوکی
د زابل او کندهار د ننگ تپوکی
د زلمو د سپینو تورو، پلو شوکی
بس همدا خبره لاندې باندې کیږی
چی خبرې په جرگو باندې جوړیږی

***

د سپین غر او د تور غر د گرتبانو
د خیبر او د بولان د شاه زلمیانو

دو وطن د توریالیو فرزندانو
 د جگرې د تود دگر د اتلانو
 سرو توغونکی دهیواد د شهیدانو
 پلوونکی د نیمزالو گلرخانو
 غوریدلکی د چمن د سرو گلانو
 په نغمونکی د سحر د بلبلانو
 داسندلې په مزه مزه غبرینې
 چی خبری پېجرگو باندی جوړیږی

***

چی پخلاشی لاس په غاړه په خنداښی
 او دوه ورونه مرور سره سلاښی
 د خوږی مینې په سپینه لارو ښی
 یوله بل ځنی قربان شی او فداښی
 او حیرانه دغی چاړی ته دنیاښی
 خوشالی به مو په گورکی د باباښی
 یو د بل د زړه د رنځ دارو دواښی
 دا خوږی وری تیارې رنارناښی
 د ژوند لاری به زموره لاسپړی
 دا خبری پېجرگو باندی جوړیږی

ملی دود دی عنعنہ دتار بخودہ
 لویہ چارہ دازموزہ دنیچکودہ
 راتہ پاتی لہ پیریو او کلودہ
 از میلی منل شوی لہ وختودہ
 لویہ نشہ د غیرت او دپشتودہ
 دیر لورہ دکتودہ
 فیملہ بی تل منلی لرغونو ده
 زیرہ تہ گرانہ چی زمور داوسنودہ
 من زموزہ پیرگنی پری راقولیری
 تل جبری پہ جبرگو باندی جوریری

***

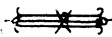
راخی کینویو دبل سرہ پہ خواکی
 دوروی عزیزولی مینی فضاکی
 دویس پہ دغہ روپ بنکلی سباکی
 دوحالت او دیو والی پہ دناکی
 چی دسولی تیزہ کیر دو پہ دنیاکی
 شوسہ لوری دجهان پہ هر خواکی
 شی زہارضا حاصلہ ستارضاکی
 دبل کارخہ دی پہ کار زما اوستاکی
 زمور ستونز چی پہ موز بہ اواریری
 هوخبری پہ جبرگو باندی جوریری

۱۳۶۴/۶/۱۳

دشمنان د هسلو خورک باتور نوتونه

خه عجب خوشحالی ده جوش و جسم دی
 پښتانه بلوڅ راغول په یو تغردی
 د افغان اولس له زړه وتلی غم دی
 په یوه نغری راغونډه لکه بر دی

زمور وینی زمور مینی دی شریکی
 موره تل په یوه لاریو سره تللی
 دی خورې مویه فضا د غیرت کړیکي
 موز په لکه دشمنان دی تل و هلی

موزده نه منو دغیرو دلاس لیکي
 داپه لور آواز دنیاته موز ویلی
 بریښنا نه ده دی زمونږ دتو وڅرکي
 کړلېچونو دخیبرکي خلیدلی
 یومو هوډ دی یوه لوه یو قسم دی
 خه عجب خوشحالی ده جوش وجم دی
 دوحده ناری او حتی له سپین غږ دی
 په یوه نغری راغونډ کړکړه بر دی

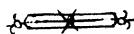

کنړی داباسیند نغمه یوه ده
 یوسره ددی یو آواز دی په پوښه کی
 په دی بن کی گلان ډیرونه مه یوه ده
 دبلبل اود بورا په لار او نیار کی
 دچترال اود بولان اسره یوه ده
 دادمینی ترون شوی په آغا کی
 دبلوخ اود پښتون پره یوه ده
 دسنگر اود مورچل په هراوند کی
 قربان شوی یه بله سره سم دی
 خه عجب خوشحالی ده جوش وجم دی

یوه خوله یوه سلا په یو نظر دی
په یوه تغری راغونډه د لکه بردی

په پامیر او هندوکنش زلزلې دی
سپوړوی ددی دنیا د زړه رگونه
وینې شوی زموږ نوی حوصلې دی
په سرایینې مودن غم قوی دالونه
لگن قومونه قبایل او قبیلې دی
خو دیو مرام په لاره د دوسرونه
خو اې شوی مودن عزت ولوی دی
په شانۀ خوږ دوی وړاندې قدمونه
دبری په لور اوچت موهر قدم دی
خه عجبۀ خوشحالی ده جوش و جرم دی
تولی سختی موږ منلی خپل پردی
په یوه تغری راغونډه د لکه بردی

د شمشاد د هسکو خو کو با تو راڼو
حاضر شو شمه له دی هسکو الوتونه

د خوشحال اود ايميل دنگ زلميا نو
 په خبير اغلی د خيبر له سردونه
 دريا خان د باغ او بېن بنگلو گلا نو
 غيرت اوړی نن دستاسوله شمولونه

قد مونه بزدي زموږه په چشمانو
 مېړه نه شو تيريدلی له پښتونه

ستاسو حوان سپين بړيو مېړه محتدم
 خه عجب خوشحالی ده جوش و جسم دی

راوختونه خومره نيك او مختوري
 پېر يوه نغري راغوناه دی لکه بدري

۱۳۶۴/۹/۱۷

دخیبر غن

زه خیبریم زه خیبریم خپلواکۍ د جنت وریم
 زه د بښمن د تورې شپویم دوختو سپین سحریم
 زه خیبریم زه خیبریم

په هواکۍ می نڅیرې د آزاد ژوند الهامونه په فضاکۍ می خپاره دی د ښکونو آوازونه
 په لمن می راټول کېږي د غیرت د بڼې کلونه سند پری په هر پایکۍ د شپونکۍ میمونې

چی ما زلمی راوست شی بیا په ځان کله خبریم

زه خیبریم زه خیبریم خپلواکۍ د جنت وریم

هر کله چې هره دهمی په تاریخ کی افسانده تل ما د زمان او تېر اوبه شوی زمانده
 د غیرت هسکه شملې د خردیو ښانده زما مینه پښتنه ده زما مینه پښتنه ده

چی هیڅ وخت ټیټ شوی دی زه د هغی تنی سریم

زه خیبریم زه خیبریم خپلواکۍ د جنت وریم

قول و جود می د تورې او د غیشو پر هرونه په سینې مگی خچل دی د وخت د زور آسونه
 خو ما زمرې قوت یی ورمات کړی ورمیږنو خاوی کړی د خاوی د پیر له زور وک شته

دشمنش داد هسکی خوک د شاهین باتور نظیریم

زه خیبریم زه خیبریم خیلواکی د جنت وریم

تاتره می لاپه خای به دکرچی تویشتر نگیږی د بولا د غرو لمنی پېښتون اولس نازیری

یو غلی کوښسته چی مومندکی خوخیږی دنیا پو شه شه به شوی ورته گوه چخه کیږی

ننلر چی په هسکه غاره نن دلر او هم دبیریم

زه خیبریم زه خیبریم خیلواکی د جنت وریم

که پرل توره توپک لمن دتوپ ماشین واکر خوزه کلک وته ولاړیم په قابو می خپل اختیار دی

دانه د خولې آواز کی د ازماد خولې شعاری نن پښتون اولس هوښیار کی لبل خر ویدلر دی

زه ددو د میر پنتوب د لیون توب قوی سنګریم

زه خیبریم زه خیبریم خیلواکی د جنت وریم

غوراک داچی ما غلام کړی آزادی لمانه واخلی زور ور په زور راغلی چی ښاد لمانه واخلی

ورانه د عزت کو کړی آبادی لمانه واخلی دشین وطن په مینه فهادی لمانه واخلی

زه پوه شو له پخوانه ددی حرف په زیرو زوریم

زه خیبریم زه خیبریم خیلواکی د جنت وریم

خوزه دا وایم په آله چی تر خوپر پښتون و او تر خپر په کی سیمه کی دستر اولس ژوند و دی

دانه غیور تی غیر ددو کور ددو تون و پښتو د کی نه د پښتو د کی قانون و دی

نوبه زه په دی جها کی د خیلواکه آسمان نمریم

زه خیبریم زه خیبریم خیلواکی د جنت وریم

۱۸۷ دولتی مطبعہ